

ÉLETEM REGÉNYE 14.

Több év története dióhéjban



Finta Kata

**A címlapon: Szivárvány
Hatás Emese felvétele**

ÉLETEM REGÉNYE

∞ 14. utolsó kötet ∞

Több év története dióhéjban

*

Bevezető

Előre érzékelhető, hogy az elkövetkező évek is orvosok és kórházak látogatásával telnek majd. Az én szemem sincs rendben, Attila fogait kell helyreállítani, és a másik csípő műtétje is hátra van. Sajnos, nekünk nem kedveztek a változások, ami az egészségügy területén történt. Ráadásul saját tapasztalatom alapján a sok egészségügyi alkalmazottnak már nem a betegek állapota a fontos, hanem az, hogyan torolják meg a hozott intézkedéseket, és sajnos, ez a rájuk szorulókról történik. Hol van már az az idő, amikor az orvosok és egészségügy területén foglalkoztatottak a betegek, emberek egészsége érdekében működtek? Ma már úgy végzik munkájukat, mint a boltosok. Ha van pénzem, megkapom, amit elvárok tőlük, ha nincs hát... Ki törődik vele? Sajnos, legtöbbjük a hálapénzért tartja a markát, s mivel még az én gyermekkoromban csak a lovas-kocsis várta el a „borraváló”-t, meg a fodrászokat fizették ki apró pénzzel, ma nemcsak a tehetősektől várják el a külön fizetséget, hanem azoktól is képesek elfogadni, akikről lerí, hogy bukszájukból kenyérre is alig jut nekik.

S miért? Hogy a doktorok kedves csemetéi, ahányan vannak, érettségire már megkaphassák az autójukat, akár megérdemlik tanulmányaik alapján, akár nem.

Attila fiam Down-betegséggel, ráadásul kétoldali csípőficammal született. Másfél éves korától szinte állandó orvosi felügyelet mellett él, mégis, nekem kellett észrevennem, hogy egyre nagyobb baj van a járásával, ezért hosszú ideig itthon tartottam, és 2004-ben kezdtem utána járni, mi okozza nála a gondokat.

Életem regényének fejezeteit korabeli naplóim-jegyzeteim alapján, és emlékezetből folyamatosan állítottam össze.

Az utolsó, tizennegyedik fejezetet kiadásra – 2011-ben készítettem elő.

A szerző

Finta találkozó

Telkibányán, 2005. augusztus 26-27-28.

MI, FINTA LESZÁRMAZOTTAK, Gönc mellett találkoztunk. Ezért ülök most, augusztus 29-én a Budapestről Balassagyarmatra, hazafelé tartó autóbuszon. Kezemben jegyzetfüzetem és a tollam. Mióta elhagytuk Gönc és Telkibánya környékét, a zsúfolt vonaton, a találkozó részletein, az ott történteken gondolkodtam.

Megjelentek előttem rokonaim arcvonásai, némelyikükről eddig is tudtam, találkoztam velük, vagy tartottuk a kapcsolatot. De látom magam előtt az addig ismeretlen kedves arcokat is, kiknek sorsáról eddig még nem is hallottam, legfeljebb a nevét a nemrég' kapott, de még hiányos családfán olvashattam, és most fölfedeztük, hogy közeli rokoni kapcsolatot fűz bennünket egymáshoz. Most egyszerre sok első- és másodfokú unokatestvérrel, nagynénivel-nagybácsival találkoztam.

Az idő kevésnek bizonyult, jó lett volna folytatni a meghitt beszélgetéseket. Most, hogy mindenki hazatért, én is visszahantam a megszokott hétköznapiakba, és magam elé idézem arcukat, érzem, hogy nem volt idő mindenkivel beszélgetni, legalábbis eleget beszélni, kérdezni és felelni a kérdéseikre...

Rövid bevezetőm után hagy térjek vissza arra, miért jelentett számomra annyira emlékezetesnek a találkozó. Azért, mert szerettük volna felkutatni – talán a világ minden tájára egymástól elszakadt, szerteágazó családi kötelékeinket, kibogozni az összekuszálódott szálakat, hogy megtudjuk, hogyan kapcsolódunk egymáshoz.

Számomra különösen fontos volt a találkozó. Miért? Azért, mert életemnek csak egy rövid szakaszában éreztem a rokoni kapcsolatok meghitt közelségét, akkor, amikor a második világháborúnak hazánkba berobbanása előtt, közel négy évig Erdélyben élhettem szüleimmel együtt. Olyan jó érzés volt

Páván, a nagyanyám és nagynénikéim, unokatestvéreim közepén lenni, velük gyakran találkozni, amit azelőtt nem érezhettem, mivel szigorúan őrzött határok választottak el tőlük.

A kegyetlen háború ismét elszakította a családi kötelékeket, utána megint csak levelezés útján érintkezhattunk, és cserélhettük ki gondolatainkat, sokszor attól is félve, nehogy abból is baja essen valakinek, amit leveleinkben leírnak.

Most, ha nem is mindenkivel, de sok rokonnal összehozott sorsunk, természetesen nem véletlenszerűen, hanem immár egyetlen testvérem, Finta Bandi jóvoltából és Finta József kedves, általam most megismert rokonunk fáradságos munkájával. Bennük merült föl az a gondolat, ők találták ki, majd megszervezték, összehozták ezt a páratlanul jól sikerült családi találkozót – gondolom: mindnyájunk örömére, akik ott részt vettünk.

Rátérek a tárgyra. Elődeink szála a régmúlt időkig vezethető vissza. Én most nem akarok ennek részleteibe bocsátkozni, mert testvérem, és akik a kutatásban részt vettek, pontos adatokkal szolgálnak. Mindezt a találkozón megtekinthettük, de sajnos, még nincsenek kezemben az adatok, – ígéret szerint hamarosan mindnyájan megkapjuk. Annyit azonban még jóval korábban, édesapámtól hallottam, hogy a szálak, a Finták eredete egészen az Aba nemzetségig vezethető vissza.

Hazánk története századokon át háborúkkal, vészekkel terhelve, s az elmúlt évszázad két világháborúja szétzúzta szeretett hazánkat, vele együtt elszakította tőlünk őseink fészket.

A már felkutatott eleink, a Finták bölcsőit a Kárpátok-koszorúzza Erdély délkeleti részén, Háromszék megyében fekvő Haralyban, és Gelencén ringatták. Onnan származtak el korábban, majd – az általuk megélt időben – családom elődei. Egyik dédszülónk az egyik, másik egyéb helységről származott.

Gyermekkoromban a nagy ebédlőszoba falán elhelyezett családi címer, amit ezen a találkozón Finta József által szer-

kesztett és bemutatott, német nyelvű összefoglaló 4. oldalán felismertem, a következő szöveggel: „**Gelenczei Finta család de genere Aba**”, alatta családunk eredete; amelynek, sajnos, a nagy világégésben nyoma veszett.

Később Marosvásárhelyen az ún. Zsidótörvény értelmében minden állami alkalmazottnak, sőt a középiskolába, főiskolába beiratkozóknak, ahhoz, hogy tanulmányainkat folytathassuk, igazolnunk kellett a származásunkat. Ezért 1941-ben számomra is be kellett szerezni a **Származási táblázatot**, amelyet az akkori hatóságokkal igazoltatni kellett, s ennek eredeti példánya a mai napig birtokomban van. A dokumentum azonban csak harmadíziglen, és csak apai ágon nyújt igazolást.

Meg kell megjegyeznem, hogy sajnos, a trianoni határok miatt anyai ágon a nagyszüleimet nem ismertem, ugyanis anyukám gyermekkorában maradt árván, róluk nincsenek adataink. Anyukám fiatal korában Rozsnyón élt. Két fiútestvéréről van tudomásom: Gallov Istvánról és Emilről, ugyanis egy alkalommal Pista bácsi családját sikerült meglátogatnunk, akinek két, velem egykorú fia született, s akikkel akkor kisgyermekkorunkban bebarangoltuk a gömöri erdőket.

Az előbbiekből kitűnik, hogy a találkozón bemutatott 27 (?) ág közül mi, a HARALY-GELENCEI, onnan a PÁVAI Fintáktól származunk. Tény, hogy apám Páván született, s mind apai, mind anyai részről ereikben Finta vér folydogált.

Hazánkat sújtó világégések miatt családunk széthullott. Eleink lassanként elhagyták ősi fészükét, ki erre, ki arra, az ország más részein telepedett le, sokan a csonka hazában maradtak, vagy az elszakított területeken, többen idegenben leltek új otthonra.

A közelmúltban rokonaink közül többüknek jutott eszébe, hogy össze kellene terelni, s találkozni kellene a kiterjedt család tagjaival, hogy megismerjük unokatestvéreinket, közelebbi és távolabbi rokonainkat, akik közül sokukról még nem is hallottunk, hogy ezután, mint egy igazi nagycsalád egymáshoz tartozzunk.

Finta József mérnökről otthon, családi körben, már gyermekkoromban sokszor esett szó. Ő az, aki számon tartotta a közeli és távoli rokonokat, és szorgalmasan gyűjtögette az adatokat a távolabbi ősökről. Szüleim is neki, Budapestre juttatták el a változásokat, ami családon belül történt: amikor egy Finta napvilágot látott, házasságot kötött, vagy itthagya a földi világot.

Aztán körülötte sokáig csend lett. Kiderült, hogy kedves rokonunkat egy időben a politikusok enyhén szólva nem kedvelték, sőt, a Budán levő főúri otthonából kitették, igaz, a jogos tulajdona pincéjének egy zugát szálláshelyéül kijelölték. Ő azonban erős akarattal őrizte, és amíg ereje engedte, a Finta szájakat tovább gombolyítva kutatta őseinket. Amikor élete szála egyre vékonyodott, gondoskodott arról, hogy értékes munkája kárba ne vesszen, kincsét-gyűjteményét örökül hagyta testvéremnek: Finta Andrásnak, hogy őrizze, és folytassa tovább a munkáját, próbálja kioldani a szájakat, s terelje össze a kiterjedt Finta családot, – ne kallódjanak el a nagyvilágban, ne érezzék magukat egyedül, ismerjék meg rokonaikat, tartsanak össze, és támogassák egymást.

Az én kedves testvérem, Bandi, mint mindig, szófogadó jó gyermek, most is megfogadta, és megtartotta ígéretét, igyekezett tovább kutatni, és értékes munkáját folytatni. Nem volt egyedül, együtt munkálkodott Finta Józseffel, aki ugyan Németországban lelt új otthonra, ott él családjával, de gyakran látogat ősi fészkebe, Erdélybe, s út közben találkoznak öcsém-mel. Együtt hozták a döntést, hogy megszervezzék ezt, az első családi találkozót.

Levélben, telefonon, majd az Interneten keresztül érdeklődtek, beszéltek, terveztek, majd a találkozóra vonatkozó ötletet továbbították a már ismert címekre. Megszerkesztették a programot, minden ismerős és meglelt ismeretlennek eljuttatták, hogy a család egyik ősi települése közelében, Göncön legyen a találkozó – ahol valaha az Aba nemzetség leszármazottja: Finta nádor birtokai terülnek el, s három vára (?) állt Gönc és Telkibánya között elnyúló hegyeken. (A hegyek nevét

nem jegyeztem föl.) A várak ugyan már elporladtak, de emléküket a környéken máig él.

Aztán Bandi kedves nejével, Irén sógornőmmel „lóra pattant”, akarom mondani: autóba ültek, hogy a találkozóra megfelelő szállást keressenek. Ebben az időben már több család jelentkezett. Gönc kicsi település, ott szálláslehetőséget nem találtak, ezért egy közeli településre hívták meg az ismerős és ismeretlen rokonokat.

Kétezeröt esztendő, nyolcadik havának, huszonhatodik napján gyülekezett Telkibányán a rokonság kis hazánk minden tájáról, de nemcsak innen, hanem Erdélyből, a „Felvidékről” (Szlovákiából), Csehországból Jóska lánytestvére: Helen és annak férje, és Németországból indultak útnak a Finta nemzetség utódai, és kies fekvésű, hegyekkel koszorúzott Telkibányán, fenyvesek közt meghúzódó vadászházban találkoztak.

Kis csoportunk pénteken hajnalban indult Budapestről Express-vonattal, csupán a közeli Hidasnémetin kellett átszállnunk egy helyközi autóbuszra, amely 10 perc leforgása alatt vitt bennünket a helyszínre.

Amikor megérkeztünk, testvérem és a többi „rendező” fogadott bennünket – akik már előző nap odaérkeztek – köztük Finta József is, a családjával Németországból, apukám unokaöccse, akiről már tettem említést, nekem pedig másodfokú unokatestvérem. Örömmel, tárt karokkal fogadtak, igaz rokoni szeretettel ölve egymást, általunk csak hírből ismert szeretteinket.

Ő az a Finta József, aki nem önszántából, hanem kényszerűségből, 1966-ban – hagyta el hazáját, Németországban talált új otthonra, és ott alapított családot. Vele volt felesége és fia. Hiába lelt otthonra messze innen, az ősi rögöket gyakran látogatja, hűségesen, nagy szorgalommal kutatja a családi szájakat, Erdélyben gyökerező ősokeket, a családfa ágait, és az elért eredményeket testvéremmel együttesen érték el.

Meg sem pihentünk, egymás után érkeztek a Finták, hamar megtöltöttük a nagytermet, néhány szóval köszöntöttük egymást, majd elfoglaltuk a kellemes szállásunkat. Ebéd után átvonultunk a kis fürdőmedence mellett létesített konferenciaterembe, ahol az egyetlen hatalmas asztalt körbeülve hallgattuk meg a két főszervező-családkutató bevezető előadását.

Utána mindenki szót kapott. Előzetes tájékoztatás nélkül – meglepetésemre – Bandi elsőnek engem szólított, ill. kért rá, hogy a Páván eltöltött évekről számoljak be a társaságnak. Jobb lett volna, ha tudom, akkor kicsit összefoglaltabban, tartalmasabban mondtam volna el kellemes élményeimet, hiszen az Erdélyben töltött rövid időt életem legszebb éveinek mondhatom. Röviden kitértem középiskolai életem kellemes napjaira, Páván, Nagyanyám és rokonaim körében töltött vakációkra. Megemlékeztem a környék nevezetességeinek fölkereséséről és a közeli havasokra tett kirándulásokról. Érintettem a szívfájdító búcsúzkodást a pávai rokonoktól, majd Marosvásárhelyről a hosszú ideig tartó menekülésünket az utolsó induló vonattal, amely majd’ egy hónapig döcögött velünk vissza a lerombolt Budapestre, a csonka hazába, az új, ismeretlen jövőbe...

Az előre kiosztott, még itt-ott hiányos családfa ágakból kereste meg mindenki a helyét, együtt hallgattuk meg valamennyi rokon életéről, családjának eredetéről szóló rövid beszámolót. Sokan kiegészítették, többen pedig a családfán igyekeztek megkeresni a helyüket. Végül a kiterített családfa ágai egyre terebélyesedtek.

Unokám, a Műszaki Egyetem második évfolyamára járó Danika számítógépen összerakott egy A/4-es négyszeresének megfelelő nagy táblázatot, ahol a családfa-ágakat tovább lehetett folytatni. Egész idő alatt sorban megmutatta az érdeklődőknek a munkáját, és egyre csak bővült, terjedtek a családfa ágai, mindenki hozzátette az otthonról hozott adatokat, s amit az összejövetelen kibogozott. Rengeteg új adattal gazdagodott a két főszervező munkája. Azt hiszem, otthon majd ők is

további szorgos munkával fogják helyrerakni a kapott anyagot. Danika és Jóska családja, akik számítógéppel, és egyéb felszereléssel érkeztek, szintén szorgalmasan gyűjtötték, rögzítették az új adatokat. Danika följajánlotta – amit mindnyájan örömmel fogadtak – hogy honlapot készít, melynek segítségével valamennyi érintett családtag (akik számítógépen dolgoznak) rárakhatja az információkat, elküldheti az újabb adatokat és a mások által felvett újdonságokkal, kiegészítheti saját gyűjteményét. Hiába, a mai technika már nagyon megkönnyíti a munkát, hozzásegít, hogy kapcsolatunk országhatárokon átvélve is állandó és közvetlen maradjon.

Vajna Hajnalka, aki még ifjúkorában jött ki fiatal férjével a csonka hazába, és a jogi diplomáját itt adaptáltatta, a Környezetvédelmi Minisztériumban osztályvezető, Budapesten él férjével, és szintén jogvégzett Emese lányukkal, a Vajnáknak és Fintáknak kapcsolatáról emlékezett meg.

Erdélyből – talán a nagy távolság miatt – nem tudott minden érdekelt eljönni, őket kedves fiatal doktornő, Marosvásárhelyen élő Finta Hajnal és unokahúga: Éva képviselte, utóbbi Budapesten, nem messze Kata lányom lakásától, a Tétényi úton lakik. Hajnal beszélt az ősi fészekről, Haralyról, ahol született, s ahol édesanyja él. Mindnyájan örömmel és szeretettel hallgattuk beszámolóját.

Gyorsan telt az idő, közben étkezést és rövid pihenőket iktattak be, utána ismét beszámolók következtek, és nyomozás a kiterített családfákon, szabadidőben pedig egymással barátkoztunk.

Mi az eredmény? Olyan érdekes esetek derültek ki, amire nem is gondoltam. A Páváról elszármazó, jelenleg Berecken lakó (tanító) Szász Klári unokatestvéremnek, akivel 1944. óta levelezek, most találkoztam a Dunántúl élő (tanító-tanárnő) unokatestvéreivel, akik nekem is másodfokú unokatestvéreim: a Pápán élő Horváth Margit férjével: Horváth Gyulával. Margit lánytestvére: Finta Ferencné Szurkos Éva, Ajkán él, szintén tanítónő, jelenleg nyugállományban. A lánya: Éva, Vácon

orvos. Arról beszéltek, hogy ismeri Balassagyarmatot, eladó házat keresve jártak a városban, kis híja, hogy nem itt telepedtek le.

Margittal beszélgetve szóba került, hogy Pápára készülök egy irodalmi évforduló ünnepségre, mikor megemlézték, hogy ott élnek családjukkal, ott töltik nyugdíjas éveiket. Meghívtak, ne keressek szállást, ha megyek, vendégük lehetek, s amennyiben mód van rá, szívesen elkísérnek az ünnepségre. Egyébként van még egy lánytestvérük: Kádár Lajosné Szurkos Ildikó, aki ugyan Marosvásárhelyen él, de Pápán van egy házuk, nyári idényben ide járnak. Télen is csak azért mennek haza, mivel idős édesanyjukat (aki Haralyban él), a hideg idő beálltával mindig magukhoz veszik, hogy együtt teleljenek.

Nem lehet leírni a sok kellemes beszélgetést, a találkozás valamennyi élményét, de csodálatos dolog, hogy szerte az országban: közel lakhelyemhez Vácon, az Alföldön, a Felvidéken, Németországban és számtalan helyen rokonaim élnek, bármerre mennénk, rokonainkkal találkozhatok. Túrkevén van egy *Finta múzeum* is, amit szeretnék megnézni. Irénkéék sem tudnak sokat erről, biztos kíváncsiak rá.

Rövidnek tűnik az idő, oly gyorsan elszaladt ez a néhány nap. Jó lett volna folytatni a meghitt beszélgetéseket.

Én a Származási táblázat mellett ajándékokat készítettem a jelenlévőknek, a verseimet, és novelláim közül legalább ötvenet kinyomtattam és átadtam a rokonoknak. Úgy érzem, örömmel fogadták. Többjüknek átadtam a névjegyemet, de én elég kevés címet gyűjtöttem be magamnak. Ha megkapom Bandiéktól a névsort, onnan majd megtudhatom mindenkinek a nevét és címét, s főleg az e-mailosokkal tudom tartani a kapcsolatot.

Valamennyien elhatároztuk, hogy egy év múlva, vagy amint lehet, szeretnénk ismét összejönni, most már Erdélyben, ahol sok Finta él még, akik ide nem tudtak eljönni. Finta Hajnal doktornő szüleinek Haralyban fogadójuk van, ahová vendégül látnak. Hivatásszerűen is foglalkoznak vendéglátással, s akik

nem férnek el náluk, megszervezik a többi vendég elhelyezését. Szeretném azt is megélni! Istenem, segíts hozzá, hogy ott lehessenek!

Életem folyamán mindig nagyon fájt, hogy elvesztettem immár két otthonomat, ahová szüleim emléke kötött, amit életem során magamban sirattam, most úgy szeretném, ha ezt pótolva, a nagyon hiányzó rokoni szálak legalább összekapcsolódnának.

Vasárnap az utolsó napot töltöttük ott. Nagy búcsúzkodások, fényképezés, névjegyek cseréjével telt az idő, amíg lassanként fogyni kezdett a társaság létszáma. Bennünket most is leszállítottak a gépkocsival rendelkező rokonok a közeli autóbussz-megállóhoz. Busszal mentünk át a Hidasnémeti vasútállomásra, ahol nemsokára elfoglalhattuk helyünket a szerelvényben. Idefelé nem kellett átszállni, most azonban Miskolcon átültünk a gyorsvonatra.

Ott egy kis zűr-zavarba csöppentünk, az állomás tele volt rendőrrel. Először nem tudtuk mire vélni, de hamarosan kiderült az oka. Nagy hanggal egy csomó csürhe érkezett énekelve-ordítózza az állomásra, már akkor alig volt hangjuk, berekedve kiabáltak, s kiderült, hogy a diósgyőri foci-csapat drukkerivel volt szerencsénk találkozni. Félelmetesen viselkedtek. A legutolsó, mellettünk levő kocsiiban helyezték el őket. Kiabálásukkal, durva magatartásukkal félelmet keltettek. Hallottuk, amint a rendőrök is jónak látták mobiljukon erősítést kérni. Úgy nézett ki, hogy majdnem minden drukkerre jut egy-egy rendőr, akik elkísérték a vonaton a társaságot, egészen Budapestig.

Alig állt meg a szerelvény a Keleti pályaudvaron, óriási pufogás, durrogás keltette fel a figyelmünket. A drukkerok a vonat ablakából a vasúti sínekre petárdákat dobáltak. Kiszállva, félve igyekeztünk az épület felé, mert velünk egyszerre szállt ki a csapat, de a rendőrök mindkét oldalról szorosan mellettük menetelve kísérték őket. Továbbra is ordítottak, hangosan énekeltek. Amíg mi láttuk őket, nem történt semmi

nagyobb baj. Szoros csapatban vonulva mentek ők is a kijárat felé, ott összegyűjtve őket, a Keleti előtt várakozó rendőrkisbuszokban folytatták útjukat a pálya felé. Számomra örök rejtély marad, miért kell a foci-drukkereknek ilyen módon viselkedni, hogy már csak nagy rendőr-biztosítás mellett lehet őket útra indítani. Képzeltető, ha a meccs előtt ilyenek, mit fognak művelni a meccs után, akár győz, akár veszít a csapatuk.

Mi, a bőröndjeinkkel átszálltunk a hetes buszra, Katicámékhoz igyekeztünk, ebéd után megpihentünk. Hazatelefonáltam, s mivel minden rendben volt, ottmaradtam másnapig. Hétfőn délután kikísértek a buszhoz és indultam haza. Nem voltam nagyon fáradt, ezért a jegyzetfüzetembe elkezdtem emlékezetből leírni az utóbbi napok élményeit. Most ezt olvashatják.

Gyuri fiam várt rám a busznál, jó volt hazatérni saját otthonomba. Amint lehetett, leültem a számítógép elé, leírni jegyzeteimet, s éppen elmúlt éjfél, amikor befejeztem azt, ami éppen eszembe jutott a sok esemény közül. Persze, még hiányos, mert Telkibányán nem jegyzeteltem, inkább figyeltem, ki mit mond.

Másnap a meglevő e-mail címekre továbbítottam a következő kéréssel:

Szeretném, ha írásomat elolvasva, a kimaradt gondolatokkal kiegészítenétek, és az esetleges tévedéseimre felhívnátok figyelmemet. Szeretettel várom minden kedves rokonom válaszat, megjegyzéseit, kiegészítéseit.

A találkozásról később Őseink nyomában című versemben emlékeztem meg.

Balassagyarmat, 2005. augusztus 29-30.

2005. december 30.

LÁNYOM tiszteletemre születésnapj ünnepséget rendezett. Vendégeket hívott – Attilával utaztam Budapestre. Kedves kislányom kitett magáért a vendéglátásával, sok finom falat készült, nagyon meghatott a kedvessége. Bandi testvérem jelen volt a feleségével, Katicám családja, kedves barátunk, „Cicus” főorvos sem hiányozhatott a családi összejövetelről. Sok ajándékot kaptam, a gyerekek fényképeztek, hangulatos családi körben töltöttük el az időt.

Klinikai fogászat

KÖVETKEZŐ ÉV, 2006 is sok bonyodalommal tarkítva telt. Addig a helyi fogászaton megérdeklődtem, mit tehetnék, hogy Attila fogait rendbehozassam. Ugyanis sokszor tartózkodik itthon, és megfigyeltem, hogy csak nagyon lassan, kínlódva tudja az ételt megrágni. Azt hiszem, arra gondolt a főorvosnő, akihez én járok fogászatra, hogy nehéz lesz ilyen beteg emberrel kínlódni, de azért kedvesen tájékoztatott arról, hogy a helybeli szájsebészen kell érdeklődnöm, és ott adhatnak beutalót a budapesti fogászati klinikák valamelyikére, ahol – talán – tudnak olyan fogpótlást készíteni számára, amely megfelelne. Ugyanis még évekkel ezelőtt kapott egy egyszerű, 8 fogból álló pótlást, amit sajnos, nem tud használni. Itt is járt már, a helyi szájsebészen, de nem sok eredménnyel.

Felkerestük a főorvost, s mivel már ismerte a helyzetet, megadta a kellő tájékoztatást, följánlotta, hogy személyesen telefonon beszél az illetővel, akire gondol, hogy segítségünkre lehet. Amikor megkaptuk a beutalót, telefonon hívtam föl az illetékes professzort, aki időpontot jelölt meg. Ott megnézték, röntgen-fölvételt készítettek, egyik emeletről a másikra küldtek, mindig tovább-feljebb egy-egy szinttel, ahol végre megállapították, hogy mit lehet tenni. Minden helyen nagyon udvariasan, megértően fogadtak.

Talán a negyedik helyen, egyik főorvos aztán végleg eligazított bennünket, hogy nem éppen ebben az épületben, de a klinikai együtteshez tartozó helyre kell majd átmennünk, de előbb telefonál az illetékesnek, hogy mikor tud fogadni. Sajnos, nem találta a munkahelyén, ezért megnyugtató, hogy megbeszéli vele az ügyet, és otthon várjunk a telefonhívására.

Alig néhány nap után valóban jelentkezett, s elmondta, hol, kit keressünk, mivel az ügy sínen van, megtalálták a módját, hogy Attila teljes, fix alsó fogsort kapjon.

Amikor a megadott időpontban megjelentünk, még ott sem végezőnk, mivel onnan is továbbküldtek, de előbb előtünk telefonon felhívták az illetékest. Nem kellett messzire menni, az egységet alkotó fogászatok közel vannak egymáshoz, csak éppen nem egy épületben. Két sarokra ettől a helytől megtaláltuk végre azt a helyet, ahol aztán Attilát kezelésbe vették.

Nagyon jó kezekbe került, egy kedves fiatal, egyetemi tanár (nő) kezelte őt több mint másfél évig. Mindenben segített. A kezelések nagyon pontos időben történtek, mindig megkaptuk a következő időpontot, ahol pontosan megjelentünk, alig akadt 2-3 eset, amikor néhány percet váraoznunk kellett. Egyetlen alkalommal történt, hogy az előző páciens kezelése tovább tartott, s akkor fél órát vártunk sorunkra. Akkor is a számítógép elé ültette Attilát, egy játékot kapcsolt be neki, hogy addig se unatkozzon.

Attila nyugalommal tűrte a kezeléseket, mindenki azon csodálkozott, hogy semmi gond nem akadt vele. Utána már, amikor megjelentünk, ismerték őt, Attila is köszöntött mindenkit, minden alkalommal rajzokat vitt ajándékba, időnként a kedves doktornőnek virágot, vagy egy tábla csokit ajándékozott.

Olyan érzésünk volt, hogy valóban szeretettel veszik őt körül. Egyik alkalommal megkértem, hogy engem is lásson el, mivel otthon mostanában nemigen akad időm elmenni a saját fogaim kezelésére, erre ő a legközelebbi alkalomra engem is följegyzett. Egy fogam betömését helyben („nagyon elkopott”)

jelzővel illeték, s nem ajánlották a tömést. Ott pedig nagyon jól betömte, s a fogköveimet is eltávolította.

Közben gyorsan teltek a hónapok (majd évek), Attilának már legalább háromszor elhalasztották a kapott időpontokra előjegyzett **második csipő-operációját**. Nagyon aggódtam miatta, mivel időközben a nem operált oldalán a lába egyre jobban kezdett fájni, nagyon sántított, s attól féltem, hogy nagyobb baja történik, ha tovább halasztgatják a műtétet. Már helyben is fölkerestem a megyeszékhelyről ide járó ortopéd-sebészt, hogy tud-e valamilyen segítséget nyújtani számára addig is, amíg megoperálják. De sajnos, semmit sem segített. Ő is csak azt ajánlotta, amit magamtól is tudtam, hogy időnként beutaltat kértünk budapesti gyógyfürdőkbe a reumatológiai osztályon, és ott kúráltuk magunkat, ami mindkettőnknek jót tett.

Amilyen rendesen foglalkoztak velünk – Attilával a fogászatban, olyan minősíthetetlen módon történt mindennek a hivatalos adminisztrációs intézése az egészségügyi bürokráciánál.

Ahogy előveszem az iratokat, alig tudok rajtuk elmenni, a megszámlálhatatlan beadványon, levélváltáson, elutasító leveleken és határozatokon. Ugyanis a klinikán tették a dolgukat csendben, nyugalommal és emberségesen, míg az irodákban úgy keveredtek a dolgok, hogy időben beküldött kérelmeket utasítottak el olyan indokkal, hogy a kért adatokat nem nyújtottuk be, holott mindent postai feladóvevénnyel adtam fel, ahol a határidő betartására adott idő igazunkat bizonyította. Máskor nem a megfelelő helyet jelölték meg, hogy hová kell fordulnom, azért késett az ügyünk papírformai intézése, stb. Csak az egyik összefoglalót vettem most elő, mert már a kedves egyetemi tanárnővel együtt sem tudtunk a rengeteg akta között eligazodni, ezért egy alkalommal leültem, és leírtam időrendben, mikor mi történt.

Fogászati kálvária

– de úgy is kifejezhetném, hogy Egészségbiztosító) packázása az emberekkel.

Tárgy: Gondnokságom alatt áll, Down szindrómával született gyermekem fogpótlásának ügyében. Így kezdődött:

2006. október 25.

Kérelmet nyújtottam be az Egészségbiztosítási Pénztárnak címezve (amelyet „méltányossági kérelemként” fogalmaztam meg).

2006. november 9.

A Fővárosi és Pest Megyei E. B. Pénztár Orvos-Szakmai Ellenőrzési Főosztálytól: amelyben, 14 pontban foglalt hiánypótlást kér.

(Határidő: november 29.)

2006. november 20.

Hiánypótlások postai feladása, együtt a Semmelweis Egyetem Fogorvostudományi Kar Fogpótlástani Klinikájával együtt. A kész iratokat, dokumentumokat (ajánlott levélben!) hiány nélkül megküldtük a megadott címre.

2006. december 1.

Levél a Fővárosi- és Pest M. E. B. Pénztár Orvos-Szakmai Ellenőrzési Főosztályától. Közlik, hogy az anyagot illetékeségből megküldték az OEB. Pénztár Gyógyító-Megelőző Főosztályára.

2006. december 11.

Elutasító határozat (más osztálytól, nem onnan, ahová kérték a hiánypótlási okmányt): O.E. B. Pénztár Egyedi Méltányossági Ügyek Főosztályától, azzal az indokkal, hogy hiánypótlási

felszólításban foglaltakat, és igazolási kérelmet nem nyújtottunk be (!)

Indokolás érthetetlen. Lásd 2006. november 20. dátumnál. (A hiánypótlás benyújtására megadott határidő: november 29. A dokumentumok továbbítása ezt megelőzően, november 20-án, határidő előtt megtörtént.)

2006. december 18.

Levél előbbi elutasító határozat tárgyában. Megindokoltam, hogy téves intézkedést hoztak.

2006. december 27.

Válasz előbbi levelemre, melyben tájékoztatnak arról, hogy: „gyermek ellátásához – a diagnózisnak megfelelően – az egészségbiztosítás a 19/2003.(IV.29.) Esz.CsM rendelet 2 sz. mellékletében feltüntetett közfinanszírozási árral azonos összegű, tehát 100 %-os támogatást biztosít,” melyhez külön engedélyre nincs szükség, stb.

Nem értem, ezt miért nem lehetett azonnal, előre közölni, mivel már a kérelmemben megindokoltam, hogy fiam Down-kórral született!

Ennek ellenére, újabb határozatot hoztak, amelyben az előbbi, kedvező rendelethez hivatkoznak.

*

Végül három részletben közel 100.000 forintot kellett befizetnem úgy is, hogy bizonyos kedvezményekkel történt Attila alsó- és felső fix fogsorának elkészítése. Leveleim-kérelmeim hiábavalónak bizonyultak.

Annak ellenére, hogy a kedves kezelőorvosnő ajánlotta: a helyi önkormányzatnál is kérelmezhetem a segítséget, ilyen esetben mindenhol nyújtanak segítyt, azonban én nem reménykedtem, de megpróbáltam. Három gyermekemet iskoláz-

tattam és neveltem föl, köztük a problémás legkisebbet, soha nem próbáltam segílyt kérni. Megoldottam a gondjaimat.

Most megkíséreltem, de semmire sem vezetett a fáradozásom. Azt is megbántam, hogy időt pocsékoltam a kérvény megírására. Most már mindegy. Annak örültem, hogy végre ezen a nagy gondon is túl vagyok, és el tudtam intézni az én kedves gyermekemnek, hogy most már legalább rendesen tud enni. És hálát adok a jó Istennek, hogy ebben a felfordult helyzetben, ami az egészségügyben mostanában tapasztalható, olyan rendes emberekkel találkoztam, akik igazán mindenben segítségünkre voltak, ami mostanában olyan ritka, mint a fehér holló. Amilyen bonyodalmakkal találkoztam ebben az ügyben, az irodában ülő bürokratákkal ellentétben, olyan, szinte kellemes légkör vett körül azok között, akik az eredményes munkát elvégezték.

Tulajdonképpen a Mikszáth Kálmán téri régi épületben, egy kedves, fiatal egyetemi tanár vállalta el Attila fogainak rendbetételét, aki mindig időpontot adott, és a sokáig tartó kezelések alatt alig történt meg (néhány percet leszámítva), hogy a kitűzött idő után várakoznunk kellett volna. Egyetlen egy alkalommal történt, amikor az előttünk lévő emberrel – jóval tovább kellett foglalkozni a doktornőnek. Mindig, mindent úgy intézett, hogy könnyebbé tegye a helyzetünket, s amikor legutoljára mentünk ebbe a rendelőbe, akkor elmondta, hogy még egyszer kell Attilával foglalkoznia, s azt is leírta, hogy legközelebb, a legutolsó kezelésre hol kell jelentkezünk, s hogyan jutunk el oda. Ekkor már csomagolták az iratokat, a fölszerelést, de minden a legnagyobb rendben, csöndben zajlott.

Nem hözöngtek az egészségügy terén történt változások miatt, nem úgy nézett ki, mintha tüntetésre készültek volna, mint az mostanában szokásos. Egészen közel a régihez kaptak új rendelőt, utoljára nekünk is oda kellett mennünk, ahol a teljes épületet felújították, s legújabb, modern fölszereléssel

látták el, és rendezték be. Ezért történnek a változások mostanában, ami nem hátra, hanem előre viszi az egészségügyet. Csak sokan nem értik, vagy nem akarják megérteni.

II. Finta találkozó

MÁSODIK TALÁLKOZÓT Finta Hajnal rendezte meg, Erdélyben – *Gelencén, 2006. augusztus 17-21-ig*. A találkozón sajnos, nem tudtam részt venni, mivel Attila szinte folyamatosan itthon van, mivel bal csípő műtétje után felgyógyulva, másfél évig a fővárosi, a fogpótlási klinikára jártunk, ahol elkészült az alsó- és felső fogsora.

Egyébként sem Bandiék, sem Katámék sem jelentkeztek erre az összejövetelre, ők részben anyagi okok- és a nagy távolság miatt. Nálam is elsősorban ez játszotta a főszerepet, mivel a melegben, ilyen hosszú utazásra nem tudtam magam rászánni, ezért fájó szívvel mondtam le a részvételtől.

A találkozón sokan vettek részt, és nagyon jól sikerült. Egy megjelent újságcikkkel szeretném itt is megörökíteni a találkozót, amit nekem utólag elküldtek:

„Írásos dokumentumok tanúsága szerint a nemesi Finta család ősi fészke Gelencén volt, ahol Finta Károly és Magdolna vendégszerető portáján szervezte meg lányuk, dr. Finta Hajnal orvos, a marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem tanársegédje a második Finta-találkozót, melyet több hónapos munka, levelezés előzött meg. Először a múlt esztendőben Magyarországon Telkibányán találkoztak, ahol az erdélyi Fintákat egyedül ő képviselte, és akkor vállalta el, hogy Gelencén megszervezi a második találkozót, melyre augusztus 17-21. között került sor.

A nyolcvankét Finta leszármazott szinte az egész Kárpát-medencét képviselte, Szlovákiából, Németországból és Magyarországról, valamint Erdély és Háromszék településeiről – Zaboláról, Zágomból, Barátosról, Kézdivásárhelyről stb. –

érkeztek. A találkozó célja tulajdonképpen – mondotta érdeklődésünkre dr. Finta Hajnal – az ősök szülőhelyének megismerése mellett a távoli és közelebbi rokonság megismerése, rövid időre való egyesítése volt.

A rokonok ismeretlenül is nagy szeretettel üdvözölték egymást, és többméteres családfákat rajzoltak meg. Olyan rokonságokra is fény derült, amelyekről eddig nem volt tudomásuk. A határon túli vendégek 17-én érkeztek Gelencére, pénteken Háromszék nevezetes helyeivel ismerkedtek.

Szombaton délelőtt került sor a tulajdonképpeni családi találkozóra, bemutatkozásra, majd a műemlék templomban ünnepi szentmisén vettek részt, melyet Becze Lóránt segédlelkész celebrált. Itt a kazettás mennyezet is utal a Finta családra, nemesi származására. A szentmise után a templomkertben kopjafát állítottak a második Finta-találkozó emlékére, este videóról megtekintették az első Finta-találkozót.

Vasárnap elhunyt őseik előtt tisztelegtek, azokat a temetőket látogatták meg, ahol Finta elődök nyugszanak.

A harmadik Finta-találkozóra a jövő nyáron Szlovákiában, a Felvidéken kerül sor, amelynek a megszervezését a Gelencén jelen levő Finták örömmel vállalták. (Kép és szöveg: Iochom István.)”

Napvilág Íróklub

NAPVILÁG ÍRÓKLUBNAK 2006 óta vagyok tagja. Sok cikket, novellát, verset tettem föl már az internetes Honlapjukra. A honlapra fölített különféle írásaimat nagyon sokan olvasták- és olvassák, többen fordultak hozzám különféle kérdéseikkel-kéréseikkel, s kellemes ismeretségekre tettem szert.¹

¹ Például: Varsóból, aki az egyik kötetemhez újabb ismeretekkel látott el, s ő írta meg a kötet zárszavát. A naplóimról érdeklődött egy fiatal férfi, aki a diploma munkájához kért tőlem anyagot, de nem sorolom tovább, mivel mostanáig (2011. június) sokan érdeklődtek a tőlem olvasott kötetekkel kapcsolatban.

Ez a klub indította el a DIGI-könyvek kiadását. Örömmel fogadtam, amikor tudomást szereztem arról, hogy a Napvilág Íróklub vállal, s az internetes kiadásra előkészíti a megjelenetni kívánt köteteket. Akkor már tagja voltam a klubnak, s éltem a lehetőséggel. Amint megtudtam, azonnal jelentkeztem. Így sikerült a közreműködésükkel a DIGI-sorozatban nyolc előkészített kötetemet megjelentetni.

A Napvilágnál tetszetős pergamenlapokra nyomtatva láthatóak. 2006-2007 évben a nagyközönség számára kiadott kötetek:

Gyermekem Attila igaz története – Életrajzi regény	2006-10-16
Ádám ébredése – Ószövetség fantázia	2006-11-14
Üvegerdő – Novellák-pillanatképek	2007-01-24
Túszdráma Balassagyarmaton – Dokumentumregény	2007-03-22
Varázslatos este, Válogatott elbeszélések és karcolatok	2007-06-15
Olga ballépései – Kisregény	2007-09-30
Zsengéim – Első verseskötetem	2007-12-09
Kisvárosunk virágzó tizenkét éve – Visszaemlékezés	2008-02-28

A köteteket a Széchenyi Könyvtár Magyar Elektronikus Könyvtárában ugyanúgy ISBN számmal jegyzik, mint a hagyományos módon megjelenő könyveket. Sokezeren olvasták és olvassák a szellemi termékeimet. Nagy öröömre szolgál – ha nem is hoz anyagi hasznot – mégis több ezren ismerkednek meg a műveimmel.

Rajtam kívül nem sokan vették igénybe ezt a szolgáltatást, ezért a Napvilág megszüntette, s amikor tudomásomra jutott, őszintén sajnáltam.

Egy ideig le kellett állnom, mivel anyagi körülményeim nem engedik, hogy kész írásaim hagyományos módon, nyomtatásban kerüljenek az olvasóközönség elé. S azt hiszem, ezzel nem vagyok egyedül.

(Ez alól egyetlen kivétel volt, mivel 2008-ban egyik kiadó akciót hirdetett, s ott megjelent egy novellás kötetem. Jó tanulságul szolgált, ugyanis az akciós ár is szép összeget tett ki, amit alig tudtam a háztartásomból kisajtolni, s a mai érthetetlen terjesztési körülmények miatt a kiadónál és nálam is sok példány porosodik olvasatlanul.²)

Pince színház

2007. novemberében az Íróklub Szerkesztősége pályázatot hirdetett a tagok bemutatkozására. Budapesten, a nyolcadik kerületi **Pince színházban** mindenki felolvashatja novelláját, versét vagy mások adják elő a kiválasztott írásukat. Válogatott, tartalmas és szép anyagokat vártak mindenkitől. Tippeket is kaptunk arra, hogy milyen tárgyban várnak válogatásra prózai írásokat és verseket. Én a következő három rövid elbeszélésemet nyújtottam be, amit az estén felolvastak.

Sokan megjelentek a Színház kisebb termében és nagyon hangulatos, színvonalas műsornak lehettünk tanúi. Attila velem jött, s meghívtam Katica lányomat a két unokámmal, úgy, hogy öten vettünk részt: eljött Emese és Danika is. Ők is jól érezték magukat. Örültem a sikeres estének, a végén sokan gratuláltak az elhangzott írásomhoz. Az anyag felolvasója kitett magáért, nagyon szépen hangsúlyozva olvasta föl.

Annak különösen örültem, hogy ott sok klubtársammal találkozhattam személyesen, akiket eddig csak az Interneten keresztül ismerhettem.

Mi már bent ültünk a teremben, amikor megérkezett a főszerkesztő feleségével: Dávid és Gabi, aki több megjelent DIGI kötetemhez írt Bevezetőt vagy Zárszót. Azonnal megismertük és örömmel öleltük át egymást.

² Erről a későbbiekben még szó lesz.

Bemutatom az előadott novellámat, melynek címe:

1. Meglátni és megszeretni

Apám a második világháború után a katonaságtól tartalékos főhadnagyként szerelt le. A fronton átélt szenvedései hiába valónak bizonyultak, mert a *Trianoni „béke-szerződés”* szülőföldjét elszakította hazánktól. A Székelyföldre nem mehetett, – magyar tartalékos tisztnek ott nincs keresnivalója. A háború életének új útját jelölte ki, hét év kihagyás után mérnöki pályára sem jelentkezhet, állás után kellett néznie. Székelykeresztúron oklevelet szerzett, ezért tanítói pályán helyezkedett el Nógrád megye kis községében, ahol korábban iskola sem volt, neki kellett megszerveznie. A falutól öt kilométerre esett a körjegyzőség, és posta, ahová gyalog, később kerékpáron ment ügyeit intézni, ott már több diplomás ember élt, és a szövetkezet élelmiszerboltjában nagyobb választékból vásárolhatott, mint a kicsiny falu szatócsboltjában.

Egy alkalommal a postán csinos fiatal hölgygel találkozott. Karcsú alakja, dús, vörösesbarna hajkoronája megragadta figyelmét. Feltűnés nélkül szemrevételezték egymást, ő tisztelettel megemelte kalapját, a hölgy tartózkodó udvariassággal megbiccentette fejét, majd ki-ki indult a maga útjára. A tanító, apám, hazafelé egész úton törte a fejét, ki lehet a fiatal nő? Érezte, hogy *meglátni és megszeretni pillanat műve volt*. A környék minden falujában élő úri családot ismerte, de őt emlékezetében nem tudta hová tenni. Ezért gyakrabban átsétált a faluba, remélve, majd csak összefut a bájos ismeretlennel. Legközelebb meglátta, hogy egy szöske kisfiút kézen fogva vezet – elgondolkozott: talán a szép hölgy már nem is szabad? Később ügyeit intézve találkoztak; akkor a jegyző feleségével társalgott. Nem akart kétségek közt maradni, ezért – mivel a jegyző feleségét már ismerte – odament üdvözölni, akkori szokás szerint meghajolva, kézcsókkal köszöntötte, így már nem tetszett tolakodásnak, hogy a társaságában levő hölgynek is bemutatkozzék.

Hamarosan többet megtudott csinos ismerőséről: az asszony nemrég' özvegyült meg, unokahúga az evangélikus kántortanítónak, és hosszabb időre látogatóba jött rokonaihoz. Aztán egy ünnepség alkalmával az asztalnál „véletlenül” egymás mellé kerültek, ezért mód nyílt vele meghitt beszélgetésre, és a következő találkozás előkészítésére. Mindketten jól érezték magukat, kellemes emlékekkel búcsúztak egymástól. Így történt, hogy Margit asszony rövid ideig maradt özvegyen, mert Apám hamarosan feleségül kérte.

Elkészült a tanítói lakás az új iskola mellett, – néhány hónapi udvarlási idő után összeházasodtak. Apró akadály állt közük, hogy a menyasszony és vőlegény más-más vallású. A község, ahol tanít, szintiszta katolikus. Akkori szokás szerint a falu lakói elvárták, hogy tanítójuk a majdan születendő gyermekeit katolikusnak kereszteltesse. 1923. június 1-jén összeházasodtak a katolikus templomban, és az evangélikus templomban is megáldatták frigyüket.

Édesanyám első férje Rákoslígyeten tanított a gimnáziumban, hirtelen halálát követően fiatalon, hároméves kisfiával maradt özvegyen. Újra házasságra lépve, lakását felszámolta és átköltözött a tágas vidéki házba. Otthonát ízlésesen berendezte: a padlót szőnyegek borították, a falakra keretezett olajfestmények kerültek, gondos kezek által készült csipkefüggönyökterítők tették lakályossá.

Édesapám gyermekeként szerette a háromévesen készen kapott Gusztávot, sajátjaként nevelte, taníttatta a később növekedő gyermekeivel együtt. A következő évben kopogtatott a gólya: a fiút apja után Istvánnak keresztelték. Két év múlva leány látott napvilágot, aki a Katalin nevet kapta (ez voltam én), majd újabb két év elteltével András is megérkezett. Szeretettel, gondoskodással nevelték a csöppségeket. Amikor a gyermekek megszülettek, Apám feleségét kímélve, saját kezűleg főzött, kedvében járt, hogy az anya minél tovább pihenjen és gondozza a kis jövevényeket.

Teljes komfort hiányában nem volt könnyű feladat ellátni a hattagú családot. Apám a házi teendőkből is kivette részét, de mindig akadt segítség: a faluból egy özvegyasszony sokáig segített a háztartási tennivalókat elvégezni, hiszen akkor kútból hordták a vizet a lakásba, teknőben végezték a mosást, a vasalás faszenes vasalóval zajlott. Korábban egy nagy, fa- és széntüzelésű rakott tűzhelyen látták el a sütés-főzési teendőket a konyhában.

Minden gyermekére büszke volt apám, de amikor napvilágot látott egyetlen leánya, úszott a boldogságban; a zord időjárás ellenére, másnap reggel hóban-fagyban, lovas kocsival indul a járhatatlan utakon – bejegyeztetni a távol fekvő egyházközség anyakönyvébe. Születésnapom: (december 30.) miatt gyakran élcelődtek velem ekképpen: „várhattál volna még két napot, egy évvel lennél fiatalabb!”

Édesapám 20 évig tanította a kis falu nebulóin kívül a fiatalokat, időseket, nőket, férfiakat. Felcseperedve szétszóródott a családuk: a közeli városokba kerültünk középiskolába, már csak az iskolai szüneteket töltöttük a szülői házban. Mikor Erdély egy része visszakerült a csonka hazához, Apukám át-helyezését kérte nagyobb városba, hogy ismét együtt legyünk, és helyből folytassuk tanulmányainkat. Marosvásárhelyre helyezték.



Szüleim Balaton-melléki házuk előtt

Szüleim – ha időnként nehéz gondokkal küszködve is – boldog szövetségben éltek. Sok kellemes napot éltek át együtt szeretetben, boldogságban, de emellett sok-sok megpróbáltatás várt rájuk, gondok, küzdelem a megélhetésért. Még sok minden történik velük, majd nehéz, történelmi idők következtek.

Amikor kis hazánk határainál már dúlt a második világ-háború, házastársként, de egy ideig kényszerűen külön-külön kellett megélniük annak borzalmait. Apám és idősebb testvéreim már akkor katonai szolgálatot teljesítettek, rövid ideig élvezhettük a szép városi otthonunkat, a meleg családi fészket. Menekültként hagytuk el Erdélyt, háború után a csonka-hazában találkozott a család, új életet kellett kezdeni, ami nem volt könnyű a nagy világegés után, mikor mindenünk oda-veszett.

A háborút szülőfalumban vészeltük át, oda érkezett vissza – előbb egyik bátyám, majd Apukám is, 1945. április 7-én gyalog, fáradtan, csontig lesoványodva – a második világegésből. Legidősebb bátyám orosz hadifogságából három év után szabadult.

A család vagyona, az élet munkájának felmutatható eredményei, minden odaveszett, fejenként egy-egy kézitáskára való holmi maradt számunkra. Bölcs optimizmusával úgy élte át Apám, mint minden mást – ami egész életére jellemző volt; azzal vigasztalt bennünket: *„nem baj, mindaz, ami odaveszett, pótolható, – fontos, hogy mindnyájan élünk!”*

Néhány évig egy tanyai iskolában tanított, s közben körzeti felügyelőként működött. Utána Szírákra helyezték, az akkor 24 tanerős iskola igazgatójának. Onnan ment nyugdíjba. Ezután költöztek át a Balaton mellé. Nyugdíjasként még 10 évig tanított lakhelyén, később egy közeli, nagyobb településen; ötven évig oktatta, nevelte a gyerekeket. Munkájának elismerésül a lehetséges kitüntetések minden fokozatát megkapta: a Gyémánt Diplomát 1974. szeptember 9-én, Balatonfüreden vette át – ahová leromlott egészségi állapota miatt én kísértem el.

Idős kora ellenére, mindig voltak céljai. Balatonkenese-Üdülőtelepen, egy hatalmas szakadékot vásárolt, ahol emberfeletti fizikai munkával alakította ki házépítésre alkalmas telkét. Ott építtette fel az elveszett helyett új családi otthonát – ahonnan csodálatos kilátás nyílt a Balatonra, hogy gyermekei és unokái élvezhessék a tó hullámain.

Anyukám súlyosan megbetegedett, férje éveken keresztül gondozta szeretettel. Szüleim – a gondokat, nehézségeket – a súlyos időkben is áthidalták, mert egymás iránti megértés, szeretet és tisztelet bennük élt mindvégig. Házasságukról el lehet mondani, hogy boldogan éltek, míg meg nem haltak!

2. Apám megérezte...

1971. Húsvétja szomorú emlékként vésődött emlékezetembe. Előző héten látogattam meg szüleimet. Anyukám évek óta a lakásban sem tudott segítség nélkül járni; kényelmes nyugszékben töltötte idejét. Rendbetettem a lakást és körülöttük mindent, Anyukámat megfürösztöttem, levágtam a haját, megmostam. Emlékszem, milyen jól esett neki gondoskodásom.

– Legközelebb hozzá! nekem töltött káposztát – kérte, amikor búcsúzkodtunk. – Tudod, olyan töltött káposztára gondolok, amelyet mi készítünk, mert jó az, amit Apuka főz – mégis más. Ebben maradtunk. Megígértem, hogy legközelebb hozok neki olyat, amelyet szeretne.

Húsvét utáni héten készültem ismét hozzájuk. Azonban ünnep után kedden délután az irodában a veszprémi kórházból egy orvos hívott telefonon. A rossz vonal miatt alig lehetett érteni, mit mond. Annyit értettem belőle: amennyiben Anyukámat látni akarom, siessek meglátogatni. Megrázott a hír, mivel azt se tudtam, hogy kórházba került. Bátyámnak telefonáltam, hogy indulok hozzájuk autóbusszal, s onnan tovább Veszprémbe. Késődélután volt, mire Budapestre érkeztem. Bandinál már összegyűlt a család. Guszti tegnap meglátogatta Anyukát, de nekem azt ajánlotta, ma már ne induljak el, úgysem tudok vele beszélni, a vonatközlekedés miatt olyan későn érkeznek a kórházba. Hová mehetnék éjszaka egy idegen városban? Már tegnap délután Anyukám nem volt eszméletén. Rettenetesen érintett a hír. Náluk maradtam éjszakára.

A hajnali vonatra szálltam föl, Veszprémben a kórházba siettem, de elkéstem. Már a portán szomorú hírrel fogadtak, hogy Anyukám előző este kilenckor meghalt. Mélyen lesújtott a hír. Én intéztem el a szokásos szomorú teendőket ott a kórházban, és a temetkezési vállalatnál. Telefonon testvéreimmel egyeztetve intézkedtem. Budapesten fogjuk eltemetni a Farkasréti temetőben. Mivel még nem küldött értesítést a kórház Apukámnak, az a feladat is rám várt, hogy én vigyem neki a szomorú hírt.

Autóbuszra szálltam. Szomorú utazást jelentett számomra azt tudni, hogy Édesanyánk nincs többé közöttünk. Bántott, mivel nem tudtam teljesíteni utolsó kívánságát, hogy töltött káposztát már soha többé nem vihetek neki.

Megérkeztem szüleim otthonába. Különlegesnek tűnt ez a találkozás. Apukámat a ház kis szobájában, magába roskadva találtam. Szeretettel üdvözlöttük egymást, leültem melléje, beszélgetni kezdtünk. Nem értettem egészen, mert elutazásom előtt még egyszer benéztem a kórházba, ahol megerősítették, hogy nem továbbították az értesítést a halálesetről, ahogy kértem reggel, mert egyenesen hozzá utazom, jobb lesz, ha tőlem hallja a lesújtó hírt.

Egymás mellett ültünk a heverőn. Csodálkozva hallgattam, mert Apukám úgy beszélt, mintha tudná, mi történt. Elmondta, hogyan került kórházba Anyukám – s most hogy már nem él – arra vár, mikor érkezik meg a gyászkocsi, amivel hazahozzák... Itt akarja eltemetni a ház mögött, a magas kerti falban kivájt pincehelyiségben, ott készít neki nyughelyet az aranyeső bokrok mellett, és kerti virágokkal fogja beborítani. ***Én csak hallgattam, miért beszél így, hisz' nem tudhatja, hogy már nem él... De ő megérezte...***

Nemsokára csöngettek, – a postás jött. Én indultam eléje a kapuhoz, a táviratot hozta. Ekkor tájékoztattam Apukát, hogy Veszprémből jöttem, és Anyukát nem fogják ide hozni. Beszéltem testvéreimmal és arra gondoltunk, hogy Budapesten kellene eltemetni. Szeretnénk, ha ő is egyetértene vele.

Nem fért a fejembe: honnan tudta, hogy már nem él? – ezt nehezen értettem meg. Annyira szerették egymást, hogy elvesztését megérezte. Csendben, nehéz szívvel viselte a veszteséget, de nem tudta kimutatni, fájdalmát magába zárta. Néhány napig ottmaradtam vele, aztán kértem a testvéreimet, hogy a temetés részleteit megbeszélni már ők jöjjenek le hozzá.

Este magamra maradtam az elárvult szobában, sokáig nem jött álom a szememre. Különböző képek merültek föl bennem a múltból. Láttam Anyám szomorú arcát, amikor régen, meglátogattam őket és elkísértek a hegytetőig, és én nagyon elérzékenyültem. Átöleltük egymást, nem jutott eszembe semmi vigasztaló szó, elpityeredtem, mint egy kisdiák, aki először megy el otthonról. *Sokáig integettünk egymásnak.* Egyedül maradtam, egyedül az erdő magányos ösvényén; besötétedett, letértem az ismert útról, nem tudtam tájékozódni. Körülöttem a sűrű erdő. Elindultam vaktában az akácfák alatt, botorkálva siettem előre. Úttalan úton, tüskés bokrok között haladtam a göröngyös ösvényen... Hajam csapzottan lógott arcomba, szememben a kétségbeesés, fáradtan pihegtem...

Utána egy kisgyermekkori kép jelent meg előttem: Korareggel vasárnap, napkelte, sugarai bearanyozzák a szobát, ahol elmélázva figyeltem a szép reggelt. A nyitott ablakon fecsképár repült be, ott köröztek a fejem fölött. Vidáman csiviteltek, meg-megkerülték a mennyezetről csüngő, szépen megmunkált, fehérburás petróleumlámpát.

Kis neszre lettem figyelmes. Mi ez? A lámpa ide-oda kilengett. Jól látnak szemeim? Igen. Kicsit mintha a bútorok is megmozdultak volna, az éjjeliszekrényen tartott apró tárgyak összezőrdültek. Csak néhány percig tarthatott. Nem képzelődés! Egy kisebbfajta *földrengést éltünk át.* Szüleim is fölébredtek a szokatlan neszre. Hálósobájuk az enyémtől alkóvvá elválasztva, nyílását nehéz bársonyfüggöny foglalta el. Anyukám átszaladt hozzám. Nem tartott sokáig az egész, nem volt idő megijedni! Átmentem a hálósobájukba, odabújtam Anyám mellé. Olyan jó mellette, jó volt hozzábújni, közelsége

mindig biztonságot árasztott. Ilyenkor szokott nekem mesélni, s kérdéseimre válaszolni. Őrzök róla fiatalkorában készült fényképet: akkori divatnak megfelelő elegáns kosztümben, fején kalappal mosolyog a gép lencséjébe. Ezt a képet legkedvesebb könyveim mellett, a polcon őrzöm, ahol minden nap láthatom.

Aztán egy vendégség jutott eszembe, hogyan készülődött Anyukám a vendéglátásra. Jó érzéssel, nagyon finoman főzött-sütött, díszítette a hidegtálakat, tortákat. Ismerőseink szerettek hozzánk járni. A körorvos a védőnővel mindig nálunk ebédelt. A fiatal orvos kiment a konyhába, ott forgolódott a készülő ételek körül, kiemelt egy szelet rántott-húst a tálból, Anyukám mosolyogva ránéz, és a mutatóujjával megfenyegeti...

Milyen szomorú, hogy már csak így, emlékezetben láthatom...

Hajnal lehetett, mikor végre álom jött a szememre.

3. Apám magányosan

Anyánkat hat évvel élte túl. Nem akart megválni a Balaton-tól, pedig nem volt könnyű egyedül élnie. Aggódva figyeltük gyengülő erejét; egyre több egészségügyi gondja akadt, mégsem panaszkodott. Azzal vigasztalta magát: *„mások fiatalabb korukban betegeskednek, én nem panaszkodhatom, ha valami bajom van!”*

Nemsokára állapota annyira súlyosbodott, hogy gondoskodásra, kórházi kezelésre szorult. Némi tiltakozása ellenére meggyőztem, hogy jöjjön hozzánk. Gyenge volt, hazafelé rosszul érezte magát, annak ellenére, hogy orvosa előkészítette a hosszú utazásra. – Mégis, az autó ablakából kitekintve, élvezte a ragyogó napsütésben csillogó, hóval borított tájat. Nosztalgiával figyelte az elsuhanó ismerős városokat, a hegyeket, amikor Nógrád megyéhez közeledtünk. Hiába élt át nehéz időket ezen a tájon már kétszer is, fiatal évei nem múlhattak el nyomtalanul, és az idő sok mindent megszépít.

Jól érezte magát nálunk, családi körben mindnyájan szeretettel vettük körül; Budapesten élő testvéreim többször meglátogatták, mégis visszavágyott a Balaton mellé. Sajnos, ezt a kívánságát már nem tudtuk teljesíteni. Operáción esett át, gondos ápolásra szorult. Egyre gyöngült, és 1977. március 3-án örök álmra szenderedett, csendesen, ahogy leélte életét. Megfáradt testének hamvait Budapesten a Farkasréti temetőben, Édesanyánk mellé helyeztük örök nyugalomra. Sírjára a balatoni kertből ültettünk virágokat.



Szüleim síremléke Farkasréten

Szüleim élete példakép számunkra, mivel a gondokat, nehézségeket a súlyos időkben is áthidalták, mert az egymás iránti megértés, szeretet és tisztelet mindvégig bennük élt. Házasságukról el lehet mondani, hogy boldogan éltek, míg meg nem haltak!



Maca cica egyedül

2007. április 2.

ITT HAGYOTT BENNÜNKET örökre, kedves társunk, Maca cicánk is. Úgy látszik, nekünk mindig húsvét táján kell örök búcsút vennünk kedvenceinktől. Most már *csak emlékezem* a kedvességére, mennyire ragaszkodott hozzánk.

Amikor szem-
műtétre készül-
tem, elutazásom
előtt fiam kísért
ki a buszhoz, ki-
hozta a csomago-
mat, miután Maca
cicától érzékeny
búcsút vettem.
Ugyanis a csoma-
golásból már kö-
vetkeztetni tudta,
hogy ismét ma-
gára hagyom. Pi-
henés közben az ölembe ugrott, kedvesen hízelgett és dorombolt.



Macuka kényelemben

Az útra ugyan vittem könyvet, de nagyon fáraszt az olvasás, ezért ki se nyitottam, a cica kedvességére gondoltam, aztán magamba roskadtam, később igyekeztem ellazulni és agy-kontrolloztam.

Szemem előtt megjelent, amikor a harmadik szemműtétem után hazaérkeztem a Rókus kórházból, Macuka annyira örült nekem, a földön hempergett, közben engem nézett, látszott az ábrázatán hogy örömében azt se tudja, mit tegyen, mivel egy hétig nem látott...

Talán még fél évvel ezelőtt mindig megörvendeztetett, ebéd után a szobában kicsit pihenve, olvasni szoktam; már annyira ismerte ezt a szertartást, hogy velem együtt, de inkább előttem száguldvá ért be a heverő mellé. Felugrott, és azonnal hanyattfeküdt, elkapta a fotelről lelógó madzagokat, ezek a legkedvesebb játéka. Nem akármilyen üzleti spágákról van ám szó, hanem kézzel sodort, szép, kézimunka zsinórokról. Legalább 3 darab mindig ott lógott a fotel támláján, és hanyatt fekvé azokkal játszott, hol elkapta, hol elengedte, rám nézett, figyelve, mennyire érdekel a játéka. Én vele szórakoztam, néha elcsentem előle, akkor utána ugrott, majd ismét mikor elkapta,

mindig visszaadtam neki. Megint elkapta, szájába vette, nem engedte el. Ez a játék néha fél órán keresztül tartott, aztán elfáradt, lassított a gyors mozdulatain, egyre lankadtabban ugrált a madzagok után, míg álomba szenderült.

Máskor, ha olvasni kezdtem, nem ugrott föl mellém, előbb megállt az ágy mellett, merőn nézett engem, észrevettem-e, hogy már megérkezett. Ránéztem, és a heverőt ütögetve, szóltam neki, gyere Macuka. Egy-két kérés után hajlandó volt felugrani mellém, majd elhelyezkedett az ölemben. Elégedetten dorombolt, aztán ha elfáradt, elaludt mellettem. Ezeket a játékokat esténként is megismételte.

Amikor hamarabb érkezett a szobába, megállt a fekhelyem mellett, figyelt, és várta, amíg elhelyezkedem, csak utána foglalta el ő is a helyét.

Egy csillogó vastag csörgő üveggolyót kapott unokáimtól, időnként azzal játszott, néha éjszaka hallottam, hogy görgeti. Sosem lehetett tudni, hová gurította, csak akkor, amikor meghallottuk a csörgését.

Ahogy múlt az idő, észrevettem rajta, hogy egyre fáradtabb, mindig többet pihen, kevesebbet játszik, és hamarabb elfárad.

Esténként viszont, még az utolsó héten is megtartotta azt a szokását, hogy vacsorája után odajött a terített asztalhoz, és figyelte, mi lehet az asztalunkon? Mindig kért egy-egy falat kóstolót. Ha nem volt már éhes, akkor megelégedett egy pici falatkával is, de ha még bírt enni, akkor várta a további falatokat. Ezt a szokását Kormi cicától örökölte.

Az utolsó hónapokig nagyon jó étvággal fogyasztotta el a finom cicaételeket, amit kapott. Gondosan válogattuk ki ételét a különféle üzletekből, hogy mindig változatosan étkezzen, ne unjon rá egy-egy ételféleségre.

Mégis, ahogy múlt az idő, egyre romlott az étvágya, mindig kevesebbet evett, lassan fogyni kezdett, és nem ette meg azokat a finom cicaételeket, amelyeket korábban szívesen elfogyasztott. Gondban voltam, három helyről hordtam neki az ételt, mindenhol a legfinomabbakat válogattam neki.

Egy idő óta gyakran a földre kuporodott, nyakát előretolva kínosan köhögött.

Már egyre soványabb lett. Az állatorvos tanácsát kértük, aki fiatal korától ismerte. Tőle kérdeztem, mit tehetünk még érte? Megnézte, és mondta, amit én is tudtam, hiába már öreg cica, lehet, nem sokat ér, de megpróbálja kicsit feljavítani. Azt mondta, a köhögése mellhártya-gyulladásra utal, ezért antibiotikumot, és többféle vitamin injekciót kapott. Ezt hetente megismételte. Eleinte úgy vettem észre, mintha kicsit jobban esne neki az étel, és kezdett kigömbölyödni. De ez volt életének az utolsó hónapja.

Azonban amikor a harmadik adag injekciót is megkapta, már szinte megijedtem: úgy nézett ki, mintha felfújták volna, és nagyon elnehezült, majdnem a földig ért a teste, egyre fáradtabban mozgott. Nem tetszett nekem, hogy mindig búvóhelyeket keres, arra gondoltam, hogy az állatok olyankor teszik ezt, amikor a végük közeledik.

Először az íróasztalom alatti gyapjűszőnyeget nézte ki magának, a sarokba hózódott, aztán a szekrény alatt talált magnak sötét, eldugott helyett. Elbújva feküdt csendesen, egész nap alig mutatkozott. Többször elfelejtette az étkezések idejét.

Szomorúan gondoltam arra, hogy szegénykém nem sokáig bírja már, legtöbbször reggelizni sem jelentkezett. Ha mégis kóstolgatott az ételéből, utána azonnal elbújt. Az utolsó hetekben észrevettem, hogy a cicaétel mellett jól esik neki, ha egy-egy kisebb tejes-kanál langyos tejet adok neki. Ezzel mindig megkínáltam, amit gyorsan felnyalogatott.

A mindig mosakodó tiszta cica nyakán evés után ottmaradtak az étel nyomai. Már nem bánta, fárasztotta a tisztálkodás. Nedvesített szivaccsal törölgettem meg, amit nyugalommal fogadott.

Utolsó napjaiban már alig hagyta el a szekrény alatti búvóhelyét, a reggelijét is odavittem neki, mivel hiába hívtam, nem jött ki a megszokott helyére, a konyhába.

Egy este vacsoránál megjelent, és egyetlen falatkát elfogadott a puha felvágottból, de azonnal visszavonult. Reggel alig evett egy-két falatkát, és a tejből is csak cseppeket nyalogatott. Teljesen elterült-lapult a szekrény alatt, olyan volt, mint egy szőnyeg, nagyon elhízott szegényke, de látszott rajta, hogy ez nála már nem természetes állapot.

Az is megfordult a fejében, hátha túladagolták neki a vitaminokat? Egész nap szinte mozdulatlanul feküdt, többször odamentem megsimogatni, beszélgettem hozzá. Csak nézett rám beszédes szemeivel fáradtan, szomorúan. Megpróbáltam etetni, de elfordította a fejét. Langyos tejjel is kínáltam, azt sem fogadta már el. Egész nap semmit sem evett.

Éjszaka – nem tudom csak álmodtam-e, vagy megtörtént – egyetlen rövid nyávogásra, riadtan ugrottam föl. Kerestem, de nem láttam, hol van. Szólongattam, nem reagált rá. Arra gondoltam, hogy tényleg csak álmodtam.

Reggel a helyén feküdt, elnyúlva, mint előző nap. Már a simogatásra sem reagált; nem akartam zavarni csendes szenvedését, éreztem, már az utolsó óráit éli. Délfelé vettük észre, hogy nem mozdul. Szegénykém csendben elaludt, örökre itt hagyott bennünket.

Átjött az állatorvos, megnézte, ő is csak azt állapíthatta meg, hogy már nem él. Úgy nézett ki, olyan szép volt így is mozdulatlanul, mintha élne. Megsimogattam utoljára, elbúcsúztam tőle.

Délután magam készítettem el a temetésre. Anyukámtól kapott, általa kötött szép nyersszínű csipke-vállkendőmbé burkoltam be, egy ibolyacsokorral. Papírdobozba tettük, fiam egy mély üreget ásott neki – Kormi cicánk nyughelye közelében. Én helyeztem el örökös helyére, tettem melléje még virágot, és kiásott fűtéglákkal takartam be. Fiam lapátolta rá a földet. Most már két cicám nyugszik egymáshoz közel, virágzó bokrok mellett olyan helyen, hogy a folyosónkról is odalátunk.

Nemrégén, **2003-ban nagypénteken** Kormi cicánktól búcsúztunk, most, **2007. április 2-án, nagyhét hétfőjén** Maca cicánk hagyott itt bennünket. Szomorú szívvel váltam meg tőle.

Ő is szép hosszú életet élt, pontos időt ugyan nem tudok, de biztosan közeledett a 20. évéhez, és kedvességével, ragaszkodásával sok-sok éven keresztül örvendeztetett meg bennünket. Nem lehet elfelejteni azt a sok órát, amit együtt eltöltöttünk.

Lányoméék ajánlották, hoznak nekem egy kiscicát, tudják, mennyire szeretem az állatokat. Azonban nem tudom magam rászánni, mivel annyira ragaszkodom hozzájuk, hogy elvesztésük mindig megrázkódtatást jelentett számomra.

Most is, amikor bemegyek a szobába, mintha látnám őket azokon a helyeken összegubancolódva, ahol szívesen pihentek vagy játszottak.

A gyönyörű három cicám számtalan színes képével körülraktam a könyvespolcot, hogy mindig lássam őket. Amikor elmegyek a képek mellett, sorban megsimogatom őket. Fájó szeretettel gondolok rájuk, és emléküket mindig megőrzöm magamnak.

Uzsoki kórházban

2007. június 26. – és november 26.

ÉVEK ÓTA KÍNLÓDOM, mivel a térdeim egyre jobban fájnak, sokszor alig bírok elindulni, járni. Főleg a lépcsőkön nehéz közlekednem, lefelé még rosszabb, mint fölfelé. Sajnos, semmiféle kenőcs nem használ, a fájdalmat nem enyhíti, és fájdalomcsillapítót nem szedhetek, mivel mindenfajta új gyógyszertől tele leszek kiütésekkel. Azóta vettem észre, hogy allergiás tünetek jelentkeznek nálam bizonyos gyógyszerek használatánál, mióta a vérnyomásra adtak különféle pirulákat, és sokáig valamennyi szedését abba kellett hagynom. Akkor többször előfordult, hogy este föl kellett keresnem az ügyeletet, vagy éjszaka kihívtam az orvost, olyan súlyos tüneteket okoztak.

Egy alkalommal kínos helyzetbe kerültem az érzékenységem miatt. Budapestre utaztam, még az is lehet, hogy éppen az Uzsoki kórházban kaptunk időpontot, hogy ott Hangodi professzor megnézzé a térdeimet, mivel ismerősök útján megtudtuk, hogy ő térd-specialista.

Nos, én ezért utaztam egy nappal előbb, a lányomhoz, hogy nála alszom, és reggel vele együtt keressük föl a kórházat. Éppen utazás előtt néhány nappal kaptam újfajta gyógyszert, mivel az eddigieket az allergiás tünetek jelentkezése miatt abba kellett hagynom.

Persze, ezzel is úgy jártam, mint a többivel. Utazás közben megint kellemetlen tüneteket éreztem, nemcsak viszketett a bőröm, de Vác felé már a torkom is kezdett összeszorulni, s hiába próbáltam halk krákogással szabaddá tenni a légcsöveimet, egyre nehezebben lélegeztem. Próbálkoztam különféle jógalégzéssel, nem segített. Már kiszáradt a torkom, s mit nem adtam volna egy korty vízért.

Arra gondoltam: mi lesz, ha rosszul leszek itt a buszban? Ki segít rajtam? Mondhatom, ilyen kellemetlen utazást még nem éltem át. Imádkoztam, hogy legalább Budapestig kitartsak, ott a Metró-állomásom valamelyik süteményárustól majd kérek egy pohár vizet, amiben föloldhatom a mostanában mindig magammal hordott Kalcium szandoszt tablettát.

Úgy is lett. Mindjárt az első árushoz mentem, aki készséggel nyújtotta át egy eldobható pohárban az életmentő vizet. Nem mondom, hogy teljesen jobban lettem, de a torokszárazságom elmúlt tőle.

Ebben az időben történt, hogy háziorvost váltottam, és az igaz, messzebb rendelő doktornő átvett engem. Neki, Piroska doktornőnek volt hozzám annyi türelme kikísérletezni, melyik gyógyszert viseli el a szervezetem. Egy alkalommal azt mondta: megért engem, mivel a családjában is van egy olyan személy, aki allergiás a gyógyszerekre.

Annaira lelkiismeretes orvossal ritkán találkozok az ember, mint amilyen ő volt. Sajnos, már csak múlt időben beszélhetek

róla, mivel tragikus körülmények között vesztette el az életét. Egy alkalommal, autóval igyekezett a közeli községbe, Patvarcra. Az oda vezető utat keresztezi egy vasúti sín, ahol nem először történt már súlyos ütközés. Most ő lett az áldozat, mivel – ahogyan hallottuk – sietett, s a sínek előtt várakozó kocsikat igyekezett kikerülni, s egyenesen nekirohant a kanyarnál előbukkanó vonatszerelvénynek. Nagyon megrázott a hír engem is; igazán köztiszteletnek örvendett a városban.

Visszatérve az eredeti történetre, továbbutaztam a Metróval, majd a 7-es busszal igyekeztem úti célom felé. Csúnya hideg eső esett, de nekem le kellett szállnom a Szent Imre kórháznál, hogy orvosi segítséget kérjek. Már estefelé járt az idő, de nagyon sokan várakoztak, valamilyen kezelésre várva. Amikor megláttam a fehérköpenyes asszisztensnőt, szóltam neki a rosszullétemről, megemlítve, hogy már órák óta szenvedek.

Nemsokára kezelésbe vettek. Megmérték a vérnyomásomat, ami eddig soha nem létezett magasságba kúszott. Elmondtam, milyen gyógyszereket szedek rendszeresen (2-3 fajtát), és megmutattam az újat, ami okozhatta a bajomat. Kaptam egy nyelv alá tehető pirulát, s kértek, hogy várakozzam, később ismét behívnak újra megmérni a vérnyomást.

Fél óra múlva történt mérésnél még mindig magas volt, csak valamennyire apadt. Kaptam tőlük éjszakára és reggelre gyógyszert, arra kértek, szedjem be, s megkérdezték, el tudok-e magam indulni. Arra kértem őket, hogy telefonálhassak a lányomnak, mivel nem éreztem magamban olyan erőt, hogy egyedül elinduljak hozzá. Ott vártam meg, amíg eljött értem.

A kapott gyógyszerek jó hatással voltak rám, lányomnál újra megmértük, lement a vérnyomásom.

Másnap az eredeti célom miatt az Uzsoki kórházba mentünk. A professzor alaposan megvizsgálta mindkét térdemet, ő is látta, hogy a baloldali rosszabb állapotban van. Kicsit távolabb tőlem tanakodtak – *mint gyerekeknél szoktak* – arra gondoltam, azért, hogy ez az idős nő egyáltalában kibírja-e az operációt? Aztán a professzor időpontot keresett a naptárjában,

és kiállította az ambuláns lapot, amelyre azt írta: „*Bal oldalra total térdprotézis beültetésre, december 5-ére előjegyezzük.*” Szóban elmondta, hogy most még jó eséllyel operálható, de ha sokáig várnék vele, akkor sokkal nagyobb helyet kell majd nyitni a protézisnek. Nem nyugtatott meg.

Telt-múlt az idő, én próbáltam mindenféle házi szerrel, kenőccsel, borogatással, de nemigen javult az állapotom, mégsem mertem vállalkozni előbb az egyik, aztán majd a másik térd-operációra. Ezért november 26-án fölhívtam telefonon, megköszönve az ajánlatát, lemondtam. Azóta a Reader's Digest magazinban rátaláltam egy kenőcsre, amellyel a térdet és a teljes alsó lábszárat be kell kenni, ami csillapítja fájdalmat. Azóta szintén onnan merítve, egy tornagyakorlatsort végzek jó időben, estefelé kint a folyosón, s úgy érzem, valamennyit segít rajtam.

Irodalmi tábor – Szántódon

Szántód, 2007. július 7-13.

AZ IRODALMI RÁDIÓNAK ez év elejétől vagyok alkotó tagja. A szerkesztőség a klubnál dolgozók, és tagjai részére nyári tábor, üdülési lehetőséget szervezett a Balaton mellett, Szántódon.

Életemben először igényeltem üdülési csekket Attila részére; megkaptuk: ő, mint jogosult és én is, mint kísérője. Katicához utaztunk előző este busszal, másnap reggel föltett minket a Kelenföldi pályaudvaron a gyorsvonatra. Régen utaztam már vonattal, mivel itthon messze van a vasútállomás, és a buszok sűrűbben közlekednek, mint óránként.

Kényelmes helyünk volt, olvastam út közben, és néztem az elsuhanó koraőszi tájat.

Hotel Rév szállodában helyeztek el bennünket, amely nem éppen luxus-szálloda, de a szobához tartozott egy zuhanyozó és WC, a szobák tiszták, a fekhelyek kényelmesek. A koszt nem éppen bőséges, de nekem elegendőnek bizonyult a

reggeli-ebéd-vacsora, amit kaptunk. Nem is pótoltam mással, csak az otthonról hozott némi édességgel, ami végig kitartott. Attilának meg sikerült mindig valamilyen pótlást kapni.

Főszerkesztőnk jó programot készített, minden este irodalmi összejövetellel. Naponta előre meghatározva 6-8 alkotó mutatkozott be, akinek volt megjelent kötete, ki lehetett rakni az előkészített helyre.



Hotel Rév épülete Szántódon

Szép időt kaptunk, a strand igazán közel, mindjárt az üdülő udvara után, egy parkon keresztül lehetett oda eljutni. Szinte naponta kimentünk fürödni. Attila most már ismét jól úszik, használt neki az operáció. Emlékszem, amikor Budapesten jártunk a Széchenyi fürdőbe, csodálkoztam rajta, hogy csak egyszer mertem velem átúszni a medencét, utána leült, holott azelőtt nem lehetett őt kivonszolni a vízből. Most meg ő úszkált, az én bal lábam pedig alkalmatlanná tesz az úszásra.

Nagyon kellemetlenül ért engem a fölfedezés, hogy nem merek úszni, annyira bizonytalan lettem a vízben.

Naponta részt lehetett venni a szabad programokon, ilyenek: a balatonendrédí Kájel Csipkeház, zamárdi tengeri akvárium, a szárszói József Attila emlékkiállítás, hajózás, a Tihanyi Apátság meglátogatása, siófoki régiós fesztiválon részvétel, a kőröshegyi templomban orgonahangverseny meghallgatása, amelyen részt vettünk, s nagyon emlékezetes volt.

Az én bemutatkozásom a záróestén történt, heted-magam-mal. A munkáim felolvasására Vida Beáta előadót kértem fel, akivel az étkezéseknél, egy asztalnál ültünk. Kellemes a hangja, érthetően adja elő a kapott szöveget. Több előadó gyakran csak elsuttogta, s nem a mikrofonba mondta a szöveget, így agyoncsapva az alkotó munkáját. Mindenkinek kellett egy bemutatkozó szöveggel készülnie, előre megkaptuk, mi legyen benne.

Bemutatkozómban kitértem arra, honnan érkeztem, aztán a családi körülményeimet ismertettem. Bemutattam Attilát, aki velem van a táborban.

Amikor kislányom is elérte a hároméves kort, óvodába mehetett, akkor vállalhattam ismét munkát, az akkori Városi Tanácsnál, előbb könyvelőként, majd a titkárságnál. Ott dolgoztam egészen nyugdíjazásomig, és titkárság vezetőjeként, 34 éves munkaviszony után mentem nyugdíjba.

Beszéltem arról, hogy a lakás tatarozása idején megtalált naplóimból megírtam Életem regényét, utána több kisebb kötetet, sok-sok novellát és egyéb írást alkottam már a számítógépen, korábban pályázatokra küldtem be írásaimból; országosan meghirdetett pályázaton három első díjat nyertem el, ezen túl több elismerő oklevél és díj sorakozik íróasztalom fölött. Először 2004. októberében, a szem-műtéten után néhány nappal – vettem át Pápán a Lyra Irodalmi pályázaton elért ELSŐ DÍJAT, a Boldog Jövőnk Alapítványától. Utána még két

alkalommal voltam első díjas, és a No-Ko-Sat kiadónál pályadíjként két alkalommal is, honlapon való megjelenést nyertem.

Az internetes irodalmi klubokon kívül helyben is két irodalmi társaság tagja vagyok. A városi könyvtár éves kiadványában megjelent a városról szóló munkám rövidebb változata, és novelláim a Komjáthy társaság évenként kiadott kötetében.

Kitértem az elektronikus módon megjelent köteteimre, s a továbbiakra, melyeken dolgozom. Az elektronikus kiadást a Napvilág Íróklub végzi, melynek 2006. évben léptem tagjai sorába. A köteteket a Széchenyi Könyvtárban is jegyzi, számozzák, s onnan PDF-formában ki lehet nyomtatni. A fiamról szóló első rövid kötetem **sikerlistára** került, mivel egy hónap alatt ötszázán olvasták el.

Itt megjegyzem, hogy a *Napvilág segítségével lettem tagja az Irodalmi Rádiónak, mivel jó barátságba kerültem Pákozdi Gabival, a Napvilág irodalmi szerkesztőjével, s ő hívta fel figyelmemet az Irodalmi Rádióra.* Egyébként néhány kötetemhez ő írta az ajánlót vagy végszót.

Csak nemrég' próbálkoztam vers-írással. Egy része már megjelent a Napvilágnál, a következő verseskötet kiadásához is összegyűlt már több költemény.

Kitértem családi körülményeimre,

Családomról annyit, hogy három gyermekem van, akiket magam neveltem föl, két fiam: Attila, aki itt van velem a táborban, tehetségesen rajzol, már két ízben volt kiállítása a filctollal készített alkotásaiból, most pedig Megint Nyugat érdeklődik egyik munkája iránt, amelyet egy reprezentatív kötetben megjelentetnek, s lehet, hogy hírneves festők között fog szerepelni. Beszéltem másik két felnőtt gyermekemről, unokáimról.

Utána az alkalomra előkészített írásaim felolvasása következett:

Tavaszi háború árnyékában

(Naplórészletek)³

Marosvásárhely, 1944. február 20. – Az iskolában minden más volt, mint eddig. Gyorstempóban haladunk az anyaggal, nagyon szigorúan vesznek mindent, mintha kergetnének! Miért sietnek?

Március 23. – Igazi háborús nap. Lelkigyakorlatot tartanak az iskolában, – naponta légiriadó.

Otthon: Csengetnek! Távirat jött, nem jó hírrel. Gyugyi bátyámat a frontra vezényelték, megtartotta az eljegyzését Ilikével. Mi van ma? Nemsokára ismét távirat, Zabolán (Páva testvéreközsége) adták föl. Meghalt Aniska nagynéném. Így kezdődik a háború, a hadi szállítások miatt még a temetésére se mehetünk. Este megszólaltak a szirénák. Repülőzúgás! Mindenki rohan a pincébe! Én nem mentem le, a lépcsőn ülve néztem a csillagokat. Milyen borzasztó a háborúra várni. Riadó után a konyhában a fehér cicánk félve nézett rám, mintha mondani akarna valamit. Hajnalban ismét riadó szólt!

Március 31. – Beteljesedett, amitől féltünk. Vége a tanévnek! Ennek a vakációnak nem örülhettünk, mint máskor. Minden lány arcára valami különös félelem ült ki. A háború jeges keze nehezedett ránk. Holnap még be kell mennünk az iskolába. Az osztályterem kong az ürességtől. Olyan rossz nézni a kiürített osztálytermet, pedig nemes célra adjuk át, – kórháznak rendezik be.

Április 1. – Bánatos napsugár kandikál be az ablakon. Az égen sötét fellegek gyülekeznek. Ma utoljára megyünk iskolába. Velünk szemben végeláthatatlan csapat jön: asszonyok, gyermekek sírva kapaszkodnak a családfő, testvér, szerető férj vagy feleség karjába. De hová mennek?

³ Megjelent Pápán a BJAL *Barátság, szeretet, szerelem* c. Antológia 2004. májusi számában.

Az iskolában a diri rendeleteket ad ki. Osztályfőnökünk tanácsokkal lát el bennünket, aztán leosztályozza a társaságot. Sziréna! Le a pincébe! Ott adtunk át tanárnőinknek, és barátnőinknek egy-egy kis rózsafüzért. Úgy örültek neki. Sokig tartott a légiriadó, addig ott maradtunk.

Április 4. – Az utcákon még mindig mennek a katonák és civilek, autók, szekerek. Asszony sírás zaja vegyül a zűrzavarba. A máskor gyönyörű, csendes város olyan, mint egy felbolydult méhkas. Csapatokban vonulnak az emberek, – de hova? Védni a hazát, minket védeni? Szent kötelesség! Így tanították nekünk: „*Ne sírjatok, asszonyok, anyák! Szeretteitek hősök, akár élnek, akár halnak!*”

Rohan az idő, mégis, a hosszú vakáció alatt akadtak boldog órák. – Városból hazafelé tartva Nusival (iskolatársam, aki nálunk lakott az udvari kis szobában), egy motorkerékpár kanyarodott mellénk, és kellemes külsejű egyenruhás fiatalember szólított meg. Egy utca felől érdeklődött. Nem akartam vele szóba elegyedni, akkortájt nem volt szokás utcán ismerkedni. Észrevette zavarunkat, ezért bocsánatot kért, tovább akart menni. Azért mégis útbaigazítottuk, majd gyorsan menni készültünk. Udvariasan megköszönte a felvilágosítást és sebesen elrobogott, ahogy jött.

Másnap séta közben megint összefutottunk vele, – két ismerős úrral volt. Nusi rámutatott: Nézd, ott a Kicsi! *Egymás között így neveztük el.* Valóban ő volt. Megállítottak, ismerőseink bemutatták fiatal barátjukat. Láttam, lázba jött, *a szeme is ragyogott örömeiben.* Lehet, hogy a tegnapi találkozás nem is volt véletlen? Hazakísértek. Apukám nyitott kaput, behívta a társaságot.

Április 14. – Délután a vasútállomásra mentünk. Élelmet vittünk a Krim-i menekülteknek és hadifoglyoknak! Úgy köszönték. Annyira lehangoló volt látni az összezsúfolt emberek reménytelen arcát. Anyukám is velünk tartott, szlovákul beszélt az orosz menekültekkel.

Lyvia tanárnő üzente, menjek az iskolába; a dirinek érettségi nyomtatványokat kell kitölteni az én „gyöngy-betűimmel”. Este készültem el, Nusival vittük föl. Siettünk haza, – Kicsi várt ránk, most, a barátai nélkül. Anyukám meghívta vacsorára. Gyanús nekem ez a fiú!

Reggel osztálytársammal a Ferences atyák templomába készülődtünk misére, mikor motorzúgást hallok, majd csengetnek. Ő az, „véletlenül” erre járt, csak benézett, aztán sietve elbúcsúzott, de még a sarokról is visszanézett és vidáman integetett. Ebéd után Kicsi jött két barátjával. Együtt mentünk sétálni, Anyukám is velünk tartott. Kicsi nem mozdult mellőlem. Ragyogó szép idő volt, köröskörül már minden



Diáksapkában – korabeli kép

zöldben pompázik. Hazaérve elbúcsúztunk, de vacsora után ismét visszajöttek. Kicsi elhozta a harmonikáját, azon játszott. Egyszer csak megszólaltak a szirénák. Rohanás a pincébe. Kicsinek kellemes a hangja, ott is énekeltünk. Fél tízkor köszönt el. Kikísértük Nusival és Ilonkával a kapuig. Sötét volt, ő kihasználva az alkalmat, megfogta a karomat, meg akart csókolni. Én kiszabadítottam magam, mert nem akartam vele ilyen messzire menni. Nusiék nem tudták elképzelni, miért rohantam vissza

a pincébe. Másnap ebéd után motorzúgást hallok, majd megszólal a csengő. Megint Ő. Láttam rajta, hogy bánja a történetet, bocsánatot kért.

Így ment nap-nap után, minden alkalmat megragadott, hogy jöhessen, ha csak egy-egy szóra is. Gyakran sétáltunk, udvarolt, én mindig kitértem, hiába kértem, beszéljen a szüleiről, mondott valamit, aztán mindig visszakanyarodott!

Nagyon komolyan kért, ne haragudjak rá azért, mert engem annyira szeret. Félbeszakadt a beszélgetésünk, hívtak vacsorázni. Le nem vette rólam a tekintetét.

Mikor a barátja búcsúzkodni kezdett, Kicsi megszorította a kezemet, kétszer is megcsókolta. Nem tudtam elaludni. Mi lesz ebből? Én ezt nem akartam! Mit tegyek? Nem akarom elküldeni, de szüleimet se beavatni, mi zajlik bennünk. Mit mondjak, ha érdeklődnek?

Éjjel kellemes melódiára ébredek. Először azt hittem, csak álmodom. Pityu bátyámék, a képzősök most tartották búcsúvacsorájukat. Kellemes-halkan sorba dalolták az ismerős slágereket.

Egyik nap zongoraórára menet, Kicsivel futottam össze. Csak megállt, bánatosan rámnézett, köszönt, majd elment. Amikor délután megérkezett, szerettem volna elfutni előle. Mi lesz, ha én is beleszeretek? Másnap csak a barátja jött el. Azt mondta, hogy Kicsi beteg. Sajnálom, de miért nem ver ki a fejéből? Nincs jövője ennek az érzelemnek. Előbb-utóbb úgyis továbbvezénylik őket a városból. Vasárnap reggel, éppen misére készülődtem, mikor becsenget, csak annyit mondott, hogy délután jönnek, kért, menjünk velük egy nagy sétára.

Délután a Somostetőn szinte ibolyaszőnyegen, vagy talán a Mennyeekben jártunk! Minden üde zöld, a fák, a fű, – rengeteg virág! Ez már nem is április, hanem MÁJUS! Azért az ördög nem alszik! Észnél kellett lennem, pedig én is *szerelmes voltam: a tavaszba, a májusba, az egész szép világba!* Talán nem is lett volna bűn egy ártatlan csók. Labdáztunk, futottunk, virágot szedtünk. Kicsi minden szál ibolyával hozzám jött. Hazaérve Nusi szobájában táncoltunk. Kicsi nagyon jól kerिंगzik. Nekem is ez a kedvenc táncom, persze, jó partnerrel, Kicsi pedig remekül táncol. Játszott a harmonikáján, aztán elbúcsúztak.

Este egyedül maradtam gondolataimmal... Egymás után jönnek a levelek Lacitól Dunántúlról, akivel tavaly nyáron Nagyilondán nyaralva ismerkedtem meg. Levelében határo-

zottan kijelenti, hogy meglátogat. Mi lesz itt akkor? Most aztán benne vagyok a csávéban! Levelei olyan kedvesek. De ez a távolság!

Csak már ne volna itt Kicsi. Igaz, nem tudok rá haragudni, annyira kedves, tisztelettudó és olyan szeretnivaló! Néhány nap után jött a barátja és említette, hogy Kicsi nagyon elkeseredett. Az ő nevében kért, ne értem félre, mert nagyon komolyan szeret, és feleségül kérne. Mit tegyek? Nem tehetek róla, én ezt nem akartam! Ő hibás-e azért, mert szeret? Olyan tiszta a tekintete, nem hazudhat. Érzem, hogy már én is... Én is úgy érzem: *Csodálatosan, borzasztóan fájó, szép kaland az egész!*

Klári néhány napra meglátogatott, éppen nálunk találta Kicsit. Bemutattam őket egymásnak. Elmondtam neki, milyen helyzetbe kerültem. Vigasztalt. Azt mondta, nem csodálja, ha beleszerettem, annyira kedves fiú.

Május elseje, a gyönyörű, szerelmes, édes, illatos tavasz! Reggel zenés ébresztő. Beosztottak rádió-szolgálatra. Éjfél van, csak a Himnusz dallamai szállnak az éjszakában. Könny szökik a szemembe, amikor hallom. Kinézek az ablakon, gyönyörű az éjszaka... Miért ragyognak olyan szépen a csillagok? Miért olyan mámorító a levegő? Tele illattal... A rádióban halkan szól a zene, én kinézek a tavaszi éjszakába, ábrándozom. Vajon érzi-e „VALAKI”, hogy gondolnak rá, és azt, hogy VALAKI nagyon szereti? De ki lesz az IGAZI? Honnan fogom megtudni?

Május 6. – Csengetnek. Kicsi jött, egyedül voltam a verandán, beszélgettünk. Nézett rám, remegve fogta a kezemet. Biztosan érzi, hogy én is hasonlóan érzek iránta. Aztán késő este az ablak mellett ültem. Olyan gyönyörű a tavasz: csend, langyos esti szellő fújdogál. A holdvilág rám ragyog. Május és szerelem... Szép és boldog lehetne az élet, ha nem lenne előttünk annyi akadály.

Mindig ara gondolk, megtalálom-e az igazit? Vagy egyszer majd bevonulok egy zárdába. Ott csend van és nyugalom, nem olyan viharos, mint most az én szívem. Zűrök körülöttem! Vasárnap a templomban megnyugodott a háborgó lelkem. Szeretem a templomi csendet. Eszembe jutott Ady gondolata: „Mikor elhagytak, mikor a lelkem roskadozva vittem, csendesen és váratlanul átölelt az Isten!”

Május 9. – Kicsi jött kétségbeesett, szomorú arccal. Mi történt? Elmennek. Közös levelet írtunk a szüleinek. Búcsúzásnál könny szökött a szemébe, kétszer csókolt kezét, könnyei a kezemre hullottak. Milyen a SORS? Tegnap még minden bonyolultnak látszott, s most milyen gyorsan megoldódott minden.

Május 20-án levelet kaptam tőle. Azt írta, a frontra vezényelték. Nagyon sokat gondol rám, nem tud elfelejteni – én sem! Imádkozzam érte! – *Soha többet nem hallottam róla.*

Vers következett, szintén a Lyra kiadványból:

Első szerelem

Csendesen ballagva
egymás mellett mennek,
mindennek örülnek.

Utcán nagy a zaj,
ők oda nem figyelnek,
egymás arcába merülnek.

A fiú most megáll,
szembe néz a lánnyal,
kezét keresve, megfogja bátran.

A leány szabadkozik,
orcája elpirul, mosolyog,
mégsem haragszik, mert ő is boldog.

Így haladnak tovább,
kéz a kézben barangolván,
az idő is megáll a toronyórán.

Süt a nap, tavasz van,
kivirult a sétány, telve illattal,
szívük pedig boldog áhítattal.

Mások sietnek, futkosnak,
ők egymást átölelve
egymás szemébe' elmerülve

csak mennek, nem sietnek.
Hisznek abban, hogy életük szép lesz,
hogy ezután már mindig így lesz.

Szemük csillog, szívük gyorsan dobog.
S miért is ne lehetnének
mindig ily' boldogok?

(2005. június 19.)

Még egy, díjnyertes verset mondott el Bea, melynek címe:

Kertben⁴



Ülök kertemben a nagy cseresznyefa alatt
hallgatom a madarakat.

Ülök magányosan, szagolom a rózsát,
élvezettel szívom magamba illatát.

Nézem a kék eget, a futófellegeket...

Ilyenkor mit mond nekem a Természet?

Súlyok a vállamon – már alig bírom,
de cipelem, mivel ez a dolgom!

Ha az élet nekem ezt szánta,
az Egek Ura ad erőt hozzája!

*

⁴ Versemmel (két prózai művel együtt) Pro Bono Díj 2006. évi pályázatán I. díjat (és Díszoklevelet) nyertem.

Nézem a röpködő méhecskéket,
dolgoznak egész nap serényen.
Nekik sem könnyebb az élet,
de teszik a dolgukat,
amit rájuk rótt a természet.
Röpdösnek virágról-virágra,
mégsem panaszkodnak.
Apró testük tele virággal
szállnak vissza a kaptárba,
majd onnan ismét a határba.

*

Méhkasban is csupán
a királynő az egyetlen,
kit körülrajong a szolgahad.
De ők már megszokták,
csak teszik dolgukat.
Mi más tehetnének?
Nekik ezt szánta
az Örök Természet!

*

Most fecskepár száll el felettem.
Szájukban bogár, amit
fecskefiókáknak visznek.
Röpül fecskemama fészkéhez,
ahol minden kismadár tátja csőrét.
Fecskemama eteti,
mert minden aprómadár rá vár,
majd újra elszáll...
Napról-napra fecskepár ezt teszi:
fiókáit eteti.

*

Ha beomlik a fecskefészek
ott a párja, megjavítja.
Mire leszáll az est, elfáradnak,
mindnyájan összebújnak
Egymást így melengetik,
elalusznak hajnalig.
Virradatkor fecskepár
ismét élelem után jár.

*

Apró fecskék növekednek,
őszre már nagyra nőnek.
Akkor a fecskecsalád
itthagya az otthonát;
Elindulnak, elröpülnek,
új hazában továbbélnek.
Tavasszal majd visszajönnek,
fészkeikben megpihennek.

*

Forró kövön zöld gyíkcscsa napozva
szemét ide-oda mozgatva
legyet-hangyát kapdosva
éli csendes életét.
Azért közben sosem pihen,
izegve-mozogva les,
mert félti rövid életét.

*

Faágakon madár röpdös,
közben hangyát-legyet kapdos.
Ha jóllakott, énekelve
így telik el az élete.

*

Fák törzsén hangyák másznak,
rájuk is sokan vadásznak.
– Nem könnyű az életük.
Amott egy nagy hangyaboly,
ott van ám rend, fegyelem,
akárcsak a méheknél,
– egyikük sem henyél.

*

Egész nap csak sűrögnek-forognak,
– katonásan menetelnek,
cipelnek óriási bogarat s egyebet;
télre gyűjtik az ételmet.
Így töltik az életüket.

*

A természetben rend van mindenhol:
állatoknál-növényeknél.
Az emberek mostanában
nem férnek a nagyvilágban.
Egymást nem becsülik,
irigyek és gonoszak,
rongálnak, rabolnak,
háborúznak, gyilkolnak.

*

Jobb volna, ha mindenki
nem futkosna, rohanna,
néha-néha megállna.
Figyelné a Természetet,
csodálná a kék eget, a rohanó felleget.
Hallgatná a madárdalt,
éjjel nézné a csillagokat,
figyelné, mit mond a Természet!

*

Tán azt, amit nekem,
– hogy szép az élet:
Igen! A terhekkal rakott nehéz élet!
Súlyok vannak vállamon,
mégis bírom, cipelem,
mert ezt hozta az Életem.
De azt soha ne feledd,
ha az élet nekünk ezt szánta:
Egek Ura erőt mindig mér hozzája!

(2005. július 25.)



III. Finta találkozó

Dunamocs, 2007. augusztus. 16-20.

Bemutatom a meghívót, eredetiben. **Program:**

2007. augusztus 16. (csütörtök)

Érkezés az esti órákban, **Dunamocsra** (szlovákul: Moča). A település Komárom és Esztergom között félúton található.

Szálláshely – **Helen Panzio**, max. 50 személy részére.

Résztevők fogadása, vacsora, elszállásolás.

2007. augusztus 17. (péntek)

9.00 – reggeli

9.30 – 12.00 Ismerkedés a karvai, nagykeri, komáromi Finta rokonokkal.

12.00 – 13.00 Ebéd a Helén Panzióban.

13.30 – Indulás **Esztergomba**, a Bazilika megtekintése, városnézés.

18.00 – Indulás vissza a szálláshelyre Dunamocsra.

19.30 – vacsora

20.00 – Kötetlen családfa kutatás a Helén Panzio konferenciatermében.

2007. augusztus 18. (szombat)

8.00 – reggeli

9.00 – Indulás **Komáromba**.

Program: Istentisztelet orgona-koncerttel. Városnézés, Jókai Múzeum, Európa-udvar, Klapka tér, Lehár Ferenc szobor megtekintése. Várostarténész előadása. Közben ebéd 13.00.

18.00 – Indulás vissza a szálláshelyre.

19.00 – Vacsora

20.00 – Családfakutatás a panzio konferenciatermében.

2007. augusztus 19. (vasárnap)

8.00 – reggeli

9.00 – Találkozás a felvidéki Fintákkal.

13.00 – Közös ünnepi ebéd a Helén Panzióban.

15.00 – Ismerkedés, családlátogatások, környék nevezetességeinek megtekintése. Finták kép és videó archívumának megtekintése. Mindenki marad, ameddig jól érzi magát.

Szállás: Dunamocs – Helén Panzio. Vadonatúj panzió. 2-3 ágyas szobák saját fürdőszobával, hűtővel és TV-vel felszerelve. Ízletes, magyaros ételek, kellemes kiszolgálás.

Napi ellátás: Szállás (+ reggeli, ebéd, vacsora) – 600,- szlovák korona /cca. 5000 forint, illetve 17,- euro €

Komáromi program szervezője: Finta Robert

Dunamocs – Esztergom programszervező: Finta Ferenc

*

Ahogy megérkeztünk reggel, már vártak bennünket a magyar Komáromi-vasútállomáson. A kettéosztott Komárom teljesen egybe épült. Valóban csak a híd választja el a kettőt (akár csak Balassagyarmatot-Tótygyarmattól). Dunamocs a hídtól kb. 30 kilométerre fekszik, ahol a Helen panzióban jelöltek ki szállást részünkre. Kellemes hely, nagy ebédlővel, árnyas erkélyekkel. Mi hárman (Kata lányom, Attila és én) egy szobában laktunk, külön programra hivatkozva, Danika és Emese nem jött erre a találkozóra. Bandi és Irénke jelen volt a találkozón.

Pazarul elláttak bennünket azon kívül, amit hivatalosan kaptunk a három főétkezés idején. Valahogy egymás között megbeszélve, mindig kipótolták az ellátásunkat különféle meglepetéssel, például: itallal ebéd után, a teremben, ahol a megbeszélések folytak, hatalmas kávéfőzőt állítottak be, amiért semmiféle fizetséget nem fogadtak el, hasonlóan ott állt legalább egy méteres hatalmas üveg, amelyből tetszés szerint lehetett tölteni Beherovkát (édeskés, finom rövidital, szlovák különlegesség). Süteményfélét és különféle finomságokat mindig hozott valaki, bőséges adagban.

Nekem gyakran fájt a lábam, első éjszaka nagyon szenvedtem, nyár lévén, csak vékony takarót kaptunk, s nem a hőmérséklet miatt, hanem azért, mert a lábamat otthon mindig fölpockolom, mert *olyan helyzetben nem fáj annyira*; itt csak másnap találtuk meg a paplanokat fekhelyünk ágynemű-tartójában, ami segített volna rajtam. De mi ott nem kerestük.

A programot nagyon jól állították össze, az idő is kedvezett nekünk. A helyi utazásokat úgy intézték, hogy mindenki elférjen valamelyik autóban, ezért külön nem kerültek pénzbe.

Az esztergomi kirándulásra nem jelentkeztem, mivel jól ismerem a várost, többször is megfordultam ott. Jobban esett egy kis lazítás. A komáromi kirándulásra viszont mindhárman elmentünk és nem bántuk meg. Nagyon jó előadást hallottunk a múzeumban, amely telve régi magyar eredetű kiállított tárggyal, ott igazán büszkék a magyarságukra. Az Európa-udvar nagyon tetszett. A kétfelé osztott Komárom így is szép, hát még, ha egy lehetne. Kár ilyen gyönyörű városokat kettéosztani.

Az érkezésnél kocsival vártak ránk, a visszautazásnál pedig Finta János szállította a családomat Esztergomig, ott autóbusszal szállva mentünk tovább Budapestre; az Árpád-híd buszpályaudvaron azonnal a hazafelé induló buszra ültünk Attilával, így még aznap hazaérkeztünk. Ő is nagyon jól érezte magát, tetszettek neki a múzeumi rendezvények, esténként pedig rajzolhatott kedvére, osztogatta a műveit, sok emberrel megbarátkozott ott is.

A két Finta-találkozót megszervező család igazán kitett magáért. Igen jól megszervezték a programokat, gondoskodtak a szállításról. Családiás légkör uralkodott végig a találkozó ideje alatt. Nagyon jól éreztük magunkat.

Pesti szalon

2008. február 23.

MISKOLCI IRODALMI RÁDIÓ a fővárosban Pesti Szalon néven négy alkalommal bemutatkozó estet rendezett, a 15. kerületi Csokonai Vitéz Mihály Művelődési Központjában. Engem az elsöre osztottak be, tehát nagyon készültem rá. A főszerkesztő javasolta, hogy a „*madaras-verseimet*” szívesen hallaná tőlem. Vendégeket is lehetett hívni. Katica lányom éppen ügyeletes volt, nem jöhetett, Emesével és Attilával vettem részt rajta, a terem zsúfolásig megtelt érdeklődőkkel.

Gondot jelentett, távoli és nehezen megközelíthető a helyszín, amerre ritkán közlekednek a buszok. Igaz, én valamennyire

jelentkeztem, és befizettem a díjat, azonban a további esti rendezvényekre az elhagyott környék miatt már nem mentem el. Pedig sok jó előadást, prózát és verset hallottunk az elsőn is. Velem együtt többen mutatkozhattunk be alkotásainkkal ezen a rendezvényen is.

Én a következő verseket küldtem be, ezek közül többet Lénárt Attila előadó mondott el, a bemutatkozót természetesen magam adtam elő:

Bemutatkozó

cím alatt beszéltem arról, hogy szerettem iskolába járni, a tanéveket általában kitűnő osztályzattal fejeztem be. Fiatalságom legszebb évei a gyönyörű Erdélyhez kötődnek, ezen belül Marosvásárhelyhez, ahol diákéveimet töltöttem, s hogy a kegyetlen háború vihara sodort vissza szülőföldemre.

Egy fiatal lánynak mi lehet annál fontosabb, amit becsomagol kis bőröndjébe – front közeledtén, menekülés előtt? Imakönyvein kívül magához veszi féltett kincseit: fényképezőgépét, fotóalbumokat, és naplóit. Én legalábbis úgy tettem.

Elvesztettük meleg otthonunkat a nagy világégésben – a második világháborúban, csupán kis úti-csomagunk maradt meg az eljövendő életünkre. Az otthon elvesztése kitörölhetetlen törést jelentett további életemre, természetesen, az egész családnak is.

Lerombolt hazában, erős akarattal, nehéz munkával kellett felküzdeni magam.

Férjhez mentem, és három gyermek anyja lettem. Egy sikertelen házasság elől menekültem a Palóc-fővárosba, Balassagyarmatra. Ott felneveltem és iskoláztattam két egészséges gyermekemet, és próbáltam beilleszteni az életbe betegenszületett kedves kisfiamat.

Már fél évszázada élek ebben az Ipoly-menti városban, ahol az akkori Városi Tanács pénzügyi osztályán könyvelőként, majd a titkárságon munkálkodtam kisebb beosztásoktól kezdve, folya-

matosan emelkedve fölfelé a számárlétrán, végül osztályvezetőként, 34-éves munkaviszony után, innen mentem nyugdíjba.

Én voltam az a csodabogár, aki korábban szerettem iskolába, majd felnőttként irodába járni; munkámat lelkiismeretesen végeztem, amiért megbecsültek, és anyagilag elismeretek, jutalomban és kitüntetésekben részesültem. Még kormánykitüntetést is kaptam.

Családomról még annyit szeretnék elmondani, hogy közülük Attila a legfiatalabb, őt a múlt nyáron Szántódon, sokan megismerhették, tehetségesen rajzol, kiállítása is volt már, a filctollal készített alkotásaiból.

Bemutattam lányomat, idősebb fiamat, családjait, az én unokáimat.

Értelmiségi családból való indíttatásom: apám írói- és költői munkássága, majd a közép-iskolában kiváló tanáraink segítettek hozzá, hogy jó írás- és fogalmazáskészségem kifejlődött. Ennek hasznát vettem tanulmányaim során. Jó alapul szolgált, hogy Marosvásárhelyen, a humán tárgyakon túl gyakorlati tantárgyat oktattak. Gép- és gyorsírás mellett levelezést, emelt óraszámban tanultam három évig jogot, könyvvitelt, alkotmánytant, állampolgári ismereteket, és közgazdaságtant. Nyaranta üzemi gyakorlat keretében munkát kellett végeznünk, én, pl. ügyvédnél, és banknál dolgoztam. Ez megkönnyítette – különösen az utolsó munkahelyem hosszú éveit alatt – a feladatkörömhöz tartozó munka ellátását.

Nálunk családi örökség az irodalom és a könyvek szeretete, mégis csak nyugdíjasként hódolhattam kedvtelésemmnek, az írásnak, amikor kezembe kerültek a megmentett kis csomag kincsei, a diákkori naplóm, és édesapám egyetlen elrongyolódott verseskötete. Ekkor kezdtem megismerkedni a számítógép rejtelmeivel, hogy megörökítsem fiatalságom szép emlékeit, a háború borzalmaival, mert a front alatt is, az ablaktalan, hideg szobában hasalva, történelmi hűséggel írtam naplómbe az átélt eseményeket.

Beszéltem arról, hogyan kezdtem irodalmi pályafutásomat, megjelent műveimről, pályázatok, elismerésekről és bukta-
tókról. Kiemeltem, hogy több, főleg prózai munkám majdnem teljesen kész állapotban vár kiadásra, köztük az ÉLETEM
REGÉNYE, amely felölel egy év-századot, mivel kezdete
visszanyúlik az 1890-es évekre, mert elején édesapám életútjáról is
megemlékezem, naplószerű írásom átível két világháborút, három
rendszerváltást, és két világválságot; nagyregényem végén a
nyugdíjas évek örömeit és küzdelmeit igyekeztem csokorba kötni.
Ezért a nagy terjedelme miatt, fejezetekre bontva szeretném
megjelentetni.

Utána forgatókönyv szerint felolvastam Mindennapi kenyere-
rünk című írásomat.

Mindennapi kenyere- rünk

Marosvásárhelyről való menekülésünk, majd a front idején
és utána – rövid ideig szülőfalumban húzódtunk meg anyu-
kámmal és két fiútestvéremmel. Apukám katonai szolgálatot
teljesített, legidősebb bátyámat pedig a frontra vezényelték.

Anyukám a faluban még tudott kenyérlisztet vásárolni, így
nekünk nem kellett nélkülöznünk. Persze, sok minden
hiányzott, de nem éhezünk. Ezen kívül – mivel élesztőt nem
lehetett kapni Pityu bátyámmal a kenyérsütéshez szükséges
élesztő pótlására „*kovászt gyártottunk*”. Életem regényéből
idézek néhány gondolatot 1945-ből:

„Nekünk arra nem lehet panaszunk, hogy nincs mit ennünk.
Itt falun legalább a mindennapi kenyere-
rünk, a betevő falatunk
megvolt. Valahogyan át tudtuk vészelni a legnehezebb hóna-
pokokat is. A front alatt jöttünk rá, hogy valamit tehetünk azért,
hogy legyen ennivalónk – amikor Anyukámnak elfogyott a
pénze. Pityu bátyám tanított a front miatt megrövidült iskolai
évben, mivel a tanítónő is hazamenekült szüleihöz. Bátyám
ugyan elkészült rá, hogy pénzt nemigen kap érte, de a szülők
pótolták nekünk, ennivalóval, és mással, amire szükségünk
volt.

Igyekeztünk a kovászt mindig frissen tartani, mivel élesztőt nem lehetett beszerezni. Ha a faluban valakinek szüksége volt rá, tőlünk vitte, amiért élelmet: tejet, tejterméket kaptunk, meg tojást, kacsát, libát, kinek mije maradt meg az átvonuló katonák által kifosztott gazdaságban. Ezért nem nélkülöztünk élelmiszer tekintetében ebben az ínséges időben, mikor máshol, főleg városokban gyakran éheztek az emberek.

Igaz, másoknak megmaradt a lakása, és élelemért cserébe ők is azt adtak, amit tudtak: ruhát, cipőt, bútort. Nekünk akkor már semmink se maradt, – mivel nagyrészt Erdélyben maradt, úti poggyászaink pedig menekülés közben elvesztek. Azt hiszem, talán mindenki vesztes volt ebben a szörnyű világegésben.

Korábban, gyermekkoromban csak figyeltem, hogyan készül a kenyér. Háború után már kenyértésztát magam is dagasztottam – amikor Anyukám legyöngült, megbetegedett a ráneheződő gondok miatt.

Most, hogy kisült a friss kenyér, olyan jól sikerült, szép dombosak, magasak, ott sorakoznak a hófehér kenyérkendőkön... Jóízűen beleharapok –, közben a gondolataim messzire kalandoznak... Eszembe jutott kedves Guszti bátyám, és a többi hadifogoly, akiknek talán még száraz kenyér sem jut. Miért nem lehet megosztani velük a falatot, akik talán éheznek, – nekünk pedig még van mit ennünk.

Torkomon akadt a falat.”

Később, amikor már városban laktunk, akkor is gondok adódtak a kenyér minőségével. A lisztet és sok más alapélelmi-szert jegyre osztottak, már amikor, – de nem mindig. Hosszú ideig alig lehetett kenyeret kapni, vagy ha be is tudtuk szerezni, gyakran ehetetlennek bizonyult. Sokszor nélkülöztünk bátyámmal Salgótarjánban, amikor már szó lehetett arról, hogy a lakásból is kimozdulhassunk a „békekötés” után. Ott vállaltunk állást, hogy szüleink nehéz sorsán enyhítsünk.

Sokáig tartott, amíg megfelelőnek mondható minőségű liszt készült, olyan, mint háború előtt. Talán a gabonafajták miatt is történt, hogy mindenáron a Szovjetunióban termesztett búzát

akarták nálunk is meghonosítani, amelynek nem volt olyan a sikértartalma, mint a hazai fajtáknak. Bizony szeletelés közben gyakran ráragadt a késre, nem sült olyan igazi kenyér belőle, mint amelyet megszoktam gyermekkoromban.

Idézek egy részt „Jutalomutazás a Szovjet Unióba – 1970. október” című novellámból:

„Száguldott velünk a gyorsvonat Kijev, Leningrád és Moszkva felé, ahol étkezést kaptunk. Nekem ízlettek a különleges orosz ételkülönlegességek, csak a kenyérrel nem voltam kibékülve. Ugyanis minden négy-személyes asztalra helyeztek egyik kosárkába fehér, a másikba barna kenyeret. Kolléganőmnnek nagyon ízlett a csokoládébarna kenyér, de én nagyon éreztem rajta a korpa ízért, nem tudtam megenni, mert a háborús időket juttatta eszembe. Ezért, amikor elfogyott a fehér kenyér, pótlást kértem belőle.

Akkor sem bírtam megenni a sületlen, keletlen kenyeret. Ugyanis különféle magvakból: kukoricából, rozsból, árpából, és ki tudja, még miből gyártották a szomorú háborús kenyeret. Nem sikértartalmú, jó magyarhonban termett búzából alkották szakértő kezek; gyakran különféle bogarakat, még egeret is belesütöttek. Én abból többet önszántamból soha többé nem kérek! Inkább nélkülöztem, képtelen voltam megenni. Helyette bármi mást elfogyasztottam, ami éppen volt, például főtt krumplit.”

Ezért aztán nem tudom megérteni azokat az embereket, akik mostanában panaszkodnak – bármire, mindenre, – ha okuk sincs rá. Mit szóltak volna, ha abban az időben élnek?...

Most, aki dolgozik, válogathat annyiféle kenyérből- és péksüteményből, amit felsorolni is sok volna. A boltok tele mindenféle finomsággal.⁵

Persze, most más a gondja azoknak, akik ugyan szeretnének, de nem kapnak állást, akiknek megszűnik a munkája: nekik hiába a nagy választék kenyérből, és másból, ha nincs a zsebükben pénz, amivel megvásárolják.

⁵ Igaz, egyre drágábban kell megfizetni.

Ahogy visszatekintek a történelemben, sok emberöltőn át, egyszerre nehéz sorsokat – mellette gazdagságot, igazságtalan elosztást látok; némelyek vért izzadva jutottak a mindennapi kenyérhez, míg mások dúskáltak a könnyen megszerzett vagy ölükbe hullott jólétben...

Nem keverem bele a politikát, hiszen gondok nemcsak nálunk vannak. Sokkal nagyobb nyomorúságban élnek emberek milliói, még a mi igazán könnyűnk nem mondható helyzetünkhöz hasonlítva is.

Gondolataim cikáznak. Én csak a kenyérről, a mindennapi kenyérünkről akartam beszélni.

Nem is tudom befejezni a mondandómat, mert ki tudná megmondani, mikor lesz már olyan világ, amikor nem lesznek koldusok, szegény emberek, éhező gyermekek – sem nálunk, sem az egész földkerekségén...

Utána Lénárt Attila versmondó tolmácsolta az ún. madaras verseimet:

Fecskék

Ülök a kertben a nagy cseresznyefa alatt
– figyelem a madarakat.

Ülök magányosan, szagolom a rózsát
élvezettel szívom magamba illatát,
nézem a kék eget, futófellegeket...
Ilyenkor mit mond nekem a Természet?

Egy fecskepár száll el felettem,
szájukban bogár, amit
fecskefiókáknak visznek.
Röpül fecskemama fészkéhez,
ahol minden kismadár tátja csőrét;
fecskemama eteti,
mert minden aprómadár rá vár,
majd elszáll.

Napról-napra fecskepár ezt teszi:
fiókáit eteti.

Ha beomlik a fecskefészek
ott a párja, megjavítja.
Mire leszáll az est, elfáradnak,
mindnyájan összebújnak,
egymást így melegítik,
elalusznak hajnalig.
Virradatkor fecskepár
ismét élelem után jár.

Apró fecskék növekednek,
mire eljön az ősz, nagyra nőnek.
Akkor a fecskecsalád
itthagya az otthonát;
elindulnak, elröpülnek,
új hazában tovább élnek,
de tavasszal visszajönnek,
fészkeikben megpihennek,
s élnek tovább életüket.



(2005. július 25.)

Galambok

Faluvégén galambdúc
- madarak otthona.
Onnan szállnak tova,
vígán turbékolva.
Eledelüket keresik,
nemsokára meglelik.
Vidáman csipkedve
begyüket megtömik.
Arra jön egy vadász
vállán a puskája
áll, majd meglátja
galambok csapatát,
figyeli áldozatát
a madarak réme.
A vadász lő, és
a csapat felröppen,
a galamb elesége
ottmarad a földön,
mellette fehér galamb
véres teteme hever.

(Balassagyarmat, 2006. november 25.)



Gerlepár

Ablakunk előtt magas nyírfa áll,
tavasszal árnyat adó ágak tövén
fészket rakott egy gerlepár.
Ülnek csendesen, költik a tojást,
lombok közt rovar után röpködve
vígán turbékolnak minden délután.

Súlyos felhők tornyosulnak körben,
az égalján villámok cikáznak,
mennydörög az ég, félelmes erővel.
Bezárkózunk, szél veri ablakunk;
tombol az orkán, a fákat csapkodja,
törzsüket könnyedén meghajlítva.

Ablakon kinézek aggódva a fára:
ahol a gerlepár összebújva,
az ítéletidő végét várja.
Elvonul a vihar órák múltán,
örvendek, mert még a gerlefészek
ott áll a helyén, a fatetején.

Másnap ismét tornyosul a felhő,
vihar tombol körben kegyetlenül,
mint dézsából szakad le az eső.
Fa ágát pusztító szél rengeti,
nem kímélve madarat sem embert
durván szétzilálja a gerlefészeket.

Reggel a madarak otthona szétzilálva,
ágai egymástól széthúzódvá
madár nélkül maradt elárvulva...
Sehol sem leljük a madárkákat,
se a tojásokat... Hová szálltak?
Nekünk ezután már nem turbékolnak.

Hová repült a hontalan gerlepár?
Hol siratják el, hol gyászolják most
tojásokban holt fiókáikat?
Visszajön-e még? Hol épít fészket?
Hol lel új tanyára a két madár?
Turbékolnak-e még nekünk ezután...?!

(Balassagyarmat, 2007. június 23.)

Madarak koldusai

Szürke kis verebek oly' sokan élnek ember közelében,
egyszerű ruhában szürke tollazattal.
Közben buszra várva, tördelem a zsemlyét
a veréb csapatnak.

Néhány apró morzsa leesik a földre, látva a sok étket,
fürgén ugrándozva jönnek a verebek,
majd nemsokára odaröppen hozzám
a sok apró madár.

Fölfedezték az étket, egymástól nem féltik a kapott ajándékot,
mert gyorsan elszállnak, üzeni a társaiknak.
Jön a verébcapat; lesik ugrándozva,
várják morzsájukat.

A bátor kismadarak bennem megbíznak, a kezemből esznek.
Ha fogytán a morzsa – fölfelé figyelnek,
vígán csipegetnek, fölszedik egy szálíg,
tisztítják a járdát.

Sehogyan sem értem, miért nem szeretnek titeket kis verebek?
Mért irigylik sorsotokat, szorgos napjaitokat?
Pedig jó emberek alamizsnájával
tengetitek életetek'.

Ezért hívnak titeket madarak koldusainak, nekem akkor is
kedvesek vagytok. Nem vágytok el tőlünk,
mivel téli hidegben dideregve-éhezve is
hű társaink maradtok.

Nem szálltok el innen messze, új hazába, nem vándoroltok el
melegebb vidékre, itt maradtok velünk
zord télben-fagyban élelem nélkül is,
fázón, dideregve.

(2007. május 16.)

A következő verset én mondtam el:

Soha el nem múltó

Most is úgy szeretlek,
mint valaha régen,
vágyaim éberek
nem feledlek téged.

Mikor átöleltél,
a szemembe néztél,
forró vágy öntött el
- éreztem, szeretted.

Akkor is tudtam én:
te vagy a mindenem,
a vágy, a gyönyör is
mindörökre nekem.

Édes-fájó érzelmeim
nem tudom feledni;
úgy szeretlek most is:
soha el nem múltó
örök szerelemmel...

(2006. november 21. – buszon)

Attila második műtétje

ATTILA BAL CSÍPŐJÉT a Fővárosi Uzsoki utcai Kórház Ortopéd-Baleseti Sebészeti Osztályán, 2005. április 19. napján sikeresen megműtötték. *A másik csípője is operációra vár, de az ismert kórházi nehézségek miatt a (2006. november 7-re) kitűzött időt elhalasztották.* Sajnos, most ismét ugyanolyan állapotba került, mint műtétje előtt, mivel a másik lába egyre romlik, alig bír járni, de ehhez nagyban hozzájárul az a tény, hogy az első műtét idején a lábát baloldalon, néhány centivel meghosszabbították, s a súly most az amúgy is legyöngült jobb lábára nehezedik.

Dunakeszi Intézettel megállapodva, és a kórházi föl vételét megelőzően, majd az utána következő több hónapot itthon töltötte, hogy ezzel az intézet személyzetének munkáját megkönnyítsem. Egyébként is, mint anya, a nehéz helyzetében mellette kívántam lenni, s mindenképpen a legjobb választást magam akartam eldönteni és intézni, hogy az egészségét és jobb közérzetét – amíg tehetem, jobbá tegyem.

Persze, nem könnyű az életem, az én egészségem is – korommal szinkronban – egyre törékenyebbé válik, és az sem közömbös, hogy anyagilag minden teher az én vállaimat nyomja.

Attila a rendelkezések értelmében a szokásos szabadságolási időn túl, a mindenkori személyi térítési díjnak eleinte 20%-át, majd az 50-et, s most már a 60%-át, itthonlétek alatt is térítenünk kell az intézetnek.⁶ Legutóbbi megállapítás szerint a havi térítési költség: 25.000 Ft (2008-ig meghaladta a 30.000 forintot). Attila egyébként, mióta nyugdíjba kerültem, minden évben legalább az év fele idejét itthon tölti. Ezzel igyekszem számára azt pótolni, hogy már kicsi korától kezdve el kellett szakadnia a családtól, hiszen gyermekeim eltartása teljesen rám hárult, s ő mindig felügyeletre szorult.

De a fogászati kezelések (ami másfél évet vett igénybe), és a második műtetre várás, járásának romlása is szükségessé tette, hogy itthon, mellettem legyen.

Ezért fogának rendbetétele miatt, **2006. március hónaptól** folyamatosan itthon van, s így is a befizetések összege megközelíti a százezer forintot. Részletezve: (20.700+9.33+11.325+17,625+13.500+13.500+15.300 Ft).

Közel négy évnek kellett eltelnie, hogy Attila fiam – már nem is tudom, hányadik alkalommal kijelölt – második csípőműtétjére végre (!) sor kerüljön. Hogy időközben hány telefon, személyes megjelenés a kórházban és sürgetés történt, azt nem

⁶ Micsoda „kedvezmények” a gyermekeket, sőt, a súlyos betegséggel született gyermekeket nevelő családoknak!

lehet leírni. Személyesen jártam el, leveleket írtam (amelyekre többször még választ sem kaptam). Azt meg igazán nem lehet elmondani, mennyi aggodalmat, gondot jelentett számomra, látni, ahogyan szinte napról-napra romlik az állapota újra, attól félvé, hogy majd talán nem is lehet rajta segíteni. Egyre rosszabb lett a járása, már megint alig bír menni. Közben ugyanis jártunk a Fogpótlási Klinikára, és Budapest szép utcáin szinte vánszorogva, egymásba kapaszkodva, botorkálva jutottunk el a Metrótól a közeli épületig, ahová igyekeztünk.

Több alkalommal a helyi kórházba Salgótarjánból ide járó ortopéd orvost is föl kellett kerestem, kérve, legyen segítségemre, mert nem tudtam, mit tegyek, hová forduljak. De ő is csak azt tudta megállapítani, hogy meg kell operálni, amit magam is tudtam.

Úgy, hogy nagyon örültem, amikor végre, telefonon érkezett az értesítés, hogy azonnal jelentkezünk, mivel megkapjuk a laborvizsgálati nyomtatványt, és kijelölték az operáció napját.

Azonban ma már az egészségügy területén szinte semmi sem mehet simán, normális mederben, mint korábban. El fogom mondani, hogyan jutottunk el egy alkalommal kórházba kontroll-vizsgálatra, s abban az időben vettem papírra az is, ahol pontosan leírom, hányszor halasztották el a műtétet, s ***milyen változások mentek végbe nem csak a hivatalos egészségügyi átalakítások miatt, de az ott dolgozók magatartásában.***

Hogy mi történt az eltelt időben, a kórházakban, azt csak mi érezzük, akik mostanában rászorultunk az egészségügyben dolgozó emberek gyógyítására...

Amikor Attilát először műtötték, még a kórház igazán szerény körülményeihez mérten is, az ott dolgozók lelkiismeretesen, s ezen túl, mondhatnám szinte valamennyien barátságosan viselkedtek a betegekkel. Attila is olyan jól érezte magát, mintha otthon lett volna. Kedvesen még kis asztalkát is készítettek neki, hogy rajzolni tudjon, mivel észrevették, hogy

oda is elvitte a rajzait. Ő is viszonoztta a figyelmességüket és mindenkit, aki csak megnézte a munkáit, megajándékozott egy-egy filctoll-rajzával. Amikor valamilyen gondunk akadt, s az illetékeshez fordultunk, mindenkor készséggel kaptuk meg a választ, s amit lehetett, azonnal elintézték. Egyszóval kellemes légkör uralkodott. Mindenki úgy végezte felelősségteljes munkáját, ahogyan kellett, emberséges módon!

És most? Szinte kényelmetlen nekem erről beszélnem. Indulás előtt kaptunk egy képeskönyvet a kórházhoz tartozó részlegekről, hol, mit végeznek, hogy néznek ki a régi- és a már szépen felújított egységek. Mellékeltek egy kérdőívet is, amelyben érdeklődnek az ott tartózkodásunk alatt észlelt tapasztalatokról: étkezés minősége, tisztaság, a dolgozók-orvosok viselkedése, munkája, stb.

Csodálatosan szép, felújított kórházi létesítményeket láthatunk a kiadványban, s ennek ellenére, mondhatom, kellemetlenül éreztem magam. Ugyanis jelenleg legalább is ennél a részlegnél, ahol sor került a műtétre – három ember kivételével – senkiről jót nem mondhattunk, a „tisztaság” fogalma pedig most, itt, sehogy sem illik a környezetre.

Éppen velem volt a már egyetemi hallgató lányunokám. Amikor kezembe került, s elolvastam a szép kivitelezésű kiadványt, azt mondtam neki: a mellékelt nyomtatványt én nem töltöm ki, annyira lesújtó a véleményem.

Aztán láttam, hogy amikor én nem vettem észre, ő kitöltötte. Utólag tudtam meg, hogy beírta mindazt kertelés nélkül, amit tapasztaltunk. Jót csupán az operáló orvostól, az altató orvostól és az osztályos orvostól lehetett elmondani, akik tették a dolgukat barátságosan, az itt uralkodó nehéz körülmények ellenére. De egyébről csak elmarasztaló gondolatok jutottak eszünkbe. Példákat is említhetek.

Kórházi kezelés: 2008. március 17-22.

Műtétre mindig reggel 7 órakor kell megjelenni, nem számít, ki honnan, hogyan tud odaérkezni ilyen korán reggel. Éppen ezért úgy döntöttem, hogy a nagy tortúra napján legalább

kényelmes utazás után érkezzünk meg. Igaz, lányomnál alhattunk volna, de ők Budapesten olyan messze laknak a kórháztól, hogy úgylis nagyon korán kellene fölkelnünk, ráadásul legalább egyszeri átszállással jutnánk a kórházba.

Ezért városunk egyetlen taxisával idejében megállapodtam, hogy vigyen el bennünket.⁷ Korán kellett kelni, de a kényelmes autóval alig egy óra alatt, 8 óránál, a megjelölt időpontnál korábban, megérkeztünk a kórházba.

Csak azt nem értem, miért kellett ott üldögeálni, ha soha sem kezdenek a megjelölt időben!? Most is kilenc óra előtt valamivel kezdődött a munka, s behívtak az adatok fölvétele miatt. Közben megérkezett a lányom, addig legalább beszélgettünk. A papírmunka után fölmentünk, hogy Attila helyét kijelöljék, majd lepakoltuk a holmiját.

A fiam ottléte alatt (hat nap) lányommal felváltva a nappalokat a kórházban töltöttük betegágya mellett, tudva, hogy alapbetegsége miatt nem képes ellátni magát úgy, ahogyan kellene, ráadásul ismét súlyos műtét várt rá.

Most is ott várakoztunk a folyosón, a műtő közelében, miután begurították az ágyon. Szerencsénkre ugyanaz az altatóorvos végezte munkáját a műtét alatt, mint előzőleg. Megnyugodtunk, hogy legalább jó kezekben van. Nagyon sokáig tartott az operáció, csak később tudtuk meg, hogy mi okozta. Sejtlemem beigazolódott, hogy a halogatás nem volt nála szerencsés.

Sajnos sokan ürügyül használtak ki az egészségügyiek közül a hozott rendeleteket, hogy igazolják, az nem jó! Pedig mindehütt kötelezővé tették a várólista készítését, s a szakembereknek tudniuk kellett, melyik esetet lehet halogatni, s melyik a sürgös, s melyik halasztható el úgy, hogy károsodás ne érje az embert.

⁷ Akkor még megtehettük, mivel abban a ciklusban kaptunk tizenharmadik nyugdíjat, s ki tudtuk fizetni a rezsi-költségeket, s még ilyen „luxusra” is telt, hogy a nehezen járó beteg taxival érkezen az operációjára!

Sajnos, Attilánál is maradandó károsodást hozott a hosszú várakozás. S milyen események zajlottak le közben, azokat sem fogom elhallgatni.

Amikor mi az első este lányommal elhagytuk a kórtermet, valamivel később a fiam – segítség nélkül – próbált fölkelni, hogy a mellékhelyiségbe kimenjen, pedig a déltájban befejezett műtét miatt még kábult állapotban volt. Nem kapott segítséget, pedig ismerték az alapbetegségét, hogy több figyelemre szorul, mint egészséges embertársai.

Mi elmondtuk neki, ha valamire szüksége van, csengessen a nővérnek, s azt is, hogy nem szabad fölkelnie, kérjen ágytálat. Betegtársai mind műtéten estek át, ők nem tudtak, a nővér pedig nem ment neki segíteni. A szobában fekvő többi ember mondta el másnap reggel, amikor megjelentünk, hogy a fiú leesett, mivel nem tudott a lábán megállni, s betegtársai hívtak segítséget hozzá. Ezért azonnal le kellett vinni őt a műtőbe!

Egy hónap híján **négy év várakozás** miatt sokkal súlyosabb műtéten esett át, mint az előző volt, és műtét közben valamilyen mésszel kellett neki az elkopott csontos-részeket pótolni, majdnem egész délelőtt őt operálták, s az ápolószemélyzet nemtörődősége miatt másnap ismét műtőasztalra került!

Ehhez hozzátartozik még valami. Annak ellenére, hogy az operáló orvos emberséges, és kiváló szakember, még történt valami, amit én utólag, mégis, hibájának tartom. Ugyanis Attila lába, amit most operáltak meg, a második műtét után rövidebb lett. Ugyanis nagyon jól emlékszem arra, hogy az elsőnél a főorvos nekem elmondta, szó szerint idézem: „Annyit tehettem – mivel Attila alacsony, hogy néhány centivel meghosszabbodott a lába.” S tette ezt jóindulattal, emberségből, tudom. Azonban erről megfeledkezett négy év távlatában, mert amikor szó esett erről, nem emlékezett rá! Engem bizonyít az a tény is, hogy a mostani műtét miért volt sokkal hosszadalmasabb, Azt mondták – valamilyen „mésszel” kellett pótolni, nyilván a most felhasznált rövidebb protézist! S én megértem,

hogy naponta is több műtétet végez, s ezért ilyen időtávlatban nem juthat minden eszébe, de ennek sajnos szegény gyermekem látta kárát.

Visszatérve folytatom az előbb megkezdett helyzet leírását: Nap közben is megdöbbenő tapasztalatokat szereztünk a kórházban. A kórtermek a szó szoros értelmében koszosak. Meggyőződhattunk róla, hogy a takarító a bemártott feltörölőjével itt-ott szétmázolta a koszt, nem is fáradozott az ágyak közé menni, hogy ott is feltörölje a padlózatot, pedig a látogatók mindig elhagyták a szobát, amikor megjelent, gondolván, hogy útjában lesznek. A szoba melletti WC-t minden nap kritikán aluli állapotban láttuk. Nem akarom részletezni, milyen látvány fogadta az oda belépőt!

Minden reggel nyolc óra körül megjelentem a kórházban, s mikor a leírt eset után a lányom is bejött – *egészségügyi dolgozó* – azt kellett tapasztalnunk, hogy a műtéten átesett fiú mosdatlan, az előző napi pizsamában-zokniban fekszik az ágyon, a pizsama-nadrágjában az előző napi WC-ből ottmaradt ürülék. Mi mosdattuk, törölgettük meg és tettük őt tisztába. Ha mi nem járunk be hozzá, talán utolsó nap is úgy találtuk volna, amikor már hazaengedték?

Az első éjszaka történt balesete miatt meghosszabbították az otlétét, az operáló orvos szemmel akarta tartani, nehogy egyéb következményei maradjanak. Éppen húsvét előtti nagyhéten történtek ezek az események, s nagyon aggódtam, hazaérve, hogyan fogom átvészelni a húsvéti előkészületeket.

Fiamat 22-én, nagyszombaton engedték haza a kórházból. Mindezt egy nappal korábban a jelzett idő előtt közölték. Szállítására a budapesti mentőkkel vette fel a kapcsolatot az arra illetékes főnővér. Tekintettel alapbetegségére – saját ügyeit nem tudja egyedül intézni – anyja és gondnoka vagyok, nekem kell őt kísérem mindenhová – ezért arra kértem a nővért, írja rá a betegszállító nyomtatványra, hogy én leszek a kísérője a mentőautóban.

– Szó sem lehet róla, a mentő csak a beteget viszi el! – kaptam a választ.

– Már pedig ő nem mehet egyedül, betegsége miatt képtelen az ügyeit intézni, különben is otthon zárt ajtókra találnak, ha engem itt hagynak. Hol fogják elhelyezni, ha a mentő megérkezik a zárt lakáshoz? – tettem fel a kérdést, és csak néztünk egymásra a lányommal, aki szintén egészségügyben dolgozik. Mi pedig éppen alapbetegsége miatt a lányommal fölváltva ott töltöttük a nappalokat, hogy a magatehetetlen embernek segítségére legyünk, azzal segítve az ott dolgozó személyzetnek is!

Sok rimánkodásra, a nővér fölírta a szállító nyomtatványra, hogy családtag-kísérő szükséges.

Megkérdeztem, mikorra várható a mentő, hogy másnap reggel időben ott lehessek a kórházban, mivel Budapesten tartózkodom a beteg gyermekem kórházi kezelése idején.

– A mentő reggel 8 órától este 8-ig jöhet, közelebbit nem tud. – De azt hozzáfűzte, hogy legfölbbebb 10 percet várnak, ha nincs elkészítve, akkor továbbmennek nélküle! Így, ilyen tömönatokban, minden érzés nélkül adta tudtomra.

Következő kérésünk (mondhatnám, rimánkodásunk volt), hogy a mentő-rendeléssel együtt megkaphassuk a recepteket az előírt injekciókra, amit naponta kell majd otthon beadni.

– Reggel majd megkapják! – közölte röviden.

– Előző operációnál megkaptuk, s ki tudtuk váltani még itt, Budapesten recepteket. Most, nagyszombaton, ki tudja, mikor érkezünk haza, hová megyünk majd kötszerekért, s az injekciókért?

– Majd reggel!

– Akkor legalább kérünk néhány injekciót, és egy-egy váltás-kötést a 22 centis varratra. *2005-ben az első csípő-műtét után minden kérés nélkül, napokkal előbb átadták a recepteket, amit még Budapesten kiválhattunk, és három napra való injekcióval is elláttak, nehogy gondot okozzon a hiánya. Nyugodtan térhattünk haza.*

Most mindenre csak azt a választ kaptuk, hogy nem lehet, pedig **nagyszombat** lévén, otthon már semmit sem tudunk intézni. Utolsó délután kaptuk meg a recepteket, amit akkor már Budapesten sem tudtunk kiváltani!

Megint nagy könyörgésre előbb adott egyetlen egy injekciót, s mikor közöltem, hogy ünnepek következnek, és s ki tudja, melyik gyógyszerár lesz ügyeletben – a városban, nagy kegyesen átadott még egyet!

Újabb kérésünk: Adja meg a mentő-szállító telefonját, szeretnénk megérdeklődni, hány órára készítsük föl a beteget másnap, és én mikor legyek ott, mivel vele kell mennem.

– Nem adhatja meg, kaptuk az újabb rövid, elutasító választ.

További kérések sokaságára mégis elárulta a telefonszámot, föl hívtuk a központot, ahol készségesen közölték, hogy a beosztást csak másnap tudják megmondani, ezért reggel hívjuk őket újra, akkor már meg tudják mondani.

A kórház egyes kisegítőinek ilyen visszautasító – de akkor sem túlzok, ha azt mondom: minősíthetetlen – magatartása miatt beláttam, hogy rájuk nem lehet számítani, ezért elhatároztam, hogy a heti csomagokkal együtt, taxival, reggel 8-ra megyek be a kórházba, de a betegszobában fekvőket is megkértem arra, ha mégis korábban érkeznének a mentők reggel, mondják meg a fiam helyett, *hogy nem vihetik el nélkülem!* Ők már napok óta együtt voltak velem, ismerték a helyzetet, miért kérem ezt.

Reggel már bent voltam a kórházban, érdeklődtem a mentőknél, s közölték, hogy csak délutánra várható az indulás.

A szállítás napján reggelit még kapnak a betegek, s akik úgy járnak, mint a fiam, hogy érte csak nagyszombaton estefelé érkeznek a mentők, azoknak sem ebéd, sem uzsonnája nincs. S mi lett volna, ha hallgatok a lelketlen személyezetre, hazautazom külön, és otthagynom a beteg gyermekemet, estig éhezett volna? Ugyanis abban a lerobbant kórházban már nincs büfé, mivel megszüntették, ahol lehetett volna legalább szendvicset vásárolni.

Végül az útviszonyok miatt (hóesés), csak délután 5-kor indulhattunk el, amikor már más beteget nem szállítottak rajtunk kívül, tehát semmi problémát nem jelentett, hogy én is velük együtt utaztam. Este 7-kor érkeztünk haza, amikor már minden üzlet zárva volt, még kenyeret sem kaphattunk. Az ünnepek alatt a Budapesten beszerzett némi élelmiszerrel kellett beérnünk.

Nem tudom, miért képzelik el az ilyen magatartás után, egyesek, hogy „hálapénz” járna nekik? Ezt *a rémmesét* csak a kisegítő személyek magatartása miatt örökítettem meg. Szerencsére dolgoznak még olyanok is az egészségügy területén, akik úgy végzik munkájukat, ahogyan a betegek segítésére-gyógyítására készültek-fölesküdték valamikor. Azoknak ott is megköszöntem a munkáját, és hálával emlékezem vissza a gondoskodásukért.

Korrupció – betegség – miegyéb...

Levelet kaptam távol élő rokonomtól, aki már nagyon régen Németországban él, s eléggé hibásan beszél és ír magyarul. Ennek ellenére magyarnak érzi magát, nagyon gyakran jár haza. Nagyon elgondolkodtatott az, amit levelében rögzített. Az érthetőség kedvéért meg kell jegyeznem, mielőtt a véleményét közölném, hogy nemrégén egyik levelemben említést tettem neki arról, hogy élünk, mit csinálunk, s megírtam neki egyik legnagyobb gondunkat.⁸

Ugyanis fiamnak (akkor 40 éves) 2004. nyarán egyre rosszabb, nehezebb lett a járása, és fájdalmai jelentkeztek. Hozzáteszem, hogy veleszületett betegsége folytán olyan helyen élt (foglalkoztató intézetben), ahol rendszeres orvosi- és nővéri felügyelet van, mivel én az állásomat nem tudtam abbahagyni, ugyanis rajta kívül két, nála idősebb testvérét is egyedül neveltem és tanítottam. Ennek ellenére nekem kellett

⁸ Elnézést kérek azért, mivel itt is kénytelen leszek ismételni, ebben a kötetben már leírtakat, de az érthetőség ezt kívánja.

észrevennem, hogy valami komoly baj okozza nála a felmerült nehéz járást. Ezért azon a nyáron végig itthon tartottam, és elvittem a helyi kórházba, ismerős főorvosnőt kértem meg a kivizsgálására. Ahogyan a rutin-vizsgálatokat elvégezte, azonnal azt mondta, hogy mindkét oldali csípőficam okozhatja a fájdalmakat és a nehéz járását. Azonnal elküldött röntgen-vizsgálatra, ami megerősítette a megállapítását, és javasolta, mielőbb vigyem ortopéd-vizsgálatra, mivel műtetre lesz szüksége.

Elkezdtem keresgélni, és **2005. április 19-én** a bal csípőjének sikeres műtétjével egy időben (mivel alacsony termetű), a főorvos a felhasznált protézissel, néhány centiméterrel a bal lábát meghosszabbította.

Négy napot töltött a kórházban, 22-én megkaptuk a zárójelentést, melyben „Jobb oldali TEP műtetre előjegyezve” mondat szerepel. A műtét idejét **2005. szeptemberében** jelölte meg. A zárójelentéssel együtt kiadták a következő műtét előtti laborvizsgálatra szóló nyomtatványt azzal, hogy szeptember előtt telefonon érdeklődjem a műtét idejéről.

Természetesen érdeklődtem, azonban közölték, hogy az operáló orvos külföldi útja miatt elhalasztják a műtétet, majd érdeklődjem...

Többszöri érdeklődés után személyesen jelentem meg, közben levélben is megkerestem a kórházat, mindig halogatták az időpont kijelölését, míg végre közölték, hogy **2006. április 3-ára halasztották**, azonban akkor ismételten elodázták, és a laborvizsgálati lapra ráírták, hogy **2006. november 7-én 7,30-kor kell jelentkezniük**. Az iratok nálam vannak.

Azóta sok víz lefolyt a Dunán, mégis, négy évet kellett várni arra a műtétje, amely sürgős lett volna számára, hogy a másik lába-csípője ne roppanjon össze. Ugyanis a műtött lába az első műtét után hosszabb lett, ezért nagyon sántít, és egyre nehezebben járkal, amiből később súlyos gondok jelentkezhetnek és jelentkeztek is!

Én megértem az egészségügy átalakításával kapcsolatos gondokat, azonban úgy tudom, hogy mindenütt kötelezően kell vezetni a várólistákat, és azt is, hogy közben mindenhol nyilván akadtak sürgősebb esetek. Azóta már **a negyedik évbe léptünk**, ezért nem hiszem, hogy ne keríthettek volna rá sort, hogy fiam félbe maradt, második operációját elvégezzék.

Az viszont igaz, hogy a kórház és a valóban kiváló orvoshoz ismeretség útján jutottunk. Az is igaz, hogy a „közbenjáró” közölte, hogy a fiam betegsége miatt nem fogadnak el hálapénzt. Az is igaz, hogy az ott dolgozók maximális gondossággal végezték a munkájukat (első műtétnél). Mégis bennem ennyi időhúzás után fölmerül: ha egy 60-80.000 Ft-tal kibélelt borítékot nyújtottunk volna át (hallomás útján jutott el hozzánk a műtétért akkor „járó” hálapénz összege), akkor a következő műtétnél is ennyi összeg reményében valószínűleg rég’ túl lennénk rajta, és el is felejtettük volna az egészet.

Nos, amíg nálunk ilyen gondok merülnek föl, addig a sokkal fejlettebb országokban már az ilyen történetek teljesen ismeretlenek.

Ezt írtam meg levélben a rokonomnak, s ő válaszként a 2008.02.03. levelében ezt írta:

„Orvosokkal vagy más bürokratákkal kapcsolatos ügyekhez csak annyit jegyezhetek meg, ha nálunk (Németország) valakitől pénzt fogadnak el szolgáltatásért, az illető azonnal repül és még a nyugdíját is elveszítheti.

Ha például rendőrnek megpróbálsz pénzt adni, téged is becsuknak. Megtörtént olyan eset, hogy egy polgármester a sógorának juttatta a munkát (egy faluban, utat javítani), azonnal megvádolták, és állásából kidobták.

Ami nálatok folyik, azt mi itt már régen elfelejtettük, azt is, hogy ott keleten most is korrupció van.

Ha nálatok ezekről szó esik, azt mondják, az nem lehetséges, és hangos vita kerekedik belőle, és megy minden úgy, mint addig. Ráadásul azt hiszik, hogy mindenütt meg kell kenni a kereket, sőt, sokak szerint szinte kötelező.

Velem, és akik itt élnek nyugaton, olyan, ami ott előfordul, már nem eshet meg. Szomorú, ha az orvosok olyan mélyre süllyedtek, hogy pénzt fogadnak el betegektől. Hol van már a Hippokratészi eskü értelme? Egyszer el akartam vinni anyámat az orvosomhoz (aki látogatóba jött hozzám), amikor anyu valahogyan egyszerre nagyon csendes lett. Kérdezem tőle: anyu mi van? Azt mondja: nekem itt nincs semmim, mit adjak neki? Úgy bámultam rá, mint egy számár, mert nem tudtam, hogy Csezkóban is ilyen korrupció járja, hogy még nyugdíjasoktól is képesek ellenszolgáltatást elvárni. Azt válaszoltam neki: anyukám, ezek az orvosok nem szorúlnak rá, mindenük megvan: annyi a pénzük, azt sem tudják talán, hány házuk, autójuk van.

Úgy oldottuk meg a dolgot, hogy knédlit (cseh gombócot) vittünk neki, így anyám is megnyugodott, az orvosnő pedig nagyon örült neki, mivel ő is onnan származott.”

Rokonom azt javasolta, írjam meg ezeket **álnéven (!)**, hátha megmozdul már végre „nálatok is valami, és küldd el az újságokba, mert ez nem európai, hanem balkáni állapotokat idéz föl bennem.”

Eddig a levél.

Eszembe jut, hogy itt nemrég’ 50%-os emelést kaptak az orvosok. Igaz, tudomásom szerint az ápoló-személyzetnek helyenként „csak” 30% emelés jutott, de arra kell gondolni, hogy nálunk ez is sokat számít, mert ugyancsak ebben az országban, a máshol dolgozóknak még annyi sem jut! S az is tény, hogy a nálunk dolgozó orvos-családok, még ha nem is nyugati színvonalon élnek, mégsem lehet azt mondani, hogy szegények (mint sokan mások), hiszen minden háztartásban nem is egy, hanem több személygépkocsit tudnak fenntartani! (Sok család pedig egyet sem!)

S erről jutott eszembe apukám véleménye, hogy a múlt század elején még csak a kocsisok (akik a lovas fogatokat hajtottak), és a fodrászok fogadtak el borrávalót a jó módú uraktól, **a tanult, diplomás emberek soha el nem fogadtak volna pénzt senkitől!, mivel az számukra megalázó lett volna!** És mi lett azóta? Sok kórházban belépéskor már a személyzet

figyelmezteti a betegeket, hogy mennyi „jár” a műtétért vagy egyéb kezelésért a doktoroknak!!! Szomorú, hogy a tanult, diplomás emberek tartják nálunk a markukat, akik másokhoz viszonyítva rendezett körülmények között élnek, de attól is elvárják a „hálapénzt”, akikről lerí, hogy azt az illető megkoplalja!

Talán el se kellene mondanom, ami velem megtörtént, mégis kikíváncozik belőlem. Nem csak Attila fiam járt úgy, én is megszenvedtem ezt a furcsa helyzetet, ami nálunk uralkodik.

Mindkét szememet műtötték. Az egyik sikerült, a másikat három operációval sem lehet látásra bírni. De az orvosom elvárta, illetve elfogadta a műtétek után a bélelt borítékokat, s nemcsak tőlem, mindenkitől! A legutóbbinál azonban már nem adtam a nem is tudom, hányadik sikertelen műtét után, mivel időközben nekem kellett rájönnöm, hogy olyan szemcseppekkel kezelt, amelynek leírásában szerepel, hogy a használók **25 %-a (!)** zöldhályogot kap tőle! Engem más miatt műtött, de azt a szemcseppet *használták a kórházban, s nálam a gyógyszergyártó fenyegetése bevált!* Azóta se látok azzal a szememmel. Ráadásul még utána is azt ajánlották addig, amíg határozottan vissza nem utasítottam! Igaz, ez már „eső után köpönyeg”, *a látásomat, illetőleg egyik szememvilágának elvesztését már visszacsinálni nem lehet!*

S mégis, amikor kontrollra járok, biztos érzem, hogy akkor is, minden alkalommal elvárják a megalázó borraivalót!

Ennek pontos részleteit élethűen leírtam, ahogyan történt, címe: **Hogy csinálják a zöldhályogot?)**

Ennyit, a magyar egészségügyről, illetőleg azokról, akik annyira ragaszkodnak a rossz és káros gyakorlatokhoz. Egyben megkövetem azokat az egészségügyben dolgozókat, akik lelkiismeretesek, és minden tekintetben együtt éreznek a betegekkel.

Ments meg Uram minket!

2008. március 17.

Attól ments meg, hogy a mentők szállítására szoruljunk, de attól is, hogy lelkiismeretlen egészségügyi alkalmazottakkal kerüljünk kapcsolatba.

Elmondom, saját tapasztalatom alapján, *hogyan működik most, 2008-ban a mentő-szolgálat*, s néhol az egészségügyi szolgálat is. Mindaz, amit leírok, mostanában történt meg velünk.

1.) Budapesti betegszállítókról az előbbieken már megemlékeztem. Udvariisan viselkedtek, azt a hibát nem ők követték el (ami számunkra kellemetlenséget okozott a nevezetes nagyszombati hazaszállítás idején), hanem a kórház szolgálatában álló főnővér, akinek nehezebbre esett, hogy segítségünkre legyen, pedig nem jelentett volna számára semmiféle külön munkát, csupán emberséget és figyelmet!

Háziorvosunk otthon, a műtétről hazaérkezésünk után az első munkanapon meglátogatta Attilát, s ellátott tanácsokkal, kiírt többféle szert, amire az injekciózás és az utókezelése alatt szükségünk lehet.

Naponta én adtam be neki az injekciókat és elvégeztük a szükséges tornagyakorlatokat, utána mosdattam, mindkét láb-szárát térdig átkötöttem. A járókerettel végzendő járásgyakorlatokat is az előírásnak megfelelően elvégeztük. Egészen jól ment neki a járás a hosszú folyosón.

Egy alkalommal azonban, amikor kimentem a házunkkal szemközt levő üzletbe a legszükségesebb élelmiszerért, Attila gondolt egyet, és elindult a három emeleten, lefelé az 58 lépcsőn, s mivel járókerettel nem lehet a lépcsőkön közlekedni, csak úgy, kapaszkodva ment valahová. Amikor visszajöttem, hűlt helyét se találtam a lakásban. Rettenetesen megijedtem. Hová tűnt, ráadásul semmi támasza nem volt. Szerencsére befutott a bátyja, őt kértem rá, próbáljon a ház körül szétnézni, mivel a lábfájásom miatt nekem nehezebb utána járkálni.

Nemsokára megtalálta kint az utcán, és ketten érkeztek vissza. Tudtam, hogy mindez nem válik egészségére, nem-

sokára kezdett az „eredménye” mutatkozni: bedagadt a lába. Akkor ijedtem meg igazán, nehogy trombózis alakuljon ki nála. Telefonáltam a közelben lakó sebész-főorvosnak, és kértem, nézze meg. Délután eljött, s amint megvizsgálta, másnapra mentőt rendelt. Reggel azzal mentünk ki a helybeli kórház sebészetre, ahol röntgen föl vétel készült, ami kimutatta, hogy nincs komolyabb baj. Megkaptuk a kellő utasításokat, majd a mentők hazaszállítottak mindkettőnket.

2.) Szécsényi beteg-szállítók. Fiamat a zárójelentés alapján a műtétől számított két hét múlva (a műtét súlyossága miatt) a varratok kiszedésre és ellenőrzésre rendelték vissza a budapesti kórházba.

Megkezdődött a kálváriánk a mentőkkel, bár a fő hibát nem ők követték el.

Ugyanis idejében kértem a háziorvostól a szállítási nyomtatványt. Igen ám, de azt az illetékes beosztottja hiányosan állította ki, ezért amikor a jelzett időpontban megjelentek értünk a szállítók, kijelentették, hogy csak a beteget tudják elvinni, mivel bizonyos adatok (külön kíséző) nem szerepelt a nyomtatványon, különben is, tele a mentő, én nem férnék el.

– Már pedig egyedül nem mehet, jelentettem ki, hiszen magatehetetlen, az orvos utasításait nem tudja átadni, azért helyezték kizáró gondnokság alá; nem tudja egyedül intézni az ügyeit. Különben is, a mentők sorban otthagyják a beteget a megfelelő kórházaknál, s órák múlva mennek vissza érte, sokszor reggeltől estig kell rájuk várakozni. Ő pedig nem maradhat sehol egyedül; nem lehet megtenni egy olyan emberrel, aki nem tud magáról gondoskodni.

Tüzetesen átnézve a nyomtatványt, láttam, hogy ott szerepel a kíséző, amit én is úgy értettem, hogy valaki a családból elkísérheti. De ez nem elég, mivel ilyen esetben az én adataimat is fel kellett volna tüntetni, s az nem szerepelt a nyomtatványon. Márpedig ha félreérthető, akkor hibás a nyomtatvány is.

A szállítók elmentek, mi itthon maradtunk. Egy csomó telefon következett, közölni a budapesti kórházban az operáló orvossal, miért nem jelentkezünk az elrendelt időben, megállapodni a következő időpontban, amikor mennünk kell. Itthon pedig fölkelni egy szakorvost, szedje ki a varratokat, megtudni, mit kell tenni a bedagadt lábakkal, stb. Ugyanis a jelenlegi műtétje sokkal súlyosabbnak bizonyult, mint az előző, ráadásul a kórházban műtét után két nappal elesett, mivel segítség nélkül fölkelte az ágyból.

3.) Milyen egészségügyi dolgozó az, aki olyan kellemetlenséget okozott, amelyet büntetlenül velünk elkövethetett? Fiam műtétjének zárójelentésében szereplő időre (2008.04.16.) még mindig fekvőbetegként kellett – volna – elkísérnem Budapestre. A szállítást időben kértem április 14-én. Szerettem volna aznap megkapni, de az asszisztensnő közölte, *csak délután tudja elkészíteni, és 15-én délben lehet elhozni!* Sajnos, én is mozgássérült vagyok, ha a rendelőben nem is 100%-ban, hanem helyettesként, 1 – 1½ órában látják el a körzetet, ezért délben telefonáltam neki, amikor azt mondta, hogy *délután 4-ig átvehető egyik kollégájától, aki ott lesz.*

Arra kértem, írja rá, vagy jegyezze föl egy cédulára annak a mentőszolgálatnak a telefonszámát, amellyel megállapodott a szállításban, hogy megtudjam tőlük a másnapi indulás időpontját.

Amikor kezembe került a szállítást kérő nyomtatvány, rendben, minden rovat pontosan kitöltve, rajta az időpont (mire az ambuláns rendelésre ott kell lennünk), a családi kísérő igazolása az orvos által és a szükséges családi kísérő adataival). Sajnos, csak éppen legfontosabbat nem tudtam meg, *a telefonszámot nem jegyezte föl sehová, ezért fogalmam se volt arról, melyik szállító-szolgálattal állapodott meg.*

De neki lejárt a munkaideje, s mint aki jól végezte dolgát, hazament, s az is, akitől megkaptuk a nyomtatványt. Kezdehettem nyomozni telefonon, mivel nem ismerem sem az ő, sem

a házi orvos otthoni vagy mobil-telefonszámát (nincsenek benne a telefonkönyvben), akik talán útbaigazítottak volna.

Mivel már a helyi kórházi szállítás miatt ismertem a szécsényi céget, elsőnek őket hívtam. Közölték velem, hogy amikor a kérés befutott, már nem vállalták, mivel másnapra teljesen megtelt mentővel kezdenek, s ezt közölték az asszisztensnővel is.

Közben kerestem a házi orvosunk telefonját, akit nagy nehezen kaptam meg, mivel a több, elvállalt körzetének fekvőbetegeit látogatta, ő adott telefonon utasítást az asszisztensnőnek, legyen segítségemre, de minden eredménytelenül végződött.

Elkezdtem totózni a 104-es mentőszolgálatnál, adják meg a többi megyei betegszállító telefonját. Megkaptam a salgótarjániakét. Fölhívtam őket, ahol szintén nemleges választ kaptam, a kért napra már nem vállalhatják el a rendelést, egyébként is, ők vérszállításra szakosodtak. Ott is megkérdeztem, hol van még a megyében szállító szolgálat, megkaptam a pásztói cég telefonját, és a vezető nevét is.

Újabb telefon. Előzékenyen fogadtak, de csak másnap 14 órai budapesti érkezésre tudták volna vállalni a szállítást. Az pedig nem jó, mivel az operáló főorvos nyomatékosan arra kért, hogy legkésőbb 11 órára ott kell lennünk.

A vezető ajánlotta, hogy következő napra, tehát 16-ika helyett 17-én el tudnak vinni, mivel egy másik beteget is szállítanak a fővárosba, 9 órára.

Mit tegyek? Abban állapotunk meg, hogy fölhívom a főorvost – szerencsére ismertem a mobil számát – s megkérdezem tőle, mehetnénk-e a következő napon? Igennel válaszolt, de megismételte, hogy csak 11 óráig tud fogadni.

Ismét Pásztót hívtam, s a szolgálat-vezetőjével megállapodtunk, hogy másnap reggel fél 7 körül jönnek értünk. Óvatosságból azt is megkérdeztem, jó lesz-e a korábbi napra kapott szállítást kérő lap, nehogy úgy járjak, mint egy alkalommal, hogy a nyomtatvány nem felelt meg. Öröömre szolgált, hogy végre nem talált semmi kifogást, azt mondta, megoldják.

Én pedig hiába töröm a fejem, nem tudom megérteni, hogy tehet valaki ilyet, tudva, hogy nem sikerült a mentőt megszereznie a kért időre, de ezt az információt megtartotta magának, s erről az illetékeseket, bennünket nem tájékoztatott. Pedig amikor átadta kollégájának a nyomtatványt azzal, hogy érte fogunk menni, ő már nagyon jól tudta, hogy másnap reggel mi itthon hiába várjuk majd a mentőket... De nem tartotta fontosnak ezt velünk közölni!

Ezt nevezik lelkiismeretlen munkának, s ezért sokan különleges elbánásban szeretnének részesülni, hogy a nyugatiakhoz hasonló fizetéseket kapják? Ha ott ilyesmit tesz valaki, az repül az állásából, biztos, hogy másnap kirúgják onnan.

Ebből adódnak olyan esetek, hogy a kárt szenvedettek, s általában sokan az emberek közül ilyen esetek miatt a jelenlegi egészségügyi-átalakítást, a rendeleteket kárhozzátják, holott mindez a legtöbb esetben egy-egy lelkiismeretlen kisegítő egészségügyi alkalmazotton múlik, mint például ez is, a mi esetünkben.

Az illetékes nem végzi el megfelelően feladatát a munkahelyén, ugyanakkor az érintett betegek és hozzátartozóik helyzetét nehezítik meg, hogy azok helyette végezzék el, kétségek közt, telefonálgatva, s reménykedve, az utolsó pillanatban.

Mindezeket saját bőrünkön tapasztaltuk. S azt hiszem, ezeket a mulasztásokat igazán nem lehet arra kenni, hogy mindezt az egészségügy átalakítását célzó intézkedések okozzák, mivel emberi mulasztás, nemtörődömség történt, sokszor csak azért, hogy megmutassák: nem lehet rendet teremteni, nem lehet a hálapénzt kivenni a zsebükből, sokuk úgy gondolkodik: akinek nincs pénze, hát pusztuljon el.

Ezek után, tapasztalatokat szerezve, nagyon örültem, hogy a következő, három hónap után esedékes kontroll-vizsgálatra segítséget kaptam egy helyi egyesülettől, amely hasonló beteg-

séggel küszködő fiataloknak nyújt segítséget. A vezetőjük, egy kedves hölgy, aki valóban megtesz mindent, ami tőle telhető. Fölkeresett, amikor megtudta, hogy Attila itthon tartózkodik, s beszélgetés során fölmerült, hogy esetenként tudnak autót biztosítani, amikor szükség van rá, csupán az üzemanyag-költséget kell fizetnünk. Ezért a következő alkalommal már az egyesület gépkocsijával mentünk a következő kontrollvizsgálatra. Sokat jelentett, mivel a privát taxi 15.000 forintba került, az utóbbi pedig alig haladta meg az 5.000 forintot.

II. Nyári tábor Szigligeten

2008. szept. 8-14.

ELJÖTT A NYÁR, az Irodalmi Rádió ismét megszervezte a nyári irodalmi napokat, amikor az üdülést egybevonta az irodalmi estékkel. Ezúttal örömmel vettem tudomásul, hogy Szigligeten, az Esterházy kastélyban, a híres Irodalmi Alkotóházban szállásolnak el bennünket, ahol valamikor a híres író- és költő elődeink töltötték napjaikat üdüléssel-alkotással. Most mi, a kortárs irodalom művelői követtük őket.

Már július 21-ikén megkaptuk a tájékoztatót: Irodalmi Rádió tábora az Esterházy kastélyban, napi háromszori étkezéssel.

Felolvasások, könyvbemutatók, alkotói feladatok, kirándulások, buli, zene, tánc, strand.

Itt a helyed, ha voltál a tavalyi szántódi táborban, hiszen újra találkozhatunk, kedvezményt is kapsz, s elhangzanak művek a tavalyi alkotótáborban készült alkotásaidból is!

Itt a helyed, ha nem voltál tavaly!

Bemutatkozhat sz alkotótársaidnak, egy jót pihenhetsz és bulizhatsz!

Egy kis kedvcsináló:

Képek tavalyi alkotótáborunkról: <http://szantod.femis.hu/>

Képek az Esterházy-kastélyról:

http://www.mak-alkoto.hu/index.php?pid=111&gal_id=000004

Elhelyezés 1-2-3-4-5 fős szobákban, reggeli, ebéd, vacsora.

Az 'A' kategóriás szobák fürdőszobásak,
a 'B' és 'C' kategóriás szobák mosdókagylóval felszereltek
és 5 db közös használatú fürdőszoba áll az itt elhelyezett
vendégek rendelkezésére.

Akik már alkottak és pihentek itt: Ottlik Géza, Nagy László,
Kolozsvári Grandpierre Emil, Nemes Nagy Ágnes, Polcz
Alaine, Göncz Árpád, Déry Tibor, Örkény István, Szabó
Magda, Zelk Zoltán, Esterházy Péter, Tamás Menyhért, Békés
Pál, Makk Károly, Dobai Péter, Garaczi László, Háy János,
Harcos Bálint, Varró Dániel.

Még azon a napon e-mailben bejelentettem, hogy Attilával
ismét részt kívánunk venni a nyári táborban.



Rácz Katival, író társammal

Ebben az évben
is kedvezett ne-
künk az időjárás.
Előző nap Buda-
pestre utaztunk,
Katicánál alud-
tunk, és a Kelen-
földi pályaudvar-
ról indultunk a ko-
rábbi gyorsvonat-
tal. Mivel elég tá-
vol van a vasútál-
lomás, ezért olyan
tájékoztatót kap-

tunk, hogy akik vonattal érkeznek, telefonáljanak a megadott
mobil-számra, kijönnek értünk az állomásra. Elég korán meg-
érkeztünk a szépen gondozott környezetben épült Alkotóházba,
még csupán egy vendég várt ott, Szergely nevű alkotótársam,
akinek a mamája orosz, s azért kapott ő is orosz keresztnévet.
Ő már a közös számítógépen dolgozott valamelyik írásán.

Én magammal vittem a cserélhető lemezeket, ha anyagra
lesz szükségem, akkor kéznél legyen.

Kellemetlen meglepetésül szolgált, amikor bekísértek a szobába, s közölték, hogy nem tudnak elhelyezni a beígért, „A” kategóriás szobában. Rosszul érintett, de gondoltam, majd csak megleszünk valahogy. Persze, kissé kedvetem szegte, mivel még a kényelmes helyen is nehezen tudom úgy elhelyezni a lábaimat, hogy éjszaka ne ébredjek föl a fájdalomra.

Többféle programot kínáltak, én azonban a környéket már jól ismertem, ezért a fürdést helyeztem első helyre. Ugyanis második férjemmel gyakran jártunk Dunántúl kocsival, Keszthelyen, és más fürdőhelyen is többször nyaraltunk, s ilyenkor mindig elkalandoztunk megnézni a környék nevezetességeit.

Viszont a Balaton elég messze esett szállóhelyunktől, nem úgy, hogyan előre beharangozták. Bár ez csak később derült ki, mivel amikor érdeklődtünk, azt mondták, hogy közel van, mire első alkalommal elindultam gyalog Attilával. Ezer szerencsénkre egyik mikrobuzsos alkotótársunk társasággal szintén a Balatonhoz ment, s amikor ránkdudáltak, fölvettek, így legalább a fél utat kényelmesen tettük meg. Akkor sült ki, hogy az a „közel” legalább négy kilométer. Mi már félúton nagyon fáradtak voltunk, nem is tudom, gyalog mikor érkeztünk volna a tó mellé, ha nem dudálnak ránk.

Aztán érdeklődtünk, és megtudtuk, hogy nem helyi, de a távolsági járatok megállnak a strandnál, s utána már azzal közlekedtünk. Gyakran megesett, ha a gépkocsival érkező író-társaink is fürödni mentek a Balatonhoz, oda- vagy visszafelé fölvettek bennünket.

Az ellátás kitűnő volt, mondhatom, osztályon felüli, mennyiségben, és nagyon ízletesen főztek-sütöttek. Naponta bőséges reggelit kaptunk, az asztalon elhelyezett kancsóból tejet vagy teát választhattuk, kaptunk vaját, felvágottat, sajtot, egyik nap mézet, másikon finom dzsemet tettek a terítékre. Ebéd után süteményt vagy gyümölcsöt is tálaltak. A kávékérésre asztalhoz hozták, vagy a szomszédos könyvtár kis asztalkái mellett fogyaszthattuk el. Egy nagy adag kávé 100

forintba került, de olyan bőséges mennyiségben, hogy mi felelve kértük Attilával, mivel jó erős kávézt főzték. Reggel és délben is ittunk, ahogyan otthon, tejjel.



Attila jól érezte magát a "buliban", éppen Szergejjel táncol.

A vacsorák is bőségesek voltak. Általában valamilyen sült hús került terítékre, a végefelé már úgy éreztem, meghaladja az erőmet, hogy mindent elfogyasszak. Amikor (két este) „bulit” rendeztek, akkor előzőeken pogácsát sütöttek nekünk.

Ügyesen oldották meg, néhány ifjabb-aktív férfi vállalta a szervezést, és 500 Ft/fő összedobásával beszerezték az italokat, fölírtuk egy cetlire a kívánságot, mit kérünk, aztán megtaláltuk a közös nagy asztalnál, mindenki kedvére öntött magának és fogyasztott italt, és egy alkalommal zsíros- kenyeret hoztak az ital mellé, máskor meg pogácsát. Nagyon hangulatosak voltak ezek az összejövetelek.

Minden étkezéskor egy kis harangot kongattak meg, ami Attilának nagyon tetszett. Ő viszont nagy népszerűsége miatt a konyhában, mivel mindig kéretlenül segített a felszolgálóknak.

Még otthon megkaptuk, mivel kell készülnünk az esti irodalmi összejövetelekre. (Azokat a verseket írom ide, amelyek felolvasására sor került az összejöveteleken, a többit csak felsorolom.) Jó hangulatban zajlottak ezek az esték, olyan kedves, hangulatos versek-novellák hangzottak el, hogy gyakran a taps mellett jóízűen kacagott a társaság.



Esti foglalkozáson

- 1) Ady Endre: Góg és Magóg fia vagyok én c. vers után egyik versem formáját átalakítottam. Címe: Elmélkedem.
- 2) József Attila: Születésnapomra c. verse után készült:
Az én születésnapomra c. versem két változatban:
a.) pontosan 10 szakaszos, mint az eredeti, és egy másikat is alkottam:
b.) amit az 5. estén elhangzott (tréfás kivitelben). *Mivel az utóbbi hangzott el, ezért azt bemutatom:*

Az én születésnapomra

Nagyon régen születtem én,
akkor ti nem éltetek még
hiszi a
pisi!

Kis falu neve Kisbárkány,
nagy hegyeknek nyúlványán:
Cserhát
lábán.

Apám örült nekem nagyon
bejelenteni ment fagyón,
hóban,
lóval!

Kereszteltek Finta Katalinnak
Megtoldották: Margittal
kinek
kellett?

Művésznak lenni akartam,
irodában találtam magam.
no lám,
ott ám,

mert jött a nagy ármádia:
Vöröshadsereg nagy hada,
handa-
banda!

Álmaimat eltiporta
a szívemet összetörte
nagyon
sajgott!

Most lakom Balassagyarmaton,
belül a központban,
nagyon
régén.

Három évtizedig dolgoztam
a városi tanácson,
jóban-
rosszban.

Gürcöltem sokáig magam,
s szorgalmasan dolgoztam
éjjel-
nappal.

Munkám után megéltem én,
jobb életre nem volt remény
ha csak,
no csak!

Nyolc évtizedem úgy elszállt,
de szerencse nem molesztált
lazán,
úgy ám!

Eljött az idő, örültem,
már nyugdíjba mehettem,
mióta?
Azóta

azt csinállok, amit akarok,
novellát-verset-faragok
ésszel,
kézzel!

De nem papírra tollal-kézzel
hanem számítógéppel!
mégis
élvezettel!

S most itt vagyok Veletek
remélem, együtt örültök
nekem,
velem!

Mint tavalý Szántódon,
most meg itt, Szigligeten.
Igen!
Éljen!

MEGJEGYZÉS

– VÁRJATOK MÉG! NINCS ITT A VÉG!

Ő (József Attila) születésnapjára versét
megírta tíz szakaszba,
igen.
Bizony,

de én nem fértem bele
olyan rövid versbe,
(ezért) MEA-
CULPA!

(Versíráshoz ihletem jött még,
2008. június 27-én, amint
Árpád felhívása megjött nekem:
éjfél
előtt.
Befejeztem a versem: 28-án, 0 óra 35 perckor!)

De rövid lett az éjszaka,
mondhatom, nagyon
álmos
lettem.

Ezért aztán sietősen
le kellett feküdnöm
ágyba,
aludni.

Álmomban is verset írtam,
Számoltam és szótagoltam
másnap
reggelig.

Hiába minden akaratom,
nem tudtam abbahagyni
egész
reggelig!!!

De ha újra elolvasom
a verset, akkor mindig
tovább-
írom.

S ha Ti mégis megunnátok,
akkor inkább löjtek le
már
végre,

másként az én versikémnek
talán sohasem
lesz
vége!

(Készült: 2008. június 27-én a Szigligeti 5. irodalmi estre, József Attila: Születésnapomra c. verse ihletén.)

Folytatom a felsorolást:

(3) Babits Mihály verse után készült: a Reménykedem című vers, amely most nem került a közönség elé.

(4) Kosztolányi Dezső: Milyen sötét-sötét a Balaton c. versét olvasva, nem a vers után, csak az ihlette a következő versem megírását: Gólyák. Ezt is csak magamnak írtam.

(5) Petőfi Sándor: Reszket a bokor, mert... c. verse után próbáltam egy verset alkotni: Címe: Szeretlek. Ennek a felolvasására sem jutott idő.

Végül kizárólag ott kellett megírni a verset, Szigligetről az eltöltött napokról. Én a **Szigligeti napló** c. versemet alkottam ott, és az ötödik estén én mondtam el. Íme:

Szigligeti napló

Már korábban otthon csomagolok,
ismét Irodalmi Táborba indulok.
Tavaly Szántódon töltöttük időnket,
most meg Szigligetre készülődök’.

A nyár melegebb nem is lehetne már,
mégis útra kelve, borús napra ébredtünk:
zengett az ég, villámok cikáztak,
minden járó-kelő alaposan átázott.

Kelenföldre is esőben indultunk,
zuhogó esőben szálltunk vonatra,
a tapolcai gyorsra.
Ahol leültünk, a fülkénk beázott,
vizes kárpitoktól a hideg is kirázott.

Szürke felhők közt a Balatonnál
elmerengve néztem szüleim házát,
ahol éltek nyugdíjas éveiket,
s ahová szeretettel vártak bennünket.

Haladt a gyorsvonat, út közben
felettünk derengni kezdett a lég,
Füreden napsugárban tündöklött az ég.
A magasban fecskék raja cikázva
készülődött hosszú vándorútjára.

A vonat ablakán kitekintettem,
csodás őszi tájban gyönyörködtem.
Megérkezve Szigligetre, az Irodalmi
Alkotóházban lettünk elhelyezve.

Nekem a kastély ódon falai
korabeli időkről mesélnek – azokról –
kik valamikor itt alkottak-pihentek,
és maguknak szereztek hírnevet.

A folyosókon meghatódva lépkedtem –
zajjal emléküket nehogy megzavarjam.
Híres költők-írók nyomdokán haladva,
kortárs irodalom rögzös útját járva
jöttem Szigligetre,

hogy érzelmeinket-gondolatainkat
egymással kicserélve, agyunkat
csiszoljuk, alkossunk olyan értéket
az utánunk jövő nemzedékeknek, hogy

a mai időket méltóképpen mi örökítsük meg.
Akkor majdan a gyermekek-unokák
alkotásainkban elmerülve ismerjék meg
e kor történetét; nehéz időket és örömeinket.

Jó volt itt lenni ismét Veletek,
de ami nekem nem tetszett, – hogy miért? –
hagy mondjam el Nektek,
biztos vagyok benne – megértitek.

Szobámban kőkemény, dupla nyoszolyán
fájós lábam nem tudott pihenni.
Otthon kényelmes ágyamon fekve,
felúljulva másnap jól tudok járni vele.

Most azonban a sok forgolódástól
kék foltok éktelenkednek csípőmön,
combomon, pedig már minden létező
takarót, mindent, magam alá gyűrtem.

Éberem rovom e sorokat, inkább fölkelek,
mint hogy ágyamban tovább szenvedjek.
Egyébként sem kellemes az én koromban
folyosókon át fürdőt-toalettet keresgélni.

Ma azon tanakodtam, ki lehetett, aki
költő-elődeim közül ezt a szobát lakta? –
Azon ábrándozom, mi lehetett
oly nagy bűnöm, hogy ez jutott

nekem osztályrészül?, mert bármily
nagyot vétkezhettem, azt remélem,
vétkem alól ezzel a szobával
mindenképpen feloldozást nyertem.

Hajnalonként a nyitott ablakon
Kakukkszót hallok, mellette a park
fenyőfái- és a készülő étel finom
ínycsiklandó illata árad a szobámba.

(Vigasztalásul az szolgál nekem,
mi lesz ma ebédre, már előre tudom.)

Egyébként napjaink teltek
pihenéssel, balatoni fürdéssel,
esténként pedig egymás
gondolatainak kicserélésével.

Szigligetet nemhiába nevezték
a Balaton gyöngyszemének;
a falu erdők, hegyek közt megbújva
a vár alatt épült, körben, hegyek aljában.

Az Alkotóház falán a táj szépségét
festmények-fotók őrzik az utókornak,
amelyeken az akkori idők értékeiről
költő- és író-óriásaink emlékeztek meg.

A szép napokat hátrahagyva, telve lelkem
élményekkel, – e tájtól fájón búcsúszom.
Bizton érzem: jövőre – ha Isten engedi –
visszatérek ide, Balaton gyöngyszemére,
a gyönyörű Szigligetre!

Készült az Irodalmi Alkotóházban, Szigliget, 2008. szeptember 8-14.



*(Utolsó este készült csoportkép a könyvtárban, ahol az irodalmi
esték zajlottak. Attila a 2. sor jobb oldalán, én a 4. sor jobb oldalán,
alig láthatóan.)*

Letelt az idő, a finom reggelit el sem tudtuk fogyasztani, annyit raktak elénk. Olyan jól bántak velünk, hogy utolsó nap is telerakták minden jóval az asztalokat, hogy az útra csomagolhassunk magunknak szendvicset, ennivalót. Egymástól búcsúzkodtunk, sok író társammal megbarátkoztam.

Az idő kissé szomorkodott, beborult az ég, itt-ott szemerkélni kezdett az eső. Még jó, hogy mindig, előző nap is lemegettünk fürödni a Balatonhoz. A nap nyári meleggel süttött egész héten, a víz 23 fok körül lehetett, kellemesen langyos.

Az udvaron csoportokba verődve, csomagokkal fölszerelve, társalogtunk. Vártunk a mikrobuszos alkotótársunkra, aki volt olyan kedves és sokunkat, minket is kifuvarozott az állomásra. Sokan fényképeztek.

Aztán itthon e-mailben küldték és érkeztek a fölvételek azoknak, akiket fölfedeztek a fotókon, amikor a képeket előhívták. Jól teltek a napok, kellemes érzéssel gondolok vissza az itt töltött időre.

Nyomtatásban kiadott könyvem: Az első (és talán az utolsó?) Sokáig integettünk... Elbeszélések és szilánkok – sajnos, időre nem készült el. Pedig telefonon beszéltem a cégvezetővel, s kértem, ha készen lesz, amíg Szigligeten tartózkodunk, akkor csomagban legalább 20 darabot küldjön oda. De csak otthon, augusztus 23-án kaptam kézhez az első csomagot, ami számomra örömmünnepet jelentett. A kötetem kiadására írtam ajánlót azok számára, akik tőlem megrendelik. Közreadom az ajánló szövegét:

Sokáig integettünk

címmel megjelent első novellás kötetem!

2008. augusztus

Életem napjai között ezt aranybetűkkel jelölöm. Miért? Azért, mivel az Interneten elektronikus kiadásban megjelent nyolc kötetem után, amit most Önöknek bemutatok, ez már igazi, nyomtatott kiadásban olvasható!

A kötet címét a Tanyán c. novellám soraiból merítettem.

Egy idézettel kezdtem, melyet Hankiss Elemér „Idegen világban?” c. könyvében olvastam. Abban azt fejtegeti, hogy „...szükségünk van ilyen valószerűtlen, hihetetlen édenkertekre ebben a többé-kevésbé idegen világban.”

Amikor elolvastam, arra gondoltam: nem olyan világban éltem, amit Édenkertnek nevezhetnék, mégis, az ember szabad szellemi lény, ezért sok függ saját döntéseitől ahhoz, hogy milyen sors jut osztályrészéül. Azonban életünkben adódnak olyan fordulatok, amikor nem biztos, hogy magunk dönthetünk saját jövőnk fölött, mint például katasztrófák vagy háborúk idején.

Nos, az én életemben is a tőlem független körülmények hozták a döntő fordulatot. Én sem úgy képzeltem el életemet ifjú koromban, ahogyan bekövetkezett. Hiába gondolom: ha nem jön a háború, akkor álmaim nem maradtak volna csupán álmok. Talán. De az sem biztos. Akkor is történhetett volna másként, mint ahogyan elképzeltem.

Tehát a sorsunk előre meg volna írva? Nem. Ez sem törvényszerű... De nem úgy történt, amilyenről álmodoztam, s mégsem vagyok szomorú. Miért? Mert nem süppedtem bele a mindennapi gondokba, mindig igyekeztem a bajokból kilábalni. Igaz, elég későn, de megtaláltam azt, amiben igazán kedvet lelem, s ez az írás.

Nyugdíjas éveimben cseréltem föl az írógépemet számítógépre, és elkezdtem – előbb korabeli naplóimat, majd az emlékeimet összegyűjteni és leírni, majd mindent, ami körülöttem történik. S mindaz megnyugtat, örömmel tölt el, amikor egy-egy alkotásom elkészül.

Életem töredékeiből kívánok most egy csokorra valót közreadni. Kérem, forgassák könyveim lapjait, olvassák szeretettel alkotásomat.⁹ Ilyen öröm volt számomra, mikor megláttam az első nyomtatásban megjelent könyvemet, s ezzel ajánlottam az olvasóimnak.



⁹ Akkor még nem tudtam, hogy mit jelent ma a megjelent könyvek értékesítése!

A következő évben ismét rendeztek irodalmi tábor, amelyen szintén részt vettem, hiszen az előző években mindig jól éreztem magam. Sajnos, erről már nem mondhatom, hogy olyan volt, mint az előzőek. Az elhelyezéssel nem volt gondunk, azzal meg lettem volna elégedve, azonban számunkra az étkezés (időpontját érve alatta) és a szinte naponta szervezett kirándulásokon Attilával nem tudtunk részt venni. Röviden kitérek rá.

Irodalmi tábor, Miskolcon

2009. augusztus 17-22.

Megérkeztem Attilával ide busszal, istenháta mögé, kemény négy átszállással. Kellemes szálláson a Park-Hotelben lassan gyülekeztek költő- és íróársaink, amíg mi alig vártuk, hogy szobát kapjunk, mert a meghívó szerint érkezésről úgy tájékoztattak, hogy a bejelentkezés 12-től kezdődik. Olyan autóbusszjáratokat néztem ki otthon, hogy időben megérkezzünk. Nem mondhatnám, hogy kellemesnek mondható Balassagyarmat-Miskolc között az utazás, ha valakinek nincs autója. Négy (!) átszállással, csomagokkal.

Mi tehát megjelölt időben érkeztünk. Leültünk a váróban, azonban sokáig kellett várakoznunk, amíg megkaptuk a szobánkat, és végre késő délután félholtan fáradtan kipakolhattunk. (Ezt tudva, hajnali indulás helyett még otthon, egyet álmodhattunk volna.)

Enni kaptunk bőven, ami a gyomrunkba belefért – igaz, csak reggel és jó későn este. Aztán nap közben tetszésünk szerint választhattunk szabad programokból, amit épp’ akartunk vagy elbírtunk. De sem én, sem Attila annyit menni nem bírtunk, amilyen távolságra esett a szállodától minden. Ezért nem volt kedvünk keresgélmi a nyári forróságban, ismeretlen helyen másik vendéglőt, ahol délben legalább egy levest elfogyaszthattunk volna. Ezért egy üzletben száraz ételt vásároltam, s azt fogyasztottuk el szendvics formájában, a szobánkban, de arra

már nem volt erőnk, hogy később valahol fagyaltot enni is hosszabb útra keljünk. Így aztán, egész idő alatt e finom hideg édességhez is, csupán egyszer lehetett szerencsénk, vacsora után a szálloda éttermében, desszertként.

Kedves szervezőink és a még jó lábakon járó kedves író-társainknak – akik kocsival közlekedtek, ebben az évben – még csak eszükbe sem jutott, hogy autójukban az üres helyet felajánlják azoknak (?) akik gyalog járnak. Ezért nekünk a sok szervezett látványról szomorúan le kellett mondanunk.

Minden nap néha – délután vagy este – irodalmi órán egymás alkotásait hallgattuk, amelyre az előre megrendelt verseket-novellákat megalkottuk még otthon. Elmondtam – volna – én is, mások is, de sokaknak nem jutott idő mindig, mert egy társaság hangos csoportja leginkább gyermekded (csiga- és más, gyerekeknek szóló) meséket akartak hallgatni – némelyektől akár félóráig. Ezért aztán elmaradt másoknak az előre megrendelt verse-novellája. Az én könyvbemutatómra a főszervező írásban megígért (szó szerint álljon itt – emlékeztetőként):

„Kedves Kata! Köszönöm leveled. Természetesen lesz lehetőség a könyv bemutatására. Azt javasolnám, hogy a kötetről magad beszélj röviden, aztán egyik előadónk felolvas belőle egy részletet. Ezt a részletet küldd még el augusztus elején.”

A kért írások elküldése megtörtént, pontosan elküldtem kettőt is, *kiválasztásra*, de sajnos, sem a rövidebb, sem a hosszabb novella felolvasására nem került sor.

Ott álltam szinte elnémulva, amikor a novellám felolvasóját szólítottam volna, meglepve hallottam, hogy szerkesztőnk bizony azt, elfelejtette átadni valakinek. Mivel nem vagyok rögtönzött szereplő, itt idő már nem volt a válogatásra, ezért szomorú emlékként marad számomra ez a könyvbemutató.

Ráadásként (nem tudhatom, miért) az összejövetelek szervezője leszavaztatta még a két rövid, nagyon is ide illő versemet: a **Költő álma** és a **Szegény poéta** címűt, pedig a kettő együtt alig tesz ki néhány percet.

Leírtam ezeket okulásul, a következő évi szervezők részére tanulságul, hogy a meghívott író-költő-társak egyenlőn legyenek elbírálva.

Egyenlő emberként vegyük számba azokat is, akik jelentkeznek a táborba, azonban nehezebb már a járás-hegymászás; s olyan helyre szervezzék, ahol közel esik a strand vagy egyéb, ha a kánikulában valaki fürödni vágyik, s ne csak azokra gondoljanak, akik autóval utaznak. Esténként legyen némi zenei élvezet a szálláson vagy a közelben, hogy a meghívottak ne külön-külön csoportként szórakozzanak, míg mások a számukra legyőzhetetlen távolság miatt ne csupán az erkélyről a hegyek szépségében gyönyörködhessenek, hanem együtt élvezzék a zenét és a tábor előnyeit.

A történetekért harag ugyan nincs, csupán némi keserű szájíz maradt meg bennem.

(Írtam le ezeket méregbe mártott tollal, a Miskolctapolcán 2002. augusztus 17-22-én megrendezett Irodalmi Tábor találkozójáról, kissé keserű szájjal.)



A költő álma

Álmodik a költő – a szeme még lezárva –
íróasztalnál ül – mint a valóságban:
s a gép monitorján a verssorokat látja.

Szeme lassan rebben, pirkad már a hajnal,
a költő álmaiból ébred, álmaira gondol.
Agysejtjei beindulnak, érzései megmozdulnak.

Ágyából fölkelve felhőrpint egy kávé,
– megnyitja számítógépét – úgy emlékezik,
majd az íróasztalánál elfoglalja helyét.

Mint álmában a sorok, ott is olyanok,
ahogy szemüvegén a képernyőt figyeli:
szavakból lesznek mondatok, majd verssorok.

Gondolatában a szavak gyorsan előjönnek,
nem nyugodnak, s a sorokból a költő
– mint színpadon a bűvész – szakaszt varázsol elő.

Úgy nyugodt, ha a gondolatból versek lesznek,
(a költeményből semmi nem hiányozhat)
akkor elégedett, ha versének olvasói örülnek.

(2009. augusztus 17-22.)

Szegény poéta

Kinek nincsen munkája,
kiürül bukszája.
Csak dohányja marad neki,
amivel pipáját megtömi.
Meggyújtja, és szívogatja,
a füstjét eregeti...
Pipa füstje gomolyog,
hideg-rideg szobájában
gomolygó füstkarikáit
elmerengve figyeli.
A sűrű dohány füstjétől
az agya kiürül.
Lassan jó az alkonyat,
a poétánk jövőjét
fölborítják a füstkarikák.
Gondolkodik mit tegyen?
Munkája-pénze nincsen.
(Hoppá!)
Jó ötlet villan agyába,
hogy verseit felkínálja,
gyorsan indul útjára.
De a költeményei
sem kiadójának,
se másnak nem kellenek,
a versei most is
árván – a fiókjában hevernek.

Ezennel elvégeztetett!
De mit tehet egyebet?
Már indulhat koldulni,
vagy akár kukát üríteni...
Dideregve ballag hát haza,
a fűtetlen szobába,
ahol emberfia nem várja.
Lakása ajtajában
csak hűséges kutyája
és a macskája várja;
(ők is csak azért),
mert étket kérnek tőle,
s most azért dörgölődznek
oly' szorgalmasan hozzája!

(Miskolctapolca, 2009. július 17-22.)



Alábbi vers készült: Miskolctapolca Irodalmi-tábor, 2009. aug. 19-i
irodalmi találkozójára, melyre előzetesen megkaptam a vers címét.

Fényedtől élni

Lehet fény nélkül élni?
Fény nélkül élni nem lehet,
sötétségben élni meg minek?,
mert abban senki sem gyönyörködhet.
Amikor először megpillantottalak,
fényedtől ragyogó szemed rám villantottad,
a szerelem bennem lángra lobbant:
már éreztem: rám süt a Nap,
fénye reggeltől-estig melenget,
ragyogó szemed fogva tart.
Érzem: ezután már nem tudok létezni,
mert csak a Te fényedtől tudok élni.



Összetört szívek

2009. Mindenszentek napján nem tudtam elutazni, kimenni a Farkasréti temetőbe, ezért otthon, a szobában, az asztalon elhelyezett gyertyák lobogó fénye mellett emlékeztem meg elhunyt kedves családtagjaimtól, kedves szüleimre, és bátyáimra emlékezem, akik már nincsenek köztünk.

Mint a villám úgy csapott rám, mikor a hírt meghallottam (1977-et írtunk, amikor Guszti bátyám telefonált, ő mondta el, mi történt. Ésszel fel sem foghattam, úgy fájt a szíven, oly hirtelen ment el Pityu testvérem, búcsú nélkül távozott. Szemem könnyel megtelt, még szólni is elfelejtettem. Talán el se búcsúztam Guszti bátyámtól, aki ezt nekem hírül adta.

Sokáig mozdulatlanul, ölbe tett kézzel, üres tekintettel ültem a szobában, s eszembe jutott gyermekkorunk, amikor vele együtt játszadoztunk, a háború után együtt koplaltunk, és a kilátástalan jövőnket is egymás mellett szövögettük.

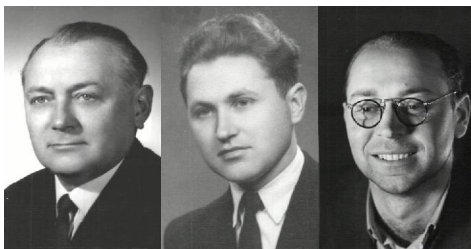
Azt se tudtam, hogy beteg volt, mivel édesapánkat elhoztam ide, hogy gondoskodni tudjak róla. Már annyira legyengült, nem maradhatott egyedül a Balatonnál. Hozzá jártam a kórházba és az irodába, majd itthon ápolgattam, amikor jobban lett. Úgy szerettem volna, hogy felgyógyuljon! Magamnál akartam tartani, hogy amíg lehet, együtt legyünk. Jól érezte magát nálam, sokat mesélt nekünk a két háborúban töltött időkről. Neki is jó volt, hogy nem maradt egyedül.



Drága jó Szüleim

Úgy éreztem, a Teremtő elhagyott, apánk nem gyógyult fel műtét után: rám szakadt a bánat, amikor ő szerdán éjjel, és Pista bátyám utána pénteken örökre lehunyta szemét. Kedves

Édesapánk még ott feküdt a kórház sivár ravatalozójában, én meg itthon sírtam magamban. Árvának érzem magam.



Kedves testvéreim: Guszti, István, András

Felocsúdva gyötrő bánatomból, előszedtem a fényképeket, egy csokor rózsát vázába rendeztem, körülraktam fényképekkel, gondolatban ott volt mindenki velem, akiket szerettem: Anyukám, Apukám

és Pista bátyám, akik már onnan fentről néznek le ránk. Aztán az elhelyeztem asztalon a család akkor még élő tagjai fényképét is: Gusztiét a legidősebb bátyámét, Bandit és enyémet.

Egymás mellett sorakoztak a fényképek az asztalon, együtt a hattagú család, mint valamikor, gyermekkoromban...

Édesanyánk volt az első, 1971-ben, aki elment közülünk. Ülök a csendes szobában, gyertyák lángja lobog az asztalon, s én így gyászolok magamban. Nem vigasztal engem senki, oly váratlanul szakadt rám a fájdalmas kegyetlen gyász, azt se tudom, hogy bírom ki. Perbe szálltam a Teremtővel, hogyan tehet ilyet velem: mert egyszerre tört össze megint két szerető szívet.

Múlnak az évek, szeretteink a Farkasréti temetőben alusszák örök álmukat.

Aztán 1997-ben Guszti bátyámat is eltemettük. Oda járok virágot ültetek, gyertyát gyújtok, és értetek imádkozom.

Jártam a temetőt, korábban sokszor, amikor Budapesten megfordultam, utána már nem bírta a lábam, csak Minden-szentekkor.

Olyan jó volt addig, amíg legalább Bandival találkozhattam. Aztán

Igaz, 2009. november utolsó napja van, semminek nem eleje, de valaminek a vége. Alig két napja, hogy örökre itt

hagyott, immár az egyetlen élő testvérem, Bandi. Katica lányom mondta be a gyászírt nekem, telefonon. Irénke kérte meg, hogy ő közölje velem.

Alig tudtam megszólalni, pedig tudtam, amikor talán néhány hete ismét kórházba ment. Nyáron operálták a bal vállán lévő melanómát. Elég sokáig kezelték a kórházban, utána otthon gyöngélkedett. Már amikor megtudtuk, hogy Kisbárkányban apukát díszpolgárrá választják, s meghívtak bennünket az augusztus 20-i ünnepségre, tudtam, hogy gyöngé még, kétséges volt, hogy el tud-e jönni. Irénke igazán nagyon gondosan bánt vele, hiszen diétáznia is kell betegsége miatt.

Később egy alkalommal, amikor Katicánál voltam látogatóban, megkértem, hogy együtt menjünk el hozzájuk, szerettem volna meglátogatni. Bár Irénke akkor aggodalmaskodott, mivel nem tudtam szokás szerint időben bejelentkezni hozzájuk, amikor felhívtam, éppen kocsival vásárolni mentek, s arra hivatkozott, hogy délután savanyússágot készülnek eltenni...

Mondtam, nem leszünk sokáig.

Még jó, hogy akkor meglátogathattam. Kedves volt, szokásához híven viccelődött is, egymás mellett ültünk és sok mindentről szó esett: régi dolgokról, a nyári ünnepségről, beleegyezett, hogy egy időre én is elhozhassem Apuka díszoklevelét és a gyönyörű vázát is, amit melléje kapott. Azonban én láttam rajta, hogy a mindig amolyan egyébként is magas, jó erőnlétben lévő ember, mégis megsínylette a operációt, lesóványodott, a rövid ujjú nyári ing alól kilátszó kezei szokatlanul erőtlennek látszottak. Mégis jól éreztük magunkat, tovább is maradtunk náluk, mint ahogyan gondoltuk.

S most, amikor újra kórházba került, megdöbbenett a hír. Azonnal arra gondoltam, hogy a daganatokat nem tudták teljesen eltávolítani, és áttétei lehetnek. És sajnos, ez történt. Egyébként is, a legnemesebb szerveihez igen közel volt az operált rész, ezért az áttétek hamar megtették hatásukat. Ráadásul – amint utólag hallottam – a betegsége miatt nem

alkalmazhatták a szokásos chemo-therápiát, s más ajánlott gyógymódokat is makacsul elutasított.

Nem tudom, miért tette, hiszen ők olyan jól éltek egymás mellett – immár negyvenöt éve... Nem volt más oka, talán arra gondolt, ha már el kell mennie, ne várja meg azt az időszakot, amikor menthetetlenül bekövetkeznek azok a szörnyűséges fájdalmak, amelyek megtámadja a szervezetet...

Ilyen szörnyű gondolatok élnek bennem már hetek óta, mióta már tudomásunkra jutott, hogy az ideje hamarosan lejár. Irénke minden nap bejárt hozzá, Gergő fia is, én azonban nem tudtam meglátogatni, bár nagyon szerettem volna tőle elbúcsúzni. Kértem Katicát, beszéljen Irénkével, mit szólna hozzá, szeretnék beszélni vele. Olyan véleményt alkotott, hogy nem lenne jó. Azt tudom, hogy olyan állapotban, ha kórházban a rokonok-barátok látogatják, a szenvedő beteg arra gondolhat: tudják, hogy végem, és jönnek búcsúzkodni... Ezért este és reggel imát mondtam érte, hogyha meg kell válni tőle, a jó Isten engedje, hogy ne kelljen szenvednie.

Katica **már 27-én közölte**, hogy nagyon rosszul van, Irénke pedig e-mailt küldött nekem, hogy aznap már nem is tudott beszélni. Másnap egész nap Gergővel együtt egész nap mellette voltak, s amint később megtudtam, a kezét simogatva szállt el belőle az élet... Gergő hívott telefonon, s mondta el nekem. Most is, mint amikor Katicával beszéltem, egy szó is alig telt ki belőlem, belül zokogtam hangosan, amit senki sem hallhatott.

Bármilyen szomorú is annak az elmúlását tudomásul venni, az egészben mégis csak annyi a vigasztaló, hogy akiket szeretett, ott voltak mellette a legnehezebb perceiben.

Drága testvérem, nagyon sajnálom, hogy már nem vagy nekem... Mindig jó testvérek voltunk, szerettük egymást. Sajnos, a háború után mindnyájan szétszóródtunk, s csak ritkán tudtunk találkozni.

Nagyon megtört a hír, amikor hogy 2009. november 28-án szemét örökre lehunyta. Temetésére december 15-én került

sor, ahol alig tudtam magam tartatni, pedig gyönyörű nap-sütéses idő volt azon a napon. Nagyon sokan megjelentek, a tágabb családból, korábbi tanártársai, diákjai, ismerősök. Felesége Irénke szép temetést szervezett neki. Tudom, őt is nagyon megviselte a veszteség.

Testvérem emlékére az alábbi verset írtam.

Szomorú Karácsony

Szent Karácsony estéjén
úgy fáj a szívem,
fátyol borult vállamra:
meghalt az öcsém.

Ezen a szent ünnepen
sajgott a szívem,
engem senki sem vigasztalt,
egyedül voltam.

Kedvesem rád gondoltam
teljes szívemmel.
Volt idő, hogy vártalak
nem érezted meg?

Most is kérlek – hiába, már
nem jössz felém,
mert te már nem érzed:
hiányzol nekem!

Karácsony szent estéjén
gyász ül a lelkemben,
a Kisjézus eljöveteletét fekete
gyászfátyolban várom én.

Csendben telnek perceim,
a gyertyafény lobog,
s homokórán lassan
pereg a fájdalom...

(2009. december 24.)



Kortárs írók gondjai

A kortárs irodalom kiadásánál nagy gondok adódnak. Nehéz helyzetben vagyunk, akik a mai író-költők táborába tartozunk, mert a nagyközönségnek szánt anyagot az Interneten kívül nem tudjuk eléjük tárni, ezért nekem is, hasonlóan másokhoz, a számítógépben szaporodnak a nyomdai kiadásra előkészített írások.

Hiába keresnek meg, s ajánlják föl szolgáltatikat a kisebb kiadók, olyan nagy költséggel jár a nyomdai kiadás, kevesen tudnak a jelenlegi módszerrel élni.

Másik gond, hogy a kisebb kiadóknak nincs meg a terjesztéshez szükséges háttér, ezért hiába készülnek el a kötetek, hiába hirdetik akciósan, nem tudják úgy terjesztetni, s talán nem merik elvállalni a terjesztést, mint a korábbi nagy kiadó cégek, amikor a költségeket maguk fedezték, tulajdonképpen megvásárolták az irodalmi terméket, az írók honoráriumot kaptak érte, s továbbra is az eladás mértékének megfelelően pénzhez jutottak

A kortárs írók általában nem tudnak házalni a könyveikkel, ezért a kiadott anyag nyakukon marad.

Sajnos, az is tény, hogy jelenleg nagy cégek szóba se állnak a névtelen kortárs írókkal, s most is inkább a korabeli neves írók anyagát adják ki „nemtudomhányadszorra”, s azok utódai élvezik a hasznát.

Pedig az Interneten közzé tett kortárs irodalmi anyagnak is szép számmal van olvasótábora, ami azt jelenti, hogy azok termékeit is érdemes lenne figyelembe venni. Én – igaz tréfából említettem egy alkalommal, hogy az általam már eddig Interneten közzé tett írásaimnak hagyományos módon, nyomtatva történt kiadásával egy cég már meggazdagodott volna (– s hozzá mertem tenni, hogy én is)!

Példa erre a Napvilág által kiadott DIGI-kötet sorozat, s a Széchenyi Könyvtár MEK oldal, ahol feltüntetik a látogatottság számát.

Még egy példával szolgálhatok a jelenlegi könyvkiadással kapcsolatos gondjainkra. **2008. évben** megkeresett az Interneten egy osztrák cég, amelynek Magyarországon is van kirendeltsége azzal, hogy szeretnék kiadni valamelyik kötetemet. Tárgyalások kezdődtek a Kellemes sziget című kisregényem kiadására. Először tetszett a cég ajánlata, mivel nagyszerű terjesztési módot is ajánlott. Már elképzeltem, hogy következő évben az Irodalom napján én is ott ülhetek Budapest belvárosában és dedikálhatom a megjelent regényeimet a kis asztal előtt hosszan sorban álló vásárlóimnak. Ajánlatukban a terjesztés Lipcsei vásáron és amerikai magyaroknál is szóba került.

Az ügy kezdeti tárgyalásánál tartottunk, majdnem beugrottam, pedig többször is rákérdeztem a terjesztés módjára.

Végül le kellett róla mondanom. Amikor az előszerződésnél tartottunk, akkor derült ki, hogy az általam már majdnem elfogadott korábbi ajánlatban a terjesztés nem tartozik bele, s azt csak külön magas díjazásért vállalják, ami világosan nem tűnt ki az első ajánlatban. A kedvezményes ajánlatukban olyan magas összeg szerepelt, azt is csak nehezen tudtam volna előteremteni.

Ezért közöltem velük, hogy ilyen alapon – fedezet hiányában – nem tudom elfogadni, s elállok az ajánlatuktól, majdnem bíróságra vitték az ügyet, azzal az indokkal, hogy ők az anyagot már fölvtették az évi tervükbe!!!

Számomra is nagy csalódást jelentett, s mondhatom, jó lecke volt számomra.

Más cégek is megkerestek a világhálón, de már jobban figyeltem a részletekre. Végül az egyik kedvezményes akciós ajánlatot elfogadtam. Akkor, csupán az egyetlen novelláskötetet sikerült nyomtatott formában kiadatnom. Azonban ez a módszer sem vált be, mivel így is nagy költséggel járt, s a terjesztés módja sem sikeres. A cég 2008-tól csupán néhány kötetet értékesített, raktárán sok kötet maradt.

A leszállított könyveknek nekem is csekély hányadát sikerült eladnom. Nálam például előfordult, hogy a nyomtatott könyvemet felajánlottam a helybeli legnagyobb könyvesboltnak értékesítésre, amely szívesen vállalta volna helybeli író szép kiállítású könyvének terjesztését, azonban azért nem vállalhatta, mivel csak másik, egy pécsi cég küldhet könyveket számára, értékesítésre... A másik helybeli kis bolttal szerettem volna üzletet kötni, néhány könyvet elvállalt, de eladni belőle nem sikerült. A helybeli Művelődési központ is elvállalt néhányat, ott is igen alacsony számú kötet lett értékesítve. Végül – mivel a könyvem a harmadik negyedév kezdetén jött ki a nyomdából, a Művelődési Központ már a könyv terjesztésére szokásos bemutatót nem tudta megrendezni, mondván, hogy az egész évre szóló pénzük elfogyott...

Ilyen terjesztési módokkal pedig a kortárs írók nem tudnak megküzdeni.

Könyveimet ajándékba osztogatom: orvosoknak, patikusnak, barátnak és ismerősnek ajándékba. A többi egy dobozban várja a jobb világot, amikor a kisjövedelmű, olvasni szerető közönségnek is lesz pénze ilyen igényeik kielégítésére...

Sajnos, a nagy kiadó cégek nem vállalják ismeretlen írók munkáinak kiadását, mint korábban, amikor a könyveket saját költségükre állították elő, s megvolt a vásárlási körük, terjesztették a könyveket, s az írók részesedését kifizették. Ma pedig továbbra is csak a régmúlt élt, ismert írók-költők köteteit adják ki, ki tudná megmondani, hányadik kiadásban, ismeretlen írók ilyen tekintetben, ma szóba sem jöhetnek.

2010-ben Varsóból, az Internetről nagy örömömre, ismertős kedves barátom hívta fel figyelmem arra, hogy Budapesten a Széchenyi Könyvtár is vállalja a kötetek internetes kiadását, ráadásul mindenfajta térítés nélkül, amelyek a mek.oszk.hu honlapján jelennek meg, ugyanott, ahol már láthatók az eddig megjelent DIGI-köteteim.

Valóban örömmel fogadtam a hírt, s akkor nagy lendülettel fogtam ismét hozzá a már előkészített köteteim átfésülésének kiadásra való előkészítésének, és sorban küldtem, és jelennek meg a köteteim.

Így került föl a világhálóra **további négy kötet** 2010 végén és 2011 első két hónapjában.

Kiadatlan anyagok közt szerepelt eddig főművem, Életem regénye. Mivel eléggé terjedelmes, ezért 14 fejezetre bontottam. Ígéretet kaptam rá, hogy az egyes kötetek – amelyeket a fő címmel számozva 1-14-ig, és külön címekkel látok el, szép sorban jelennek meg a többi között.

Hálát adok a Teremtőnek, s megköszönöm a Széchenyi Könyvtár kedves munkatársainak, hogy fő művem minden kötetét földolgozták, fölkerülhet a mek.oszk.hu oldalra, s ott olvasható lesz teljes terjedelmében.

SORSOK

Hány sorscsapás jár egy hosszú élethez? Nem tudom, mivel eddig én nem számoltam meg, hány jutott nekem. De most megszámolom, mert szeretném tudni.

1.) Sorscsapásnak éreztem, mikor elkerültem otthonról, s az iskoláimat szüleimtől távol, bentlakásos internátusban kellett folytatnom. Elhagyottnak, árvának éreztem magam.

2.) Igazi nagy, sorsdöntő sorscsapás volt, nem csak éreztem, amikor a front közeledtével el kellett hagynom (s fél családdal kellett menekülnünk a front elől abból a kedves otthonból, ami Marosvásárhelyről nekünk megadatott). Csak azért írtam fél családot, mivel a sorscsapást súlyosbította, hogy apuka és legidősebb bátyám katonai szolgálatot teljesített, nem lehettek velünk. Ráadás volt erre, hogy a család minden vagyonát elvesztette, amit nem csak szüleim nem tudtak pótolni, de mi, a

gyerekek is egészen másként, szegényként kellett az életbe elindulnunk.

3.) Egy háború, a front átélése mindenképpen sorscsapás mindenki számára, még akkor is, ha élve megússza.

4.) A háborús miatti nyomor, a közlekedési nehézségek, a szegénység okozta, hogy tanulmányaimat nem tudtam felső fokon folytatni, mivel édesapám a háborúból visszatérve, csak kicsi tanyán tudott elhelyezkedni tanítóként, s még két fiútestvérem nem fejezte be tanulmányait, állást kellett vállalnom, segíteni őket, és saját létfenntartásomról is nekem kellett gondoskodnom.

5.) Súlyos sorscsapás, ha valaki nem találja meg élete párját, s az, akivel összeköti az életét, nem teljesíti családjá ellátásával, gyermekeinek nevelésével kapcsolatos kötelezettségeit, s akinek valóban nem lehetett más választása, mint a házasság felbontása.

6.) Súlyos sorscsapás, ha valaki a rosszul sikerült házassága után – tíz év kihagyása után még egyszer „elköveti” és – ismét házasságra lép, arra gondolva, talán könnyebb lesz az élete, ha további terheket nem egyedül kell cipelnie, – és e lépése miatt is csalódás, gyötrelem vár rá.

7.) Nehezen írom le ide – ilyen cím alá – hogy sorscsapás egy beteg gyermek születése, annak felnevelése súlyos, nehéz időben, mikor az apa a gyermekét megtagadja, s a gyermek ellátása, nevelése – másik két egészséges gyermek ellátása, iskoláztatása mellett – egyedül rá hárul. Ez még akkor is súlyos sorscsapás, ha az a gyermek egyébként kedves és szeretetre méltó, mert a háborút követő nehéz gazdasági válsaggal és egyéb gondokkal sújtott időben történik, amiért nem lehet úgy gondoskodni róla, ahogyan például én, szerettem volna.

8.) Nehéz erről is írni, de ide tartozik. Amikor nehéz élete során végre nyugdíjas életét élvezhetné valaki, a diplomás gyermeke – nem egészen indokolt munkanélkülivé válása miatt – rátelepszik az anyjára, s nem tud onnan kivergődni, immár tizenegyedik éve.

Ezt is súlyosbítja az anya helyzete, hogy az előző sorscsapások következtében nincs olyan helyzetben, hogy anyagilag jobban támogassa őt, és másik igazán rászoruló gyermekét, aki még mindig egyik gyermekének taníttatása miatt vállal dupla műszakokat!

S lehet-e még ennél is több sorscsapás?!

Nem tudhatom, mit hozhat még sorsom?!

**

Édesapámtól örökölt szívós és kitartó akarattal, derűlátó természetemmel sikerült hőn vágyott álmaim sokaságából sok mindent megvalósítani. ***Elértem***, ha nem is nyomtatott formában, de az Interneten megjelent könyveim nagy része, ezen belül ***Életem regényének kötetei sorban kerülnek föl a világhálóra.***

S amit meglepetésként éltem meg, – a már említetteken kívül – költői munkámmal eredményeket elérve, ***2009. november 14-i Őszi fesztiválon a Cserhát Művészeti Kör a pályázatra küldött verseim elismeréséül ART-díjas költői címet adományozott.***

1010. november 20-án tartott fesztiválon pedig ünnepélyes keretek közt – díszoklevélben foglalva, a Művészkör Nívódíját vehettem át.

Számomra mindez nem várt meglepetést és örömet jelentett. A beküldött Versekből néhányat szeretnék bemutatni:

**

Ilyen az élet...

(Három nemzedék)

Kicsi gyerek izeg-mozog
gond nélkül él

– eszik, iszik, játszik,

jó kedvében kacag,

– semmire sincs gondja,
róla gondoskodik anyja.

Iskolás gyerekek játszani,
rohangálni szeretnek,
– néha megpihennek,
szívesen tévéznek,
– csak ímmel-ámmal
veszik kézbe könyvüket.

Rossz jegy miatt szüleiktől félnek.
Nem értik meg „őseiket”,
– kik szeretettel veszik körül őket.
Fel sem fogják, miért kell
– óvni tini gyermeküket,
azt hiszik, hogy már rég’ felnőttek!

Éretlenül azt sem értik,
később ráéreznek, hogy
– „nem fenékgig-tejföl az élet!”
Ha már látják, hogy apjuk-anyjuk
– egyre gyengül, fárad, akkor
értik meg őket, és az időseket:

Amikor nagyszüleik bottal járnak,
szemüveget hordanak,
– behúzódnak a szobába
délután is pihennek,
– nem szeretik a hangos zenét,
csak a csendességet.

Ilyen az élet: megszületünk,
kisgyermekként játszunk,
– lassan növekedünk;
iskolába járunk,
– mi is felnövünk, és
később szülők leszünk.

Nemsokára ráncosodunk,
aztán megöregszünk,
– lassan járunk, fáj a lábunk,
botunkkal is botorkálunk,

– szemüveget hordunk,
úgyis alig látunk.

**

Ezért ide figyeljete,
kik most vagytok gyerekek:
– megy az idő, felnőttek,
lassan szülők lesztek,
– végül eljön az idő, hogy
ti is megvénültök.

Bottal járva, botorkálva,
alig látva, tán' nagyothallva,
– metróra vagy buszra szállva
ülőhelyet kerestek,
– s akkor majd ti sem értitek,
a tinik miért nem adják át
– nektek a helyüket?!

Ha a majdani egészséges ifjak
(mint most ti) kinéznek az ablakon,
– mintha észre se vennék
a megfáradt öreget,
– úgy tesznek, mintha már
állni sem bírának,
– vagy talán nem is látnának.

Ha ezt végiggondoljátok,
már most másként tesztek:
– tisztelitek az időseket
mivel ti is azok lesztek! –
Belátjátok, hogy elfáradtak,
ti pedig még jól bírjátok!

Nos, majd akkor megértitek,
kedves tini gyerekek,
– hogy ilyen könnyörtelen az élet.
Ti pedig ezek után az idős,
– fáradt emberekkel szemben
megértők és udvariasak lesztek!

(Balassagyarmat, 2007. december 15.)

Naplemente az Ipoly utcai fák fölött

Halad a Nap Nyugat felé
ajtóm előtt állva
csodálom a naplementét.
Mindig újabb képet látok
s elbűvölve nézem a
hegy felé kúszó napkorongot,
az Ipoly utcai fák fölött.

Most elindul lefelé lassan,
a percekét számlálom,
a napkorongot még egészben látom.
Sötétlő felleg borítja felső részét
benne napsugarak vibrálnak,
fölötte tarka színfoltok keretöznek
az Ipoly utcai fák fölött.

A napkorong egyre lejjebb ér,
alsó felét a fák eltakarják,
fölötte vígan kergetöznek a felhők.
Lassan csend borul a városra,
kigyúlnak az utcai lámpák;
a Nap fáradtan elbújik a hegy ölelő karjába
az Ipoly utcai fák fölött.

A Nap halvány pírját nézem,
ami még visszanéz utána –
a csend megpihen a fák tetején,
s én tovább csodálom a sötétedő tájat,
– mert láttam a csodát:
a mindig változó naplementét
az Ipoly utcai fák fölött.

(Balassagyarmat, 2009. április 5.)

Júniusi áradat

Sétálni indulok fényes nyári nap,
melegben nézem a kirakatokat.
Dörgés ereje rázza meg a fákat,
ijedten húzom össze a ruhámat.

A derült kék ég beborul felettem,
fekete fellegből villám csapkod le,
fal mellé húzódok a zord időtől,
s az ernyőmet fejem fölé emelem.

Olyan az élet, mint a nyári zápor,
viharosan tör, váratlanul támad;
attól kell rettegni, mindjárt elsodor.

Zúgva, hömpölyögve tör ránk az ár,
tengervíz zúdul be az otthonokba,
nem kímél, elönt mindent, mi útjában áll.

(2010. június 27.)

Susog a csend

(Iker-szonett)

1.

Halkan szólj, mert hallom, hogy susog a csend
tavaszi szél hozza – üzeni nekünk:
lesz még kikelet, ha Isten lesz velünk,
csillagfényben élünk, mindnyájan itt lenn.

Harmatos rétekig hallszik a szoprán
kísérő zenéje csodálatos gitár...
sír a hegedű... mélyen a zongora,
csendben álmodó hangja szívünkbe mar.

Varázslatos éjen siettél hozzám
fényes utakon láttalak meg én,
fátylad lebbenését csendben vártam.

Széllal szállt hangod, amikor lépkedtél
nem hallottam a csalogány dalát sem,
én telve reménnyel, csak te kétkedtél...

2.

Amíg bent susog a csend, a kiskertben
a kankalin kinyílt a bokrok alatt,
ahol rigók csipkedik a magokat.
Zongora akkordja hangzik odabenn,

a harmatos fűben járunk mezítláb,
ablakhoz lopódzunk, karomba zárlak,
a dallamok fenn a magasba szállnak...
csodás, míg hallgatjuk a melódiát.

Csitt... maradjunk csendben, most ne beszélj.
- angyalok dallamát hallok a légben –
figyelj... a fák fölött muzsikál a szél.

Mámoros éjjel jöttél hozzám, édes...
Vágyaim gyötörtek, hogy meglássalak,
halkan súgd fülembé, igazán szeretsz-e?

(2010. október 18.)

Vadon mélyén

Szonett trilógia

1.

Erdő sűrűjén őzcsapat lépeget
rettenve-figyelve rezdülésekre,
jobbra és balra riadtan tekintve,
amikor közelben veszélyt éreznek.

Sötét égen ragyog már a telihold
sűrű bokrok között a bagoly huhog,
éjszaka mélyén félelmes a vadon,
nem olyan nyugalmas, mint valaha volt.

Csendben osonnak bokrok közt az őzek,
rettegnek – farkasok bűzét érzik már.
Vigyázva suhannak, hisz' vész közeleg

hozzájuk, testüket félelem járja át.
Őzanya gidáit féltve tereli,
mintha azt sugallná nekik: gyerünk már!

2.

Tóparti békák hangosan brekegnek,
vígán élnek, még sötétben sem félnek,
mert a gólyamadár nem vadász éjjel
- csendben tojásain pihen fészkében.

Messzire elhangzó békák kórusát,
tücskök zenéje kíséri csendesen;
őzgidát ijeszti, ha madár rebben,
menten futásnak ered az őzcsapat.

Vadonban természet ereje az úr
- azt megváltoztatni nem lenne helyes -
erdőben másként nem járható az út.

A gyöngébbeknek esélye csekély,
mert itt az erő győzedelmeskedik,
aki nem bír futni, inkább bújjon el.

3.

Az éjt bejárja farkas üvöltése,
szerte az erdőn apróvadak félve
húzzák össze magukat, hogy életbe' -
maradjanak, a természetnek esdve.

Fák közt szarvasok, bokrok alatt nyulak
rezzenés nélkül egymáshoz bújnak,
nehogy fölfedje őket a farkas-horda,
rettegve telik az idő, percek múlnak,

kődaplan lepi be a fák ágait,
holdfénytől óvón eltakarja őket.
Meg sem moccannak, a merev lábaik

görcsbe rándulva, s szusszanás nélkül
várva a kísértő-éjszaka múlását.
Jó volna békén elaludni végül.

(2010. november 7.)

Csak gondolkodom

Kevés ember mondhatja magáról, hogy olyan lett az életútja,
amilyennek ifjú korában, valamikor régen megálmodta, amikor
még azt hitte, minden úgy alakul, hogy mindig, mindenben
saját döntései érvényesülnek majd.

Ifjú fejjel nem gondolunk arra, mennyi minden befolyásolja életünket, nem számolunk azzal, hogy egy-egy döntésünk hogyan másíthatja meg további életünk folyását. Pillanatokon múlik, hogy életünk sordöntő fordulatainál melyik lehetőség mellett döntünk.

Ha most, érett fejjel fontolóra veszem életem fontos lépéseit, akkor döbbenek rá, milyen másként alakult volna sorsom, ha akkor, abban a döntő pillanatban a másik utat választom, talán akkor másfelé vezetett volna életutam, lehet, hogy oda, ahová valamikor vágyaim szálltak. De én akkor Isten adta lehetőségnél, szabad akaratomból másként döntöttem, tehát más lett az életem, s más lettem én is, mint amilyen egy másik helyzetben lehettem volna. S hogy ez nekem jobb lett volna? Talán. Ki tudná ezt megmondani? Mindez az élet nagy titka, sorsunk egyik lehetséges változata.

Életutunkon találkozunk kellemes, szép fordulatokkal, és sokszor mi dönthetjük el, hogy hová és merre induljunk. Azonban előfordul, hogy rögzös utakra lépünk, nem mindig önszántunkból, hiszen gyakran a körülmények nem teszik lehetővé, hogy a számunkra kedvezőbb irányba lépjünk.

Bárhová lép az ember, s bármilyen sors jut számára, szerencsés az, aki nem ragad le a rossz emlékeknél, aki még a mélypontokból is megkeresi, s megtalálja a fölemelkedés ösvényét.

Ezt kell megtanulnunk. Én hálát adok az Egek Urának, hogy jóapám optimizmusát örököltam, s ezért ha bajba kerültem, bíztam Isten irgalmasságában, mert a mélypontoknál mindig a kiutat kerestem, s talpra tudtam állni. Ifjúkoromtól fogva életem mottójának Ady gondolatát választottam:

*„Mikor elhagytak, mikor a lelkem roskadozva vittem,
csöndesen és váratlanul átölelt az Isten”.*

Hányszor éreztem Isten jóságos kezét, mikor nehéz helyzetben, bánatomban megsegített. S ha most leltárt készítenék életemről, mérlegre tenném a szépet, a jót, a kellemest, másik oldalra helyezném gondokat, a kellemetlenségeket, a nehéz éveket – hová billenne a mérleg nyelve? Milyen volt az életem?

Én azt mondom, amit egyik írásomban már korábban kifejeztem:

Csodálatos, néha azonban borzasztóan fájó, és mégis... szép kaland az egész!

Már csak egyetlen kívánságom van, hogy kedves családom, gyermekeim, és leszármazottaim élete rendezett lehessen, hogy számukra ne nehéz sors jusson osztályrészül, emberséges-kellemes körülmények közt teljesítsék földi küldetésüket.

Ezer hálával tartozom a jó Istennek,
amiért megengedte nekem, hogy Életem regényét kiadásra
előkészíthettem, és megjelenhetett a világhálón.



Záró gondolatok



Szinte el se hiszem, mennyi év telt el azóta, hogy Balassagyarmatra kerültem. Ha visszatekintek az elmúlt – már jóval több, mint fél évszázadra, eszembe jut a sok gond, küszködés a mindennapokért. Magamra voltam hagyatva, mindig, mindenben nekem kellett döntenem, nekem kellett a mindennapi kenyeret családom számára előteremtenem. Hiába próbáltam másodszor is párkapcsolatban élni, mindkét házasságom zátonyra futott, nem sikerült, rosszul sikerült.

Talán a fontos pillanatokban rosszul döntöttem? Eltévedtem volna e küzdelmes kor labirintusában?, – nem tudhatom. Azt hiszem, elmondhatom a könyv írójával, amit olvastam: abban a korban éltem én is, *„amely a huszadik század második felében zajlott le Közép-Európában. Egy fájdalmasan nehéz, tragikus, de lenyűgözően izgalmas korban.”*... *„bár lényem s pályám másképp alakult, mint e portré alanyáé, valamiképpen engem is ez a kor formált.”*¹⁰

Életünknek akkor van jelentősége és értelme, ha létünk alatt valami maradandót alkotunk, akkor is, ha nem világgraszoló az, amit mi hoztunk létre, de ami emlékeztet ránk, és az bármilyen érték, s az csak ott, abban a szűkebb környezetben érvényesül, ahol élünk. Amit kellett, elvégeztem, amit rám mért az Isten,

¹⁰ Hankiss Elemér *Idegen világban?* 142. oldal, Helikon Kiadó, 2002.

azt eltűrtem. Én erre törekedtem. Remélem, én is alkottam és teremtettem valamit, ami maradandó, s nem éltem le hiába az életemet.

Valamikor régen, 1952-ben, mikor életutam ebbe a kisvárosba vezetett, s amikor kiléptem az autóbusból, megfogott ez a hely: Az utcák kisöpörve, a járdák mellett szépen nyírt fák, alattuk virágok pompáztak, a levegő is tiszta volt, olyan, hogy szinte harapni lehetett – a Salgótarján bűzös, kormos és egészségtelen levegője után. Véglegesen ezért telepedtem le itt. És bármi történt velem, a sok küzdelem és keserűség; néha reménytelenség ellenére, e lépésemet nem bántam meg. Ha mérlegre teszem ittlétem éveit, mégis inkább a kellemes, szép emlékek idéződnek fel bennem.

Ha megkérdezik tőlem, milyen életem volt?

Azt felelném most is, amit egy korábbi írásomban megfogalmaztam:

„Csodálatos, mégis időnként fájó, de szép kaland az egész!”

S ha azt kérdeznék tőlem, hogy érzem magam itt, e városban, azt felelném:

Otthon érzem magam Balassagyarmaton!



ÉLETEM REGÉNYÉNEK ∞ utolsó, 14. fejezete ∞

V É G E

FÜGGELÉK

2006-ban csatlakoztam a Napvilág Íróklubhoz, ahol az évek folytán sok kedves barátra leltem. Jó olyan közösséghez tartozni, ahol egymást támogatják. Olvassuk egymás alkotásait, s elmondjuk a véleményeket. Határozottan sokat tanulhat valaki egy olyan közösségben.

A klub szervezetén belül került sor a DIGI-könyvek szerkesztésére, s 2006-2008 között nyolc kötet készült el, s került fel a Széchenyi Könyvtár MEK oldalára.



Elektronikus kiadásban DIGI-kötetként:

Gyermelem Attila igaz története – Életrajzi regény	2006-10-16
Ádám ébredése – Ószövetség fantázia	2006-11-14
Üvegerdő – Novellák-pillanatképek	2007-01-24
Túszdráma Balassagyarmaton – Dokumentumregény	2007-03-22
Varázslatos este, Válogatott elbeszélések és karcolatok	2007-06-15
Olga ballépései – Kisregény	2007-09-30
Zsengéim – Verseskötet	2007-12-09
Kisvárosunk virágzó tizenkét éve – Visszaemlékezés	2008-02-28

Nyomtatásban jelent meg:

Sokáig integettünk – elbeszélések és karcolatok	2008.09.23
---	------------

A Magyar Elektronikus Könyvtár kiadásában:

Anna három lánya – kisregényem – megjelent:	2010.10.21
SORSOK – második verseskötetem – megjelent:	2010.12.06
Gondolatok – érzések – bölcs tanácsok – Haiku – modern formában – megjelent:	2011.01.17
Nagymama meséi és történetei – Emlékiratok-mesék – megjelent:	2011.02.14
ÉLETEM REGÉNYE 1. – Gyermekevek	2011.01.30
ÉLETEM REGÉNYE 2. – Erdélyben	2011.04.26
ÉLETEM REGÉNYE 3. – Újra szülőföldemen	2011.05.06
ÉLETEM REGÉNYE 4. – Kismoszkvában	2011.05.16
ÉLETEM REGÉNYE 5. – A Forint születése	2011.06.02

ÉLETEM REGÉNYE 6. – Mátkaság	2011.06.08
ÉLETEM REGÉNYE 7. – Esküvő Szirákon	2011.06.11
ÉLETEM REGÉNYE 8. – Balassagyarmaton	2011.06.21
ÉLETEM REGÉNYE 9. – Egyedül gyerm. Tűzdráma	2011.06.23
ÉLETEM REGÉNYE 10. – Mégegyszer elkövettem 1.	2011.07.18
ÉLETEM REGÉNYE 11. – Mégegyszer elkövettem 2.	2011.07.20
ÉLETEM REGÉNYE 12. – ...ÉS UTÁNA	2011.07.26
ÉLETEM REGÉNYE 13. – Megyünk Európába	2011.07.27
ÉLETEM REGÉNYE 14. – Öt év története dióhéjban	2011.08.04

A jelzett köteteket követően **kiadásra várnak**, valamennyit már csak átfésülni kell!

Kellemes sziget	Ifjúsági regény
Maréknyi boldogság	Szerelmi regény – levelekben
Apuka: Finta István versei	Korabeli verseskötete
Attila színes filctoll-képei	Képtár (?)
Az otthon elvesztése	Elbeszélések – Egypercesek
Emlékek – Történetek, életképek egy nő életéből- és Mesevált.	

*

Szeretném felhívni figyelmüket az
elektronikus módszerrel megjelent köteteimre,
amelyek olvashatók és PDF formátumban letölthetőek:

<http://mek.oszk.hu> (Finta Kata)

A DIGI-kötetek ezen felül a pergament formában is:

www.digikonyv.hu

a Sokáig integettünk kötet a kiadó honlapján megvásárolható

<http://adlibrum.hu/Finta-Kata>
